PRIN DESERT SPRE LIBERTATE

Fuga mea din Coreea de Nord

Coafor
ISTORIC
Colecţie coordonaţi de
LAVINIA BETEA

PRIN DESERT SPRE LIBERTATE

Fuga mea din Coreea de Nord

Traducere de Mihnea Gafiţa
Cuvânt-înainte de Alina Pavelescu
Corint
B O O K S

EUNSUN KIM a crescut în Coreea de Nord. iar la vârsta de 11 ani a fugit din ţară, pornind într-o călătorie de noufi ani spre libertate. În prezent, trăieşte la Seul şi lucrează la o organizaţie neguvernamentală care promovează drepturile omului în Coreea de Nord.

Sfib ASTIEN FALLETTI este corespondentul pentru Coreea al ziarului *Le Figaro* din 2009. Se ocupă de problemele politice şi economice din Asia. În prezent, este detaşat la Seul şi Shanghai.

Redactare: Camelia Bădaşcu Tehnoredactare computerizată: Mihaela Ciufu Design copertă: Dan Mihalache

Ilustraţie copertă: Eunsun Kim (fotografie de Eric Lafforque).

EUNSUN KIM 8 c Sfib ASTIEN FALLETTI *Corie du Nord. 9 ans pourfuir Tenfer*

Copyright Michel Lafon Publishing 2012, *Carie du Nord. 9 ans pour fuir Fenfer* Epiloglk Copyright C 2015 by Eunsum Kim şi Sébastien Falletti All rights reserved.

Tot ce povestesc în această carte este real Totuşi, ca să-i protejez pe membrii familiei mele rămaşi în Coreea de Nord, scriu sub pseudonim.

Toate drepturile asupra ediţiei în limba română aparţin GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

ISBN 978 – 606 – 793 – 100 6
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale **a** României KIM, EUNSUN
Prin deşert spre libertate: fuga mea din Corcea de Nord / Eunsun Kim, Sébastien Falletti: trai: Mihnea Gafiţa; cuv. Înainte de Alina Pavel eseu.
— Bucureşti: Corint Books, 2017 ISBN 978 606 – 793 – 100 – 6
I.Falletti, Sdbastien
II. Gafiţa, Mihnea (trad.)
II. Pavelescu, Alina (pref.) 82
929

Cuvânt-înainte

Dincolo de ştirile din jurnalele epocii Ceauşescu – pe care de regulă, ca mai toţi cetăţenii României socialiste, le ignoram – prima amintire „personală” despre Coreea de Nord este legată de păţania părinţilor unei foste colege de şcoală. Norocoşi lucrători în comerţul exterior, aceştia au avut şansa să viziteze Phenianul ca membri ai unei delegaţii oficiale româneşti, la jumătatea anilor 1980. În camerele de hotel în care erau cazaţi îi aştepta un teanc de cărţi, frumos legate în piele: operele complete ale tovarăşului Kim Ir Sen (Kim 11-Sung), cadou din partea gazdelor. Ceva mai mult de zece volume pentru fiecare membru al delegaţiei. Cadoul i-a amuzat, dar nu i-a surprins foarte tare. Exista şi în România un astfel de bestseller, operele complete ale lui Nicolae Ceauşescu, intitulate pompos „România pe drumul construirii societăţii socialiste multilateral dezvoltate”, pe scurt „ssând”. Tot legate în piele, tot ceva mai mult de zece volume, tipărite în tiraj mare şi folosite în aceleaşi scopuri „de protocol”. Totuşi la noi, pentru delegaţiile străine, se recurgea la păpuşile îmbrăcate în costum tradiţional şi la sticla de ţuică, îmbrăcată şi ea, dar în rafie. Oamenii au fost plimbaţi câteva zile printr-un Phenian frumos, dar pustiu, în care ochiul lor antrenat de traiul într-o altă societate socialistă a reuşit destul de uşor să identifice butaforia: clădiri moderne, însă practic nelocuite, străzi

largi, curate şi frumos asfaltate, dar pe care nu trecea nicio maşină şi doar arareori se încumeta câte un pieton, ghizi stresaţi, care nu te scăpau nicio clip din ochi şi care vorbeau tot timpul despre minunatele realizări ale regimului, ca să nu mai ai timp să îi întrebi ceva în mod spontan, restaurante elegante, în care delegaţii străini erau singurii consumatori.

Ei bine, la plecarea din Phenian – cam mofluzi, pentru că vizita se dovedise neprielnică mult speratelor cumpărături cu care îi aşteptau acasă, în România înfometată, rudele şi prietenii – oamenii au părăsit camerele de hotel fără să mai considere necesar să îşi burduşească bagajele şi cu voluminoasa operă a tovarăşului Kim Ir Sen. Au lăsat-o pentru următorii ocupanţi, cu gândul că, în felul acesta, chiar ajutau poporul prieten nord-coreean să facă o mică economie. S-au urcat în avionul românesc în aşteptarea permisiunii de decolare. Şi au tot aşteptat, vreo două-trei ore, tot mai neliniştiţi, de la un punct încolo chiar speriaţi, întrebându-se dacă nu cumva comiseseră vreo gafă diplomatică ori chiar ceva şi mai rău. Misterul s-a lămurit abia după ce pe pistă a apărut un grup de nord-coreeni alergând spre avion cu operele lui Kim Ir Sen în braţe. Au irumpt fericiţi în avion şi şi-au depus ofranda în braţele românilor sideraţi: „V-aţi uitat operele la hotel!” Oaspeţii s-au arătat cât au putut ei de recunoscători – emoţionaţi erau la modul sincer, tocmai trăseseră o spaimă zdravănă – şi s-au grăbit să preia genialele tomuri. Preţul unui bagaj supradimensionat li se părea unul mic dacă de el depindea întoarcerea în siguranţă acasă. Concluzia la această vizită aveau să o tot repete: „Frate, la ăştia e mult mai rău decât la noi! mai rău şi decât în Albania, de acolo măcar am putut să aducem nişte smochine. Şi decât în Cuba, unde n-am găsit bomboane, dar măcar aveau ţigări şi rom. Nord-coreenii, săracii de ei, nu-l au decât pe Kim Ir Sen”.

Această relatare, revelatorie pentru întâlnirea dintre două civilizaţii diferite, dar modelate pentru mai multe generaţii de constrângerile aceluiaşi experiment totalitar,

mi s-a părut potrivită pentru introducerea cititorului din România de astăzi în povestea cutremurătoare a tinerei Eunsun Kim. Între timp, dictatura comunistă a devenit istorie în România, însă în Coreea de Nord a ajuns la a treia generaţie din dinastia Kim. Pentru tânărul cititor român din zilele noastre, căruia epopeea lui Eunsun i-ar putea părea exagerată, amintirile părinţilor şi bunicilor săi pot reprezenta o utilă cheie de lectură. Cartea este povestea unei mame care alege să îşi asume riscurile uriaşe ale fugii ilegale din Coreea de Nord pentru a-şi salva cele două fiice de la moartea prin inaniţie. Acţiunea începe la jumătatea anilor 1990, atunci când societatea românească tocmai ieşea, cu dificultate, din experimentul comunist. Este povestea unei familii coreene obişnuite, ai cărei membri nu şi-au propus să opună vreo rezistenţă regimului, ci, dimpotrivă, până la un punct au crezut în acesta şi în viitorul fericit pe care li-l promitea. Şi, realizează într-un târziu autoarea, propaganda în care au crezut a acţionat ca un anestezic asupra instinctului lor de supravieţuire. Să urmezi conştiincios regulile într-un stat care doar constrânge, fără a-şi respecta obligaţia faţă de indivizi, să rămâi în afara circuitului pieţei negre într-o societate ale cărei nevoi de consum nu se pot satisface din produsul economiei „albe”, să fii, cu alte cuvinte, un cetăţean-model, aşa cum îţi cere regimul, înseamnă, în situaţiile în care acesta din urmă nu este în măsură – sau nu consideră important – să-şi ducă la îndeplinire propriile angajamente, să te plasezi într-o poziţie de maximă vulnerabilitate. Este ceea ce experimentează la modul dramatic familia Kim în timpul foametei din Coreea de Nord. Bunicii şi tatăl sunt răpuşi de lipsa hranei, mama se află în situaţia de a nu mai putea asigura supravieţuirea familiei, Eunsun, mezina, îşi scrie testamentul la unsprezece ani, convinsă că va muri de foame, abandonată de mama şi sora sa mai mare.

Scena de la începutul cărţii, în care cele trei femei se aşază pe podeaua casei pustiite aşteptându-şi cuminţi moartea, apoi revolta mamei care decide că niciun risc nu

e prea mare pentru a-şi salva fiicele de la o moarte sigură reprezintă debutul unei înlănţuiri de evenimente care se petrec pe firul subţire ce desparte izbăvirea de dezastru, supravieţuirea de sfârşitul implacabil. Periplul celor trei femei prin China mai degrabă ostilă, lipsită de empatie faţă de victimele regimului nord-coreean, reîntoarcerea într-un lagăr din Coreea de Nord, de unde reuşesc să evadeze folosindu-se de haosul administrativ şi de ajutorul tacit al unor soldaţi excedaţi de misiunea lor, fuga din China spre Coreea de Sud prin Mongolia, dificultăţile de adaptare la viaţa din Seul – echivalentul traiului pe o altă planetă, pentru un fost cetăţean nord-coreean – descriu, în fraze simple şi discrete, drama reală a refugiatului dintr-un regim opresiv. Şi poate, extrapolând şi păstrând proporţiile, şi pe aceea a individului ieşit intempestiv din autarhia unui regim oprimant direct în aerul tare al capitalismului.

Cum au fost modelaţi psihologic oamenii pentru care lipsurile materiale şi constrângerile ideologice au reprezentat, în perioada decisivă a formării lor, principalele ingrediente ale cotidianului? Cum se explică amestecul de ură şi de nostalgie pe care încă îl vedem la cei care au trăit în regimul comunist? Care erau opţiunile de supravieţuire şi, eventual, de evadare de care se puteau prevala cetăţenii unui stat autoritar? într-un stil sobru şi lipsit de patetism, cartea de faţă îi întinde cititorului român o oglindă în care uneori s-ar putea să i se pară dificil să se privească, dar dacă găseşte curajul să o facă, va sfârşi cu siguranţă prin a-şi înţelege mai bine propria societate.

Concluzia pe care am desprins-o din lectura cărţii şi din inevitabilele comparaţii cu propria mea experienţă de fost cetăţean al unui stat totalitar a fost că, din nou extrapolând, aceeaşi legătură amestecată, de ură şi iubire, o legătură imposibil de desfăcut, care te marchează pentru tot restul vieţii, se stabileşte între indivizi şi patriile confiscate de regimuri abuzive, oricare ar fi orientarea politică a acestora.

Pentru tinerii din Coreea de Nord – ca şi găsească libertatea şi *dreptul de a visa.*

Testament la unsprezece ani

Decembrie 1997. De aproape o săptămână, eram singură în apartamentul nostru mic şi îngheţat din Eundeok, oraşul din Coreea de Nord în care mă născusem. Cu excepţia unei măsuţe de cafea şi a unui şifonier de lemn, părinţii mei vânduseră toată mobila, ca să cumpere de mâncare şi să ne umplem burţile. Până şi covorul dispăruse, aşa că dormeam direct pe podeaua de ciment, într-o făcătură de sac de dormit, însăilat din haine vechi. Pereţii erau cu desăvârşire goi, în afară de două portrete înrămate şi atârnate alături unul de celălalt – al „Eternului Preşedinte" Kim Il-Sung[1] şi al succesorului său, „Iubitul Conducător" Kim Jong-ll[2], care se uitau de sus la mine. Să fi vândut şi acele portrete ar fi trecut drept un sacrilegiu, care se pedepsea cu moartea.

Chiar dacă se lăsa deja întunericul în acea după-amiază de decembrie târziu, încă reuşeam să văd ce scriam. Odată soarele apus, n-aş mai fi văzut nimic – nu mai aveam curent electric în apartament, şi-apoi becurile se duseseră şi ele de ceva timp. Nici căldură nu mai era, dar frigul nu-l simţeam câtuşi de puţin, fiindcă eram de-a dreptul sleită după câteva zile fără nimic de mâncare. Credeam cu tărie că urma să mor de foame.

Aşa că în am apucat să-mi scriu testamentul.

Aveam unsprezece ani.

Mai devreme în aceeaşi zi

Pentru a treia oară, mă hotărâsem să plec să-mi caut mama şi sora mai mare, pe nume Keumsun. Se duseseră amândouă cu şase zile în urmă la Rajin-Sonbong, un oraş mare, vecin cu al nostru, ca să încerce să facă rost de mâncare, fiindcă la Eundeok nu se mai găsea nimic. Adunându-mi tot curajul pe care-l aveam în mine, traversasem râul pe pod şi o luasem pe strada mare, în

---

1 Kim 11-sung (1912-1994), liderul suprem al R.P.D. Coreene din 1949 până la moartea sa. Poartă titlul onorific de „Preşedinte Etern" din 1998. In România comunistă, era cunoscut sub numele de Kim Ir-Sen (n. tr.).

2 Kim Jong-ll (1941-2011), fiul lui Kim Il-Sung, a fost liderul suprem al R.P.D. Coreene din 1994 până la moartea sa şi a fost urmat la conducere de fiul său, Kim Jong-Un (n. 1983), actualul lider suprem al R.P.D. Coreene (n. tr.).

direcţia gării. Nu erau mulţi oameni care să meargă pe cele două trotuare, însă, chiar şi aşa, tot avusesem grijă să mă uit cu atenţie la oricine trecea pe lângă mine, doar – doar aş fi văzut-o pe mama întorcându-se din cealaltă direcţie. Aruncasem o privire către magazinul de tăiţei de pe partea stângă, unde-mi plăcuse la nebunie să mănânc, unde mă dusese tatăl meu cu diverse ocazii speciale. Ceva mai încolo, zărisem studioul fotografic unde merseserăm odată cu toţii, să ne facem un portret de familie. Când ajunsesem, în cele din urmă, la staţie, mi se dăduse voie să călătoresc pe gratis la spatele unui autobuz aglomerat, care mergea la Rajin-Sonbong. Drumul până acolo dura în jur de o oră. Probabil că fusesem lăsată să merg fără să plătesc pentru că eram doar un copil.

Pe tot parcursul călătoriei, în disperarea mea de a-mi găsi mama, întruna mă uitasem, nervoasă, dar atentă, la flecare maşină şi fiecare camion care treceau din sens invers. Eforturile mele fuseseră în zadar; când ajunsesem la destinaţie, mă trezisem singură în faţa unui baraj de bărbaţi în uniforme. Intrarea în Rajin-Sonbong era blocată de un gard metalic electrificat ia să ajungi până în oraşul propriu-zis, îţi trebuia un permis anume. Probabil că aşteptasem acolo cel puţin o oră, cu privirile pline de speranţă şi de teamă aţintite spre oricine ieşea prin acel gard. Însă din mulţime nu se desprinseseră, din păcate, nici mama, nici sora mea Keumsun. Descurajată, decisesem că era cazul să mă-ntorc înapoi acasă, fiindcă noaptea se apropia cu paşi repezi.

Mai făcusem de trei ori aceeaşi călătorie, dar, după aceasta, ultima, eram sigură că nu se mai întorceau, niciuna, nici alta. Probabil că se-ntâmplase ceva cu ele. Sau, îmi trecuse prin minte, poate că hotărâseră să renunţe la mine, şi gata. Cum aveam inima grea şi plină de amărăciune, mă lăsasem cuprinsă de resentimente faţă de mama. La plecare, îmi spusese că urma şi revină cu ceva de mâncare „în două sau trei zile”, îmi lăsase cincisprezece woni nord-coreeni, din care să trăiesc, iar în acel moment mi se păruse o avere, nu glumă. La început, fusesem

extaziată – nu mai avusesem atâţia bani de când mă ştiam eu. Ochii îmi străluceau de entuziasm. Ca un adevărat adult, mă dusesem de una singură şi mândră la piaţa de lângă râu, zisă *jangmadang*. Îmi cumpărasem de acolo un calup de tofu şi mă întorsesem cu el în micul nostru apartament de la etajul doi al blocului în care locuiam. Cu lingura luam din acel tofu moale, drămuindu-l în aşa fel, încât să-mi ajungă până se întorceau mama şi sora. Două zile rămăsesem în casă, urmărindu-i cu privirile pe oamenii care treceau pe stradă. Eu şi sora mea nu mai mergeam la şcoală de când ne murise tatăl, cu câteva săptămâni în urmă, pe 11 noiembrie. Eram prea ocupate să scormonim după rădăcini şi lemne în munţi, ca să supravieţuim. Şi-apoi, am fi fost prea stingherite să ne întoarcem la şcoală, pentru că nu mai aveam nimic de îmbrăcat, care să fie cât de cât prezentabil. Vânduserăm tot ce mai aveam şi purtam nişte zdrenţe. În ultimele zile, de fiecare dată ieşisem din casă cu teama că m-aş fi putut întâlni cu colegi de clasă.

După ce au mai trecut patruzeci şi opt de ore, am început să simt foamea care-mi rodea stomacul, iar teama că fusesem părăsită se tot amplifica. După ce terminasem calupul de tofu, nu mai rămăsese nimic în casă de mâncare. Iar mama tot nu se-ntorsese. M-am întins pe jos şi am încercat s-adorm, închizând ochii şi numărând până la zece în minte; până aş fi terminat, cu siguranţă se-ntorcea. Dar am ajuns la zece şi nu s-a întâmplat nimic, aşa c-am luat-o de la început invers, de la zece la unu. Nici aşa nu s-a schimbat nimic.

Curând, am început să sar peste mese. Am găsit pe balcon câteva frunze de napi prăfuite, rămase de când le desfăşuraserăm acolo, să se usuce la soare. Am luat câteva mai puţin decolorate, le-am pus la fiert şi le-am făcut supă. Două zile, am supravieţuit cu acea fiertură fără urmă de gust

Au mai trecut două zile, timp în care n-am pus nimic în gură. Nu mai aveam destulă energie nici măcar să ies din casă şi să cerşesc sau să fur. Puţin câte puţin, corpul

mi s-a obişnuit cu foamea care-mi chinuia burta, însă nu mai aveam putere deloc. Copleşită de slăbiciunea care mă cuprinsese, am încercat să dorm. Mă simţeam de parcă podeaua era gata să se caşte şi să mă-nghită, de parcă urma să fiu absorbită în străfundurile pământului.

Dintr-odată, am realizat că urma să mor cât de curând. Asta era. Până când mama şi sora mea s-ar fi întors acasă, avea să fie prea târziu. Încă de la începutul Marşului Stăruitor – marea foamete nord-coreeană de la mijlocul anilor 1990[3] ştiam că n-aveam cum să scap cu viaţă. Mă obişnuisem în aşa măsură cu ideea, încât nici nu mă mai temeam de moarte. Chiar şi aşa, mi-am spus, în sinea mea, că n-aş fi vrut să părăsesc lumea în felul ăsta, fără să las o urmă a trecerii mele prin ea. M-am hotărât brusc să-mi scriu testamentul. Voiam să-i povestesc mamei toate prin câte trecusem. Voiam să ştie c-o aşteptasem, că făcusem tot posibilul s-o găsesc. Şi, mai ales, voiam să ştie că mă simţeam abandonată.

Am scos din sertarul măsuţei de cafea un carneţel şi un creion, dintre puţinele obiecte de valoare pe care nu le vânduserăm încă. Hârtia carneţelului era de bună calitate. Ghemuită pe jos, în amurg, am început să-mi scriu testamentul. Am relatat în carneţel toate încercările şi tribulaţiile mele, inclusiv cele trei călătorii dus-întors până la Rajin-Sonbong. Cu creionul strâns în pumn, cuprinsă de disperare, am umplut o pagină întreagă: „Mami, te-am aşteptat. Şase zile te-am tot aşteptat. Mă simt ca şi cum aş muri cât de curând. De ce nu te-ai întors încă la mine?”

După ce-am terminat pagina, m-a podidit plânsul şi m-am prăbuşit la podea, în penumbra nopţii, care mă învăluia din ce în ce mai mult. Dintr-odată, am auzit zgomote care veneau dinspre casa scării. Mi-a sărit inima din piept.

Dar, vai! nu erau decât vecinii, care se-ntorceau în apartamentul de-alături.

Mi-am depus testamentul pe măsuţa de cafea şi, cu

---

3 între anii 1994 şi 1998, cu un vârf în 1997, Coreea de Nord a trecut printr-o teribilă foamete, a cărei principală cauză a fost oprirea importurilor de alimente din fosta Uniune Sovietică (n. tr).

lacrimile curgându-mi şuvoi pe obraji, m-am întins pe jos şi am închis ochii. Eram convinsă că urma să nu mă mai trezesc niciodată.

Capitolul 1
Scrisul ca mărturie

Martie 2011. Uşile automate se închid c-o bufnitură. Trenul în care am urcat mă hurducă înainte şi înapoi, în timp ce străbate reţeaua de tuneluri subterane a metroului din Seul. Cum stau rezemată de geamul ferestrei, o întreagă paletă de culori de la reclamele strălucitoare începe să defileze pe laturile întunecate ale tunelului, cu lozinci pe care am impresia că nu reuşesc să le descifrez. Totul aici, la Seul, în capitala Coreei de Sud, se mişcă prea repede, inclusiv metroul.

Mă numesc Eunsun Kim şi astăzi, când scriu aceste rânduri, am douăzeci şi cinci de ani.

Dacă v-aţi uita la mine, vi s-ar părea, probabil, că sunt ca oricare altă studentă. Pentru că sunt atât de slabă, poate că nici nu v-aţi da seama că sunt cea mai mare dintre toţi colegii mei. Peste vreo patruzeci de minute, voi ajunge la intrarea universităţii Sogang, una dintre cele mai bune din Coreea de Sud. Campusul meu nu este la fel de impresionant cum sunt cele de la prestigioasele universităţi Coreea sau Yonsei, dar asta nu contează, mă simt acolo ca la mine acasă, atât de multe locuri cunoscute sunt şi atât de mulţi prieteni mi-am făcut.

Mi-am planificat deja ziua în detaliu. Înarmată cu laptopul meu Samsung oranj cu negru, am de gând să-mi petrec ziua la bibliotecă, pregătindu-mă pentru examene. Pe iPhone-ul meu cu carcasă mov, le voi trimite SMS-uri prietenilor şi-mi voi aranja o întâlnire pe fugă la cafeneaua Starbucks din campus, îmi place *caffe-latte* – nu-i atât de amar ca *espresso,* după gustul meu. După ce-mi voi bea cafeaua, mă voi întoarce la bibliotecă, unde voi încerca să nu adorm cu manualele în faţă. Studiez limba şi cultura chineză la universitatea Sogang, iar ceva mai târziu veţi

înţelege şi de ce.

În Coreea de Sud, există o concurenţă acerbă ca să obţii notele cele mai bune, iar eu fac tot ce pot. Puţini dintre colegii mei de grupă au măcar habar de faptul că eu n-am avut posibilitatea să merg la şcoală timp de mulţi ani şi, în cea mai mare parte a timpului, mă străduiesc să-mi văd de treabă şi să nu le atrag atenţia la cât de mult mi-am amânat educaţia. Îmi place să-nvăţ şi să studiez, mai ales la începutul fiecărui semestru, când profesorii sunt plini de entuziasm. Mai târziu, pe la ora zece seara, mă voi întoarce în micul apartament situat chiar în inima Seulului, în care locuiesc împreună cu sora mea mai mare, Keumsun, şi cu mama.

Seul, capitala Coreei de Sud, este o adevărată metropolă, cu peste cincisprezece milioane de locuitori, cu peisajul urban dominat de uriaşi zgârie-nori şi cu o reţea de metrou subteran foarte întinsă. Marele fluviu Han curge chiar prin mijlocul oraşului, dar iarna, când îngheaţă bocnă, poţi să-l traversezi direct pe gheaţă, fără s-o mai iei pe vreunul dintre numeroasele poduri. Dincolo de fluviu, se înalţă câţiva munţi abrupţi; în vârful unuia dintre ei tronează un turn gigantic, prin care se transmit programele de televiziune. Tumul Namsan este simbolul Seulului, al metropolei care m-a primit şi unde mă simt acum acasă. În acest oraş, ambuteiajele pot să dureze ore întregi, chiar şi în perioada ploilor torenţiale de iulie, iar apartamentele se închiriază pe sume astronomice. Dar viaţa de aici e atât de captivantă, atât de convenabilă, şi totul se mişcă atât de rapid. Internet de mare viteză ai la dispoziţie peste tot. La fiecare colţ de stradă ai câte ceva interesant şi amuzant de făcut, zi şi noapte. Mă-ntâlnesc adeseori cu colegii mei în Sinchon, un cartier studenţesc, şi bem cu toţii *maekju,* o bere locală, în baruri care par să nu se închidă niciodată. În aceleaşi baruri, mâncăm şi caracatiţă uscată *şijjukkumi,* o specie cu cinci braţe – o delicatesă, nu altceva. Sunt atât de mici, că poţi să le bagi în gură întregi. Colegii mei nu vor nici în ruptul capului să mă creadă când le spun că fructele de mare sunt mai

suculente şi mai gustoase în Coreea de Nord. Şi totuşi, chiar aşa este! Ei nu-nţeleg întotdeauna ce le spun, pentru că eu vin dintr-o cu totul altă lume. Şi majoritatea oamenilor nici măcar nu-şi imaginează cum este în această altă lume, unde m-am născut şi am crescut.

Sub picioare mele, trenul rapid vibrează. Peste tot în jurul meu, nenumărate *ajumas* – aşa li se spune în coreeană femeilor măritate sau celor de vârstă medie – îşi urmăresc emisiunile preferate pe telefoanele mobile, din care ies antene. Unele studente, cocoţate pe pantofi cu platformă, se ţin de barele metalice ale trenului şi-şi ascultă iPod-urile. Altele, holbându-se la oglinjoarele de buzunar, îşi dau cu rimel. Cu dispreţ îl ignoră pe vânzătorul ambulant care face reclamă la CD-uri cu Frank Sinatra. Vorbind printr-un amplificator pe roţi, pe care-l trage după el prin tren, vânzătorul încearcă să-şi plaseze colecţia de CD-uri domnilor mai în vârstă. Pe măsură ce trenul ajunge într-o staţie, apoi în alta, peroanele se umplu şi se golesc de călători aproape automat.

Tăcerea din metroul sud-coreean îmi îngăduie să reflectez o clipă. Îmi amintesc de staţiile de metrou din Phenian, capitala Coreei de Nord, pe care am vizitat-o împreună cu tatăl meu, cu atât de mult timp în urmă. Erau atât de grandioase şi de luxoase acele staţii de metrou, cu candelabre splendide, mari, de culoare violet, cum te-aştepţi să vezi doar în filmele grozave de la Hollywood. Staţiile de metrou din Seul sunt mult mai anoste. O să ţin minte toată viaţa călătoria pe care am făcut-o la Phenian. Aveam nouă ani şi eram doar noi, sora mea Keumsun, tata şi eu. Mami n-a venit cu noi, a preferat să rămână acasă şi să aibă grijă de una şi alta prin apartament. Chiar dacă foametea se răspândise deja şi nu aveam nimic de mâncare, călătoria la Phenian mi s-a părut magică de-a dreptul. Nu existau zgârie-nori acolo, dar tot am văzut un hotel care era în construcţie şi se înălţa deja până la o sută cincizeci de metri. Muncitorii şi maşinile atârnau sus de tot, în vârful hotelului. De la distanţă, cum îi vedeam noi, păreau atât de mici, ca nişte furnicuţe.

Doar trei staţii mă mai despart de campusul universităţii Sogang şi parcă inima începe să-mi bată din ce în ce mai tare, pe măsură ce trenul ia viteză. Merge atât de repede, încât îmi creează un fel de melancolie în suflet – mi-aduc aminte că eu vin dintr-o cu totul altă lume. La mine, acolo, ne lua două zile, nici mai mult, nici mai puţin, ca s-ajungem de la Eundeok, orăşelul în care locuiam noi, la Chongjin, situat la numai nouăzeci şi cinci de kilometri depărtare, unde trăiau bunicii mei. Călătoria până la Chongjin era întotdeauna epuizantă. Treceam prin locuri cu temperaturi geroase şi mereu stăteam claie peste grămadă în trenuri, ca nişte animale. Ne făceam nevoile în cutiuţe de tablă, pe care le căram după noi. Dacă ne ridicam de la locurile noastre, se aşezau alţii pe ele. În Coreea de Sud, aceeaşi distanţă pot s-o parcurg în mai puţin de douăzeci de minute, cu trenul de mare viteză. La mine, în Coreea de Nord, numai în capitală găseai condiţii moderne, cum erau staţiile de metrou din Phenian, care mi se păruseră atât de ameţitoare.

Mă gândesc apoi la toţi cei pe care i-am lăsat în urmă, atâţia oameni de care nu mai ştiu nimic de când mi-am părăsit ţara.

Pe-atunci, aveam unsprezece ani, mi-era foame şi rămăsesem fără casă. Mătuşile mele, unchii, colegii de şcoală… or fi supravieţuit foametei? în tren, un călător îmi aruncă priviri din colţurile ochilor, de parc-aş fi o străină, care n-are ce să caute aici. Şi totuşi, am încercat din răsputeri să mă integrez în această lume, cu tocurile mele înalte, fusta scurtă şi jacheta mulată. Dar, indiferent dacă am reuşit sau nu să arăt ca şi cum aş fi din Coreea de Sud, realitatea este că m-am născut la 15 august 1986 la Eundeok, un orăşel industrial din provincia Hamgyong, din Coreea de Nord. Pornită în căutare de autonomie şi libertate, am ajuns, în cele din urmă, în Coreea de Sud, însă numai după o călătorie de nouă ani prin China şi Mongolia. Mi-am obţinut paşaportul aici, la Seul. Nu mai trebuie să trăiesc în ascunzători şi am început o viaţă nouă.

Şi totuşi, amintirile despre nord îmi tot revin în minte şi o întrebare anume insistă să mă bântuie: de ce oamenii din ţara mea de baştină continuă să trăiască într-o asemenea stare de suferinţă? De când am ajuns la Seul, am învăţat, citind o mulţime de cărţi şi ziare, că de mizeria din Coreea de Nord se face vinovat un regim totalitar absurd. Ţara se află într-un dezastru economic total. Familia Kim, devenită dinastie, singura dinastie comunistă din lume, zdrobeşte fără milă orice opinie contrară.

Aceste răspunsuri nu mă satisfac şi reuşesc prea puţin să domolească frământarea din sufletul meu. Ba chiar dimpotrivă, aceste răspunsuri mă fac să mă simt absolut neputincioasă. Trăiesc la nici patruzeci de kilometri de frontiera cu sârmă ghimpată care mă separă de patria mea, şi totuşi nu pot face nimic pentru poporul meu, care e secătuit de energie şi de foamete, şi de represiunea brutală a unui regim totalitar. Pentru cei douăzeci şi două de milioane de oameni care trăiesc acolo, Coreea de Nord a devenit adevăratul iad pe pământ, abandonat de tot restul lumii. Până şi sud-coreenii, care împart cu noi acelaşi sânge, par să fi uitat de suferinţele confraţilor din partea de nord. Sunt momente în care mă simt copleşită de această conştiinţă a neputinţei, de sentimentul că nu pot face nimic pentru a-mi ajuta fraţii şi surorile nord-coreeni.

Urmează staţia Sittchon!

Vocea robotizată care se aude la difuzoare sparge liniştea din tren şi mă smulge din reverie. Cobor din tren şi o iau pe scări în sus, cu mersul meu obişnuit, ca de roboţel. De astă dată însă, cum ajung înapoi la suprafaţă, ajung şi la decizia că nu mai vreau să stau deoparte şi să nu fac nimic. Trebuie să-i spun lumii întregi povestea mea. Trebuie neapărat să-mi spun povestea, ca să le ofer o voce milioanelor de nord-coreeni care mor încetul cu încetul şi-n tăcere. Şi trebuie să-i povestesc lumii de sutele de mii dintre ei care au încercat să scape din acea bolgie a iadului şi care se ascund chiar în acest moment în China, temându-se pentru vieţile lor. În timp ce eu sunt aici, la

câteva zeci de kilometri de ei, în „Pământul Făgăduinţei” care este Coreea de Sud. Şi totuşi, aici, refugiaţii din partea de nord sunt încă trataţi drept cetăţeni de mâna a doua, cu toate că singurul păcat de care ne facem vinovaţi este refuzul de a muri de foame.

Pentru că fraţii şi surorile mele din Coreea de Nord nu au capacitatea să vorbească în nume propriu, am hotărât să scriu eu în apărarea lor. Într-o bună zi, sunt convinsă, cele două Corei vor ajunge să se reunifice. Va fi un proces îndelungat şi complicat, dar asta se va întâmpla – *sigur.* Pentru ca Peninsula Coreea să se reunifice, vom avea nevoie de ajutorul întregii lumi. Dar, pentru a găsi o soluţie, mai întâi trebuie să înţelegem care sunt rădăcinile problemei.

Din acea zi fatidică de decembrie, când aveam unsprezece ani, ziua în care mi-am scris testamentul, am descoperit, împreună cu mama şi sora mea, unele dintre aceste rădăcini.

Iată povestea mea.

FAPPROVED

Capitolul 2

Am fost o elevă bună...

Când eram mică, nici nu-mi trecea prin minte că viaţa putea să mi se schimbe atât de rapid şi atât de drastic. Nu ştiam atunci, dar, după iarna lui 1997, n-am mai avut parte de copilărie. Timp de mulţi ani, până am ajuns la vârsta de nouă ani, fusesem o fetiţă tare fericită. Aveam parte de tot ce mi-aş fi putut dori în viaţă.

Eundeok, oraşul meu natal, era situat în extremitatea de nord-est, muntoasă, a Coreei de Nord, la mai puţin de cincisprezece kilometri de fluviul Tumen, care desparte ţara de China şi Rusia. De pe malul celălalt al fluviului, se ajungea în mai puţin de un ceas la mare. Iarna, era cumplit de frig şi zăpada rezista săptămâni întregi, sub un cer albastru fără sfârşit. Uneori, trebuia să merg spre şcoală târându-mi picioarele printr-o ceaţă densă şi albă. Pe de altă parte, ziua mea de naştere cădea în toiul verii, când era întotdeauna zăpuşeală. Era chiar pe data la care

sărbătoream ziua eliberării Coreei, în 1945, de sub jugul japonez. Aniversarea mea era, de fiecare dată, un prilej de fericire.

Deşi înconjurat de fabrici, oraşul meu natal nu era deloc mare îţi lua cel mult o oră să vezi tot ce era de văzut în el. În depărtare, la orizont, mai zăreai câţiva copaci pe vârfurile munţilor, dar colinele din apropiere erau parcă rase, după ce pădurile fuseseră defrişate complet pentru lemn de foc. Până s-ajungi la primele clădiri din oraş, dădeai mai întâi peste câteva mine care deveniseră celebre: o mulţime de foşti mahări de la Phenian, căzuţi în dizgraţie, fuseseră trimişi la muncă-n ele, ca pedeapsă. Erau şi câteva baze militare în apropiere, aşa cum sunt peste tot în ţară. Trăiam într-o veşnică teamă de invazie din partea Statelor Unite ale Americii sau a Coreei de Sud, aliată cu ele. Ori de câte ori mă căţăram pe munţi ca să culeg ciuperci, zăream câteva tunuri zdravene, mai mult sau mai puţin camuflate în peisaj. Ceva mai departe, erau şi nişte cazărmi de care ne feream, pentru că militarii nu se bucurau de o reputaţie prea bună. E) e multe ori, abuzau de puterea lor, ca să profite de oamenii săraci sau de cei fără noroc în viaţă. Dacă vreun grup de soldaţi dădeau peste un om care fuma o ţigară, de exemplu, puteau foarte bine să-i ceară să le dea lor ţigările pe care le mai avea în pachet. Dacă respectivul nu voia, aveau ei grijă, soldaţii, să-l înveţe minte să nu-i mai refuze vreodată.

Oraşul Eundeok este tăiat în două de un râu, ale cărui maluri sunt legate între ele de un pod mare. Uneori, îmi plăcea s-o iau chiar prin albia râului, la care ajungeam în zece minute de mers pe jos, de unde locuiam. Cele mai înalte blocuri din oraş, toate construite din beton cenuşiu, cu balcoanele vopsite cu alb sau roz, aveau cel mult patru etaje. Nu existau niciun fel de reclame, nicăieri. Toţi pereţii lor erau fie goi, fie tapetaţi cu mesaje propagandistice care-l slăveau pe „Iubitul Conducător” Kim Jong-Il şi „paradisul socialist” pe care-l construise pentru noi în Coreea de Nord. Blocul în care locuiam avea

numai două etaje, cu crăpături mari în pereţi. „Blocul ăsta mai are puţin şi se prăbuşeşte”, ziceau întruna toţi vecinii.

Toate ca toate, dar la începutul anilor 1990, eu, cel puţin, eram destul de mulţumită. Nimic nu mă făcea mai fericită decât să vină tata să mă ia de la şcoală. Erau zile în care mă ducea la film, cu bilete pe care le obţinuse datorită relaţiilor lui la locul de muncă. Tatăl meu lucra într-o fabrică de armament, denumită „20 ianuarie”, în amintirea zilei în care venise acolo în persoană, să facă o vizită de lucru, Kim Il-Sung, întemeietorul Coreei de Nord. În toată ţara, cele mai multe clădiri purtau denumiri care erau, de fapt, datele unor vizite făcute în acele locuri de liderii nord-coreeni. Politica denumirii unor obiecte după date calendaristice devenise o practică menită să întreţină cultul personalităţii, cu care propaganda îi înconjura pe şefii noştri de stat – dar asta am înţeles cu mult mai târziu.

De fiecare dată când mergeam la film, tata m-aştepta în faţa cinematografului, după-amiaza. Până acolo, veneam eu de una singură, ca orice adult adevărat. Dar nu era suficient să ai bilet. Partea cea mai grea era să-ţi găseşti un loc, pentru că lumea dădea buzna de fiecare dată şi se-nghesuia să intre în sală. Aşa că tata mă cocoţa sus de tot, pe umerii lui, când venea momentul să ne croim drum prin mulţime. Când mergeam la film şi când stăteam pe umerii tatălui meu – acestea erau cele mai fericite momente din viaţa mea. Vedeam filme despre vitejii noştri eroi, care luptau cu imperialiştii japonezi colonizatori. De jur-împrejurul ecranului, se-nşirau inscripţii care sunau cam aşa: „Să ne unim cu toţii sub comanda marelui general Kim Jong-Il!”

Uneori, tata mă ducea şi la vânzătorii ambulanţi, de la care cumpăram *naengmyeon,* sau „tăiţei reci”, o specialitate nord-coreeană din Phenian, capitala patriei noastre. Veneam cu castronul de-acasă şi tata îi întindea, mândru, tinerei tovarăşe care lucra ca vânzătoare acolo, cupoane pentru alimente, pe care le primise din partea conducerii. După ce ne primeam tăiţeii, mergeam cu ei acasă şi mâneam cu toţii Nu mai gustasem în viaţa mea

ceva mai bun. Chiar dacă nu erau destui, practic, încât să ne saturăm, eu tot mă simţeam fericită că aveam ocazia să mănânc din acei tâiţei.

În anii respectivi, părinţilor mei nici nu le trecea prin minte că aveau să ajungă, şi asta curând, să fie muritori de foame, de vreme ce amândoi proveneau din familii „bune”. Altfel spus, făceau parte din clasa conducătoare, în sensul că aveau legături în armată şi-n Partidul Muncitorilor, care stăpânea Coreea de Nord. Când erau foarte tineri, locuiau la Phenian, un oraş privilegiat, rezervat elitei. Bunicul meu era ofiţer de rang superior şi visa ca într-o bună zi să-şi trimită fata, pe mama, la universitatea „Kim Il-Sung”, cea mai prestigioasă din ţara noastră, unde însuşi Kim Jong-Il studiase. Ca să fie sigur că mama primea notele bune de care avea nevoie pentru a fi admisă la universitate, bunicul îi mituise pe profesori, adică le renovase locul de joacă al şcolii. Spre nefericirea lui, mama se dovedise a fi o băieţoaică – nu se simţea deloc atrasă de şcoală şi voia să se facă şofer. Ba mai mult, în ziua marelui examen de admitere la universitate, ajunsese prea târziu. Şi iată cum se năruiseră planurile ambiţioase ale bunicului meu în legătură cu mama.

De-atunci însă, mama s-a dovedit o persoană cu un caracter puternic, trăsătură care mie, n-am nici urmă de îndoială, mi-a salvat viaţa. Ea era, în esenţă, capul familiei noastre. Nu este foarte impunătoare ca statură, dar este foarte inteligentă şi hotărâtă. Chiar şi atunci când se îmbolnăveşte, ea tot arată perfect sănătoasă şi puternică, iar pe chipul ei nu se vede nimic ieşit din comun. În această privinţă, eu semăn mult cu mama. Când eram copil, ori de câte ori mă-mbolnăveam, nu mă credea nimeni, pentru că arătam în continuare sănătoasă, şi oricum trebuia să mă duc la şcoală – de fiecare dată. Poate că această capacitate mi-a îngăduit să supravieţuiesc, în timp ce alţii n-au scăpat.

La Eundeok, datorită mamei, care lucra la spital, aveam toată familia ce să mâncăm. Tot ce ne trebuia, ca hrană, aducea ea de la cantina spitalului – aşa că noi n-am

suferit de foame timp de mulţi ani. Adeseori, mama se plângea că tata nu era cu picioarele pe pământ. Îl găsea şi prea naiv, şi nu destul de puternic, fizic vorbind. Ţin minte că mă uitam la fotografia lor de la nuntă şi mi se părea că el arăta mai degrabă robust, dar tot eu, pe urmă, îmi spuneam că devenise, într-adevăr, cam fragil. Odată, îl trimisese mama să fure şi el nişte grâu de pe ogorul din apropiere, ca să avem ceva de mâncare. Nu numai că sentorsese cu mâna goală, dar nici paltonul pe el nu-l mai avea. Li-l dăduse, probabil, ţăranilor care-l prinseseră la furat şi ameninţaseră să-l dea pe mâna autorităţilor. Mama fusese de-a dreptul *furioasă.* În Coreea, bărbatul trebuie să fie puternic, dacă vrea ca femeia să-l respecte. Căsătoria lor fusese aranjată de bunica mea din partea mamei, când mama se mutase de la Phenian la Chongjin, marele oraş-port din estul Coreei de Nord.

Tata nu avea deloc simţ practic, în schimb avea şi el ceva ce-l pasiona – să scrie. La fabrică, el era cel care se oferea voluntar, de fiecare dată, să scrie rapoartele şi articolele propagandistice. Dar, mai presus de toate, avea o inimă de aur, ceea ce pentru mine, ca fiică a lui, era suficient.

De asemenea, puteam să contez pe sora mea mai mare, Keumsun, ca să mă apere ori de câte ori simţeam vreo ameninţare. Şi când veneau băieţii să se lege de mine, ea nu ezita niciodată să-i înfrunte. Deşi odată ne-a luat cineva drept gemene, mie nu mi se pare că semăn prea tare cu Keumsun. Ea e cu doi ani mai mare decât mine, dar mai scundă, cu pielea mai tuciurie şi cu ochi mari, care, tocmai, contrastează cu ai mei. Pe de altă parte, avem acelaşi nas şi se vede dar că facem parte din aceeaşi familie. Înainte de toate, Keumsun a fost dintotdeauna o personalitate dinamică. Este o fire încrezătoare în propriile forţe şi e-n stare să convingă pe aproape oricine că are dreptate. La Eundeok, prietenii părinţilor mei o porecliseră „micuţa adultă”, pentru că părea, într-adevăr, un om mare.

În copilărie, îmi plăcea să merg la şcoală şi eram o elevă bună. În fiecare dimineaţă, acelaşi ritual. Mă trezea

mama, cu noaptea-n cap. După ce reuşeam să mă trezesc, mă spălam pe faţă cu apă rece, care iarna, de multe ori, mai avea puţin şi-ngheţa. După ce terminam cu spălatul, îmi călcam cu grijă uniforma de şcoală, care consta într-o fustă bleumarin, o bluză albă şi o cravată roşie, care însemna că făceam parte din „Organizaţia de pionieri”. Încă nu aveam voie să port insigna cu chipul lui Kim Jong-Il, pe care toată lumea – băiat sau fată – şi-o prindea pe piept, după ce se înscria în „Organizaţia de Tineret”.

Când afară tot nu se luminase de ziuă, ieşeam în fuga mare din casă şi mă-ntâlneam cu toţi colegii mei, pe esplanada cea mare din centrul oraşului. La ora şapte fix, porneam în marş către şcoală rânduri-rânduri, clasă după clasă, intonând cântece care-i slăveau pe conducătorii patriei noastre, în timp ce mărşăluiam: „Deşi suntem încă mici, avem sufletul mare, / Şi mereu gata de luptă sub comanda marelui general Kim Jong-Il!”

Unul dintre cântecele mele preferate se intitula *Lungul drum către cunoaştere* şi relata odiseea tânărului Kim Il-Sung, adică trecerea lui peste munţi în China, pe vremea când lupta împotriva imperialiştilor japonezi.

După ce mergeam zece minute în marş, milităreşte, eu şi colegii mei ne opream dintr-odată cu toţii şi profesoarele veneau să ne inspecteze uniformele. În cele din urmă, după ce treceam hopul inspecţiei, ni se dădea voie să intrăm în clase, începeam fiecare zi cu câte o lectură în tăcere, de obicei a unei pagini despre tinereţea lui Kim Jong-Il, din care trebuia să tragem învăţăminte despre cum să ne comportăm. Odată, am citit o povestioară despre Kim Jong-Suk, mama lui Kim Jong-Il, care aduna grăunţe sub privirea mirată a fiului ei. „De ce faci asta, mămico? Avem destul de mâncare şi aşa”, voia să ştie viitorul dictator al ţării. „Pentru că nici măcar o boabă din resursele de preţ ale patriei noastre nu trebuie să se piardă”, îi răspundea cu înţelepciune mama lui.

Nu-nţelegeam eu întotdeauna mesajul ascuns din fiecare anecdotă de acest fel, dar tot încercam să le reţin, pentru că aşa ne cereau profesorii.

În clasă, de multe ori mă uitam în jur pe furiş. Eram patruzeci în total şi stăteam la pupitre aliniate cu grijă, în şiruri.

Catedra mare, de lemn, a profesoarei trona pe un podium, în partea din faţă a clasei. Pe peretele din spatele ei se afla tabla neagră, iar deasupra acesteia – un portret al lui Kim Jong-Il, care ne supraveghea cu atenţie în orice moment. În partea din spate a clasei aveam o sobă, pe care iarna o foloseam ca să ne încălzim gustarea de prânz.

În fiecare dimineaţă când intra în clasă, profesoara îl punea pe câte unul dintre noi să citească povestioara despre Kim Jong-U cu glas tare. Studierea vieţii conducătorilor patriei noastre era una dintre cele mai importante materii, alături de matematică, limba şi literatura coreeană şi doctrina comunistă.

În clasă trebuia să păstrăm liniştea. Chiar şi cea mai mică obrăznicie era pedepsită prin umilire publică: în faţa întregii clase, profesoara ne bătea cu băţul indicator. Pe-atunci, credeam că aşa se şi cuvenea, ca oricine făcea gălăgie să primească respectiva pedeapsă. Trebuie s-adaug, totuşi, că eu însămi n-am avut parte niciodată de un asemenea tratament, fiindcă eram considerată o elevă cuminte.

Chiar şi aşa, cu toate că eram o elevă cuminte nu scăpăm de şedinţele de autocritică, obligatorii pentru toată lumea, de oriunde în ţară, indiferent dacă erai muncitor în fabrică sau elev. La mine-n clasă, la sfârşitul fiecărei zile, fiecare coleg trebuia să-şi mărturisească fărădelegile în faţa întregii clase. Ţin minte că într-o zi făcusem o remarcă pe ton critic, în timp ce trudeam în grădina profesoarei, o sarcină care li se atribuia „elevilor cuminţi”: „Ce rost are s-adunăm tot porumbul ăsta, când oricum nu vom putea să-l mâncăm?”, am bombănit mai mult pentru mine. „Această atitudine individualistă nu poate fi tolerată în societatea socialistă din Coreea de Nord!” m-a pus la punct profesoara, care m-a chemat la ea, după ce una dintre colegele de clasă m-a pârât.

A doua zi, a trebuit să-mi calc pe inimă şi să-mi fac

autocritica. După ce am terminat, ca să-i plătesc poliţa, şi eu am reclamat comportamentul colegei care mă turnase. Ca să fiu cinstită, am simţit un fel de plăcere sadică să mă răzbun, pentru că eram geloasă pe fata respectivă. Tatăl ei lucra în aceeaşi fabrică unde lucra şi-al meu, dar, cum el era încadrat pe o funcţie superioară faţă de tata, familia ei primea provizii mai multe decât familia mea.

La şcoală, erai obligat să respecţi ierarhia clasei. La începutul fiecărui an şcolar, ne „alegeam" un şef al clasei şi pe cei răspunzători de îndeplinirea celor mai importante sarcini. Chiar dacă, oficial, acestea erau alegeri libere, de fiecare dată nu figura decât un singur candidat, pentru fiecare funcţie. Numai acum, când mă gândesc retrospectiv la copilăria mea, îmi dau seama că alegerile de-atunci nu erau decât de formă.

Iată un exemplu de cum se desfăşurau alegerile la nivel de clasă. Odată, în ajunul zilei de alegeri, profesoara m-a chemat la ea în particular, probabil pentru că eram o elevă cuminte. A doua zi, a întrebat clasa: „V-aţi gândit la un candidat?" N-a răspuns nimeni. După câteva clipe de tăcere, eu am ridicat două degete şi am arătat nervoasă către unul dintre colegi, zicând: „Kim Song-Ku" – aşa cum primisem dispoziţie cu o zi înainte. „Sunteţi de acord cu toţii?" i-a întrebat apoi profesoara pe colegi.

Fără nicio ezitare, toată clasa, în unanimitate, a fost de acord, şi-uite aşa colegul meu Kim Song-Ku s-a văzut ales. Tatăl său era dulgher şi noi bănuiam c-o aproviziona pe profesoară cu lemn de foc. **În** Coreea de Nord, cea mai bună metodă prin care puteai să le asiguri copiilor tăi succesul şcolar era să le dai profesorilor cadouri. Era ceva ce părinţii mei n-au părut a înţelege cu niciun chip.

Altă dată, în schimb, tot cu prilejul unor alegeri, am avut parte de-o mare surpriză. Profesoara le-a cerut elevilor să aleagă pe cineva din colectiv, care să-şi asume răspunderea de a face curăţenie în sala de clasă după ore, în fiecare zi. Nu era cea mai încântătoare funcţie, dar tot îţi conferea un anumit prestigiu în şcoală. Un băiat s-a ridicat în picioare şi a pronunţat numele meu. M-am făcut

roşie ca focul în obraji când mi-am auzit numele. La vârsta respectivă, eram încă foarte timidă în preajma băieţilor, şi adevărul este că nu intram în vorbă cu niciunul dintre ei. Pe acel băiat nici măcar nu-l remarcasem până atunci, dar din ziua aceea m-am îndrăgostit în secret de el. Epoleţii lui aveau două trese şi trei stele, ceea ce însemna o distincţie foarte înaltă. Ai mei n-aveau decât două stele. Em blemele de acest fel stabileau o ierarhie în clasă, distincţia cea mai înaltă fiind cu câte trei – şi trese, şi stele. Profesoara ne distingea cu trese şi cu stele, pentru a-i recompensa pe cei mai buni elevi, pe cei mai deştepţi sau pe cei care se ofereau voluntari pentru câte o îndatorire a clasei. De multe ori se-ntâmpla să-i recompenseze şi pe elevii ai căror părinţi îşi arătau generozitatea faţă de ea sau faţă de şcoală. De exemplu, când o fereastră s-a spart, părinţii unui băiat s-au declarat gata să plătească pentru înlocuirea ei. Şi, ce să vezi? Elevul respectiv a şi fost promovat în ierarhia clasei. Aşa se petreceau lucrurile în Coreea de Nord, patria noastră. Din păcate pentru Keumsun şi pentru mine, părinţii noştri n-au înţeles niciodată pe deplin cum funcţiona sistemul.

Multă vreme după ce-am fost nominalizată să menţin curăţenia în sala de clasă, m-am întrebat dacă băiatului care mă desemnase îi plăcea de mine sau dacă-i spusese profesoara să rostească numele meu. Nici până în ziua de astăzi nu m-am lămurit.

După cum nu ştiu ce s-a ales de băiat şi probabil că nu voi afla niciodată.

Capitolul 3
În ţara lui Kim

O după-amiază fatidică din iulie 1994 – o voi ţine minte în cele mai vii amănunte, pentru tot restul vieţii.

Aveam aproape opt ani. Afară turna cu găleata. Pe-atunci, locuiam într-o casă mică de tot şi ploaia trosnea pe acoperiş cu atâta putere, încât se strecura prin el şi pătrundea înăuntru. Eram cu tatăl meu şi amândoi

alergam de la un capăt al camerei la celălalt, încercând să potrivim găleţile în aşa fel încât să colectăm apa de ploaie şi să n-o lăsăm să ne inunde casa. Brusc, am auzit o bătaie puternică la uşa din faţă. Când am deschis, ne-au căzut ochii pe un bărbat care părea cu totul răvăşit, aşa cum stătea în pragul uşii noastre, ud din cap până-n picioare. Era şeful *înmxnban*[4]-ului din cartierul nostru. Simplul fapt de a-i pomeni numele avea darul de-a stârni teama prin toată vecinătatea, pentru că era cel desemnat să ne supravegheze şi să le raporteze autorităţilor tot ce se petrecea pe strada noastră.

Chiar şi în zilele noastre, toată ţara este plini de asemenea oameni temuţi, care-i garantează regimului faptul că ţine strâns în gheare vieţile a douăzeci şi două de milioane de nord-coreeni.

„Neapărat să vă uitaţi la ştiri diseară”, ne-a ordonat şeful, care părea la fel de tulburat ca şi noi. Ştia, probabil, că urma să se transmită ceva important la jurnalul de ştiri din acea seară.

Apoi, la fel de neaşteptat cum îşi făcuse apariţia, a şi dispărut în ploaia torenţială. Pentru prima oară ne dădea o asemenea directivă.

Seara, când au început ştirile, m-am aşezat şi eu în faţa televizorului, alături de Keumsun şi de tata. Eram destul de neliniştiţi, fiindcă ne rodea curiozitatea să aflăm despre ce era vorba, dar şi oarecum nervoşi. Trebuie că se întâmplase ceva cu adevărat extraordinar. Ca de obicei, pe ecran s-a ivit crainica, îmbrăcată în costumul ei tradiţional coreean, pe fundalul unei imagini din Phenian, care avea în prim-plan fluviul Taedong. Numai că, de astă dată, arbora o mină tristă, ca şi cum ar fi fost pe punctul de a izbucni în lacrimi.

„Preşedintele Kim Il-Sung a murit!”, a exclamat ea brusc, luptându-se cu plânsul care o podidea.

Tatăl meu a rămas împietrit de uimire. Crainica putea la fel de bine să ne fi spus că tocmai se prăbuşise cerul

4 In Coreea de Nord, fiecare cetăţean face parte dintr-un sistem de monitorizare colectivă („Inminban”). Grupuri de 20-40 de familii sunt obligate să-şi supravegheze vecinii şi membrii aceleiaşi familii, şi să raporteze autorităţilor orice umbră de comportament care nu se conformează „disciplinei socialiste” (n. red.).

peste noi. Eu şi sora mea ne-am întors agitate către tatăl nostru. Imaginile care se succedau la televizor ne-au uluit pe toţi. Eu nu înţelegeam foarte dar despre ce era vorba, dar ştiam că tocmai se petrecuse ceva de neimaginat.

La scurt timp după aceea, s-a întors şi mama de la lucru, cu ochii-n lacrimi. N-o mai văzusem niciodată într-un asemenea hal. Aflase şi ea vestea la spital, împreună cu colegii ei, iar unul dintre ei suferise un atac de cord, atât fusese de şocat. În ziua respectivă, mulţi oameni de peste tot au murit din cauza şocului veştii care făcuse înconjurul ţării. Şi mama era devastată pentru că-l iubea pe preşedintele nostru din tot sufletul. În copilăria petrecută la Phenian, urmaşe şcoala de lângă Mangyongdae, mica fermă la care se născuse Kim Il-Sung. Vizitarea locului de baştină al lui Kim Il-Sung a devenit un pelerinaj naţional pentru nord-coreeni; şi eu l-am vizitat când eram foarte mică. Mi-a povestit mama că Kim Il-Sung însuşi le vizitase odată şcoala – mama mea stătuse la mai puţin de un metru de Kim Il-Sung! Era foarte înalt şi avea un zâmbet cald – aşa spunea mama. Părea foarte bine dispus şi prietenos pe toate portretele lui pe care le vedeai peste tot prin ţară, cum era şi cel care trona deasupra intrării în gara din Eundeok.

Kim Il-Sung era un zeu pentru noi şi simpla posibilitate ca el să moară ni se părea de neimaginat. Mai puteam noi să trăim fără zeul nostru? Fără tatăl nostru? Doar el ne smulsese din ghearele ocupaţiei japoneze, el era întemeietorul naţiunii noastre, el era părintele nostru, al tuturor nord-coreenilor! Când a fost anunţată moartea lui Kim Il-Sung, viaţa cotidiană a luat o pauză de-a lungul şi de-a latul ţării, până la funeralii, care au fost şi ele transmise la televiziune după câteva zile. Peste tot prin Coreea de Nord, au avut loc scene de isterie colectivă: soldaţi care se rostogoleau pe podele, plângând în hohote, femei care zbierau de durere. Pe ecranul televizorului, cu ploaia revărsându-se în fundal, crainica ne-a explicat că „până şi cerul deplânge moartea Marelui Conducător”.

Astăzi, chiar dacă trăiesc în inima Seulului, această

formulă continuă să-mi răsune în minte, pentru că ilustrează perfect, cred eu, îndoctrinarea la care eram supuşi pe-atunci şi care lucrează mai departe, cu motoarele turate la maximum, în Coreea de Nord. În ziua aceea – 8 iulie 1994 credeam cu tărie că până şi cerul plângea la moartea lui Kim Il-Sung. Acum ştiu, bineînţeles, că ploaia torenţială se datora faptului că ne găseam în plin anotimp al musonului, perioadă în care plouă masiv în toată Coreea, în fiecare an. La vremea respectivă, însă, fusesem cu desăvârşire spălată pe creier şi credeam tot ce auzeam la şcoală şi acasă. Nici n-aveam vreun motiv să nu cred – nu exista nicio metodă prin care aş fi putut afla o versiune diferită a faptelor. Nici măcar adulţii nu aveau acces la vreo informaţie pe care s-o compare cu ce aflam de la şcoală sau de la televizor.

Expatrierea mi-a dat ocazia să uit măcar o parte din propaganda care ne fusese băgată pe gât şi m-a învăţat să văd realitatea prin proprii ochi; ţara mea este condusă cu mână de fier de o familie devenită dinastie, însetată de sânge. Tatăl şi fiul Kim nu sunt părinţii noştri iubitori, sunt nişte tirani lipsiţi de scrupule. Şi totuşi, astăzi, covârşitoarea majoritate a compatrioţilor mei din partea de nord a Coreei nu pot să vadă, în niciun fel, adevărul. Poporul meu este complet izolat, într-o lume aflată în secluziune. Nu pot fi blamaţi că nu se revoltă, pentru că nu ştiu cum să-şi formeze propriile opinii şi nici nu înţeleg pe deplin adevărata amploare a nefericirii lor. Realitatea dură a dictaturii de-acolo e greu de măsurat. Acces la Internet au exclusiv membrii de cel mai înalt rang ai Partidului. Să te uiţi la televiziunile din alte ţări, să dai telefoane în străinătate, să faci schimb de mesaje cu străinii – toate acestea sunt interzise cu stricteţe şi se pedepsesc prin ani de închisoare într-unul dintre lagărele de muncă sinistre de peste tot din ţară.

Chiar şi aşa, mai ales ca rezultat al mitelor, din ce în ce mai multe informaţii se strecoară în Coreea de Nord pe la graniţa cu China, graţie vânzătorilor ambulanţi şi contrabandiştilor.

Numai că influenţa lor abia dacă se face simţită dincolo de suprafaţă. La graniţa dintre Coreea de Nord şi Coreea de Sud, care este frontiera cel mai puternic militarizată din lume, turnurile de veghe şi câmpurile de mine formează un zid impenetrabil: mesajele nu ajung în Coreea de Nord pe-acolo, poate cu excepţia câtorva manifeste care denunţă crimele regimului Kim şi care sunt expediate pe deasupra fortificaţiilor militare. Multe familii despărţite la sfârşitul Războiului din Coreea, în 1953, nu mai ştiu absolut nimic de-atunci de rudele lor, care au rămas de cealaltă parte a Zonei Demilitarizate, cum a fost denumită frontiera păzită cu sârmă ghimpată, care separă cele două jumătăţi ale Peninsulei Coreea.

La fel ca toată lumea, şi eu am avut sufletul pustiit a doua zi după moartea lui Kim Il-Sung. Dis-de-dimineaţă, mama ne-a trimis pe munţi, pe Keumsun şi pe mine, să culegem flori în cinstea lui Kim Il-Sung. Era o sarcină de care ne achitam şi noi, la fel ca toţi ceilalţi copii din Coreea de Nord, la zilele de naştere ale fiecăruia dintre cei doi conducători ai noştri. Dacă te-ntorceai cu mâna goală sau, şi mai rău, cu flori galbene, puteai să te-alegi cu o mulţime de necazuri. Ai fi devenit obiectul de batjocură al tuturor şi ai fi primit pedepse din partea profesorilor. Galbenul era considerat culoarea duşmanilor noştri americani. Se credea că toţi americanii sunt blonzi, aşa că eram învăţaţi să urâm culoarea galbenă.

A doua zi seara, pe 9 iulie 1994, n-ai mai fi găsit o singură floare nesmulsă, după ce toţi copiii dăduseră iama în toate straturile de flori.

În ceea ce mă priveşte, după ce am cules flori, m-am întors şi am luat parte la o ceremonie în mijlocul oraşului, organizată pentru ca publicul să poată jeli; în toiul întregii frenezii, am izbucnit şi eu în plâns. Nu ştiam prea bine de ce anume plângeam, dar trăiam cu senzaţia că aşa trebuia să fac. Ţin minte că stăteam chiar lângă o fată care nu reuşea să plângă de-adevăratelea.

„Se preface doar” mi-am spus în sinea mea, urmărind acea unică lacrimă care se chinuia să se formeze în colţul

ochiului fetei. N-avea de ales, trebuia să-ncerce măcar. Risca să fie dispreţuită, dacă nu i se umezeau ochii.

Şi totuşi, era o durere autentică. U iubeam pe Kim Il-Sung din toată inima, ca şi pe fiul şi succesorul său, Kim Jong-Il. Erau pentru noi, tatăl şi fiul, ceea ce este Moş Crăciun pentru ceilalţi copii din toată lumea. Zilele lor de naştere, 15 aprilie şi, respectiv, 16 februarie, erau nişte minunăţii pentru noi, copiii. Primeam din partea lor câte un kilogram de dulciuri fiecare. Cu o noapte înainte, eram întotdeauna cât de emoţionaţi puteam fi, iar eu, una, nu reuşeam niciodată să adorm. În dimineaţa fiecăreia dintre cele două aniversări, îmi puneam uniforma impecabilă şi mă duceam să-mi primesc mândră punga transparentă cu bunătăţi, pe care scria: „Nu avem nimic de invidiat în lume”. Presupun că era unul dintre modurile în care proceda regimul, ca să se asigure că înţelegeam bine: nu existau pe lume copii mai fericiţi decât noi. În pungi erau pachete de gumă de mestecat, caramele, pastă din boabe de soia cu glazură de zahăr şi biscuiţi. Pe drumul de întoarcere, îmi ţineam punga strânsă la piept, ascunsă sub o pânză pe care mi-o dădea mama, ca nu cumva să-mi fure alţi copii dulciurile.

Chiar şi după ce am ajuns în Coreea de Sud, mi-a luat mult timp să pricep adevărul despre ţara mea. Nu voiam să cred că-n persoana lui Kim Jong-Q aveam un dictator nemilos. La Seul, am citit o carte scrisă de fostul bucătar japonez al lui Kim Jong-Il, care fugise la Tokio, ca să scape de sub jugul impus de el, după ce-i pregătise mulţi ani sushi. În acea carte, Kenji Fujimoto relatează foarte amănunţit despre cât de crud este conducătorul nostru. Atât de departe era de imaginea unui înger păzitor despre care învăţasem la şcoală, încât, iniţial, am refuzat să accept lucrurile despre care citisem.

Când eram elevă, în fiecare dimineaţă citeam, la clasă, câte o povestioară despre viaţa exemplară a lui Kim Jong-Il. Într-una din ele, cu iz de basm, ni se spunea că în ziua în care se născuse Kim Jong-Il o stea se ivise deasupra muntelui Paektu, vulcanul uriaş pe care a fost întemeiată

naţiunea noastră, cu mai multe mii de ani în urmă. Cântam cântece despre marele nostru eliberator, Kim Il-Sung. Când eram foarte mică şi am fost în vizită la Phenian, m-a dus tata să-mi arate un copac dintr-un parc situat pe malul fluviului Taedong, în care se suise Kim Il-Sung, demult de tot, când era şi el copil, ca să încerce să prindă un curcubeu. Mi s-a spus că aşa-i venise ideea să declanşeze revoluţia socialistă.

Astăzi, mintea mea s-a eliberat de toate aceste minciuni. La Seul, am aflat despre lagărele de muncă oribile din ţara mea de baştină, în care cel puţin o sută cincizeci de mii de prizonieri mor încetul cu încetul chiar în acest moment. Habar n-aveam, când locuiam în Coreea de Nord, că existau asemenea lagăre; ştiam doar că unii oameni dispăreau. La Seul, adeseori auzi despre alţi „transfugi”, care au evadat la fel cum am evadat şi eu. Acum înţeleg: ţara noastră era, de fapt, o imensă închisoare în care deţinuţii nu erau conştienţi de nenorocirea lor, de vreme ce prioritatea lor absolută era întotdeauna să lupte pentru vieţile lor.

Toate aceste întrebări mi-au revenit în minte în noiembrie 2010, la mulţi ani după fuga mea, când Coreea de Nord a bombardat brusc o insulă sud-coreeană din Marea Galbenă[5]. Patru oameni au fost omorâţi în cursul atacului respectiv, la numai şaizeci şi şase de kilometri depărtare de Seul. Eu şi sora mea ne-am gândit că războiul stătea să izbucnească. „Ăştia-s nebuni!”, mi-a spus Keumsun.

Personal, eu nu cred că va fi un război în adevăratul sens al cuvântului, la fel cum nu cred că regimul va ceda vreodată puterea, nici nu va renunţa ia programul său de arme atomice, pe care le construieşte în secret. Şi mă-ntreb fără încetare dacă voi avea prilejul vreodată să mă-ntorc în Coreea de Nord – într-o Coree de Nord eliberată de tiranie şi scăpată de suferinţă şi foamete.

---

5 La 23 noiembrie 2010, in timpul unui exerciţiu naval al Coreei de Sud, armata Coreei de Nord a început să tragă proiectile de artilerie asupra insulei sud-coreene Yeonpyeong. Doi marinari sud-coreeni au fost uciși şi cel puţin 16 au fost răniţi (n. red.).

Capitolul 4

„O să murim toate”.

Decembrie 1997. Deşi eram slabă ca un vreasc, tot mă simţeam de parc-aş fi tras la cântar o tonă; îmi simţeam trupul prea greu ca să mă mişc. M-am prăbuşit la podeaua tare şi-ngheţată, în penumbra nopţii, care mă învăluia din ce în ce mai mult. Nu mai aveam putere s-o duc aşa mai departe. Mă părăsise mama. Când am auzit paşi răsunând în casa scărilor, am rămas complet nemişcată. În acea noapte friguroasă din decembrie 1997, când aveam unsprezece ani, am ştiut că aveam să mor până să ajung şi eu măcar adolescentă.

Deodată, am auzit în urechi un sunet înfundat. Oare visam? Sau, poate, aveam un coşmar? Am deschis ochii doar pe jumătate. O siluetă întunecată s-a ivit în faţa mea, umbra ei f & – cându-se din ce în ce mai mare. Înfricoşată, m-am ridicat în capul oaselor, şi abia atunci am văzut că acel chip sumbru mi se părea cunoscut. Mi-am dat seama brusc; era mama, iar Keumsun stătea chiar în spatele ei! Am simţit un zvâcnet de adrenalină, care mi-a învăluit tot corpul, iar angoasele au şi început să se risipească. Nici nu ştiam că era cu putinţă să fiu atât de fericită, cum mă simţeam în acel moment.

Cu doar câteva ore mai devreme îmi scrisesem testamentul, şi-acum, iată-mi familia reunită. Un miracol, nu altceva.

Mă simţeam vag ruşinată că-mi pusesem gândurile pe hârtie, pentru că mama şi Keumsun erau deja, probabil, pe drumul de-ntoarcere, la vremea la care scriam eu. Mă simţeam o laşă. Mai rău decât atât, eram conştientă că scrisesem câteva lucruri foarte dure la adresa mamei. Mi-a găsit carneţelul pe care-l lăsasem pe măsuţa de cafea. Mi-am ţinut respiraţia, câtă vreme a citit ce scrisesem. Chipul ei nu trăda nicio emoţie şi n-o să ştiu niciodată la ce se gândea în acel moment anume. Câtă vreme ea citea, eu simţeam că bucuria mea se risipea uşor.

A dispărut cu desăvârşire, când am realizat, înspăimântată, că se-ntorseseră acasă cu mâna goală.

Călătoria lor la Ra jin-Sonbong se dovedise fără succes. Nu reuşiseră s-aducă nimic de mâncare acasă, iar eu muream de foame. Nu mai pusesem nimic în gură, de când se terminase, cu două zile-n urmă, acea fiertură fără urmă de gust, din apă cu frunze de napi uscate. Eram îngrozitor de dezamăgită, dar n-am îndrăznit să mă şi arăt.

Mama părea epuizată şi tulburată, după lungul drum neproductiv pe care-l făcuse, iar faptul c-a citit ce scrisesem şi lăsasem pe măsuţă, cu siguranţă că mai rău a făcut. Nu aveam nimic de mâncare în apartamentul nostru, aşa că mama s-a mulţumit să bea un pahar cu apă, în timp ce-şi făcea ochii roată peste camera goală, cuprinsă de beznă.

„Singurul lucru care ne-a rămas de făcut aici este să murim”, a zis ea cu o voce slabă, de om învins.

Urma, deci, să murim toate trei.

S-a întins în tăcere pe jos, pe sacul de dormit însăilat, de-a lungul peretelui bucătăriei; acolo era locul cel mai puţin friguros din tot apartamentul. Eu şi sora mea ne-am ghemuit lângă ea. Ne-a învăluit pe toate bezna, şi eu am alunecat spre somn. Eram înfometate şi neajutorate, dar măcar n-aş mai fi murit singură.

Dimineaţa, ne-a trezit zgomotul străzii, dar niciuna dintre noi nu s-a mişcat deloc. Mama era ţeapănă ca o statuie. Povara care-i apăsa pe umeri era prea mult prea ea şi n-o putea duce. Ştia că ea era ultima noastră speranţă împotriva maladiei care lovise toată patria şi care se înrăutăţea cu fiecare zi care trecea – foametea. Din 1995, membrii familiei noastre muriseră încet, unul după altul, iar acum noi câteşitrele urmam pe listă. Într-un interval de doi ani, o pierdusem pe bunica, iar apoi, la scurt timp, pe bunicul cu numai o lună în urmă, îi venise rândul tatălui meu să se ducă. Când îşi ţinea ochii închişi, mama probabil că revedea iar şi iar în minte acest coşmar după toate aparenţele fără sfârşit.

Nu mai mâncasem tăieţeii reci care-mi plăceau atât de mult de mai bine de un an. Până în 1994, avusesem întotdeauna suficient de mâncare, pentru că, aşa cum

spuneam, mama îşi făcuse un obicei să aducă acasă resturi de hrană de la bufetul spitalului unde lucra. Mulţumită ei, şi noi mâneam regulat orez cu *kimchi*, o varză călită şi condimentată. *Kimchi,* o specialitate coreeană, pişcă limba puţin când o mănânci, dar este savuroasă. Odată ce te obişnuieşti cu ea, nu-ţi mai poate lipsi de pe masă. Dar iată că, de când am ajuns eu la vârsta de nouă ani, orezul a început să ne lipsească – nu mai mâneam chiar în fiecare zi. Alimentele de la spital au început să se rărească. În loc de orez, mama ne făcea un terci de grâu, după care nu m-am dat în vânt niciodată. „Nu-mi place", mormăiam, ori de câte ori îmi punea-n faţă un castron din acel terci apos.

Dar ştiam că dacă nu mâneam acel terci, altceva nu aveam de pus în gură.

Cam tot pe vremea când spitalul a început să rămâi fără hrană, şi magazinul de stat din apropierea blocului a devenit absolut inutil. Era o prăvălioară cu pereţii de beton şi cu grilaje de oţel peste cele două ferestre, aşa că semăna mai degrabă cu o puşcărie, decât cu un magazin. Toate proviziile din oraş treceau prin acel magazin, altfel nu se putea, pentru că-n Coreea de Nord totul aparţinea statului, potrivit dogmei tradiţionale a socialismului. De la uniforme şcolare, până la ulei şi orez, în principiu, găseai acolo tot ce-ţi trebuia. Dar, în cea mai mare parte a timpului, magazinul era cu desăvârşire gol. Timp de aproape doi ani, a stat aproape numai închis, pentru că nu era aprovizionat. Treptat, raţiile distribuite prin fabrică nu au mai venit în mod regulat, până au dispărut cu totul. În consecinţă, toată lumea a învăţat să se descurce pe „piaţa neagră", cumpărând şi vânzând orice se putea la *jangmadang,* piaţa tolerată de autorităţi în mod tacit. Uneori, oamenii vindeau te miri ce direct în stradă. Cu toţii etalau chiar în faţa caselor bruma de bunuri pe care le mai aveau şi pe care le vindeau ca să-şi cumpere de mâncare, iar preţurile alimentelor creşteau ameţitor.

De când am evadat din Coreea de Nord, am aflat că eram victime ale aşa-numitei „Mari Foamete", care a răvăşit ţara la mijlocul anilor 1990. Nici până în ziua de

astăzi nu se ştie precis câţi oameni au pierit în această tragedie, despre care cei de la putere nu vor să recunoască nici măcar c-a existat. Cel puţin o jumătate de milion de oameni şi-au pierdut vieţile. Poate că numărul real de morţi a depăşit un milion, după cum afirmă unele organizaţii neguvernamentale. Aici, la Seul, am aflat că provincia mea, Hamgyond de Nord, a fost cel mai tare afectată de marele dezastru naţional.

Cauzele foametei au fost complexe. Mai întâi, prăbuşirea Uniunii Sovietice, în 1991, a destabilizat economia nord-coreeană: rămase fără curent electric, fabricile au încetat să mai funcţioneze, îngrăşămintele n-au mai fost împrăştiate pe câmpuri şi raţiile de hrană au fost reduse. În 1994, inundaţiile catastrofale au dat lovitura de graţie agriculturii şi aşa muribunde a provinciei mele. Producţia, câtă mai rămăsese, a fost rezervată personalului militar şi celor din elită, în timp ce restul populaţiei suferea de foame în tăcere. Copiii mici au fost primii care au sucombat în condiţiile foametei, urmaţi de bătrâni şi, în ultimă instanţă, de femei. Calitatea raţiilor de hrană oricum nu încetase să se deterioreze încă de la naşterea mea, de la mijlocul anilor 1980, dar, începând cu anul 1994, cantităţile au scăzut drastic, iar aprovizionările au fost practic întrerupte. Oficial, responsabilii magazinului nostru de cartier dădeau vina pe ceea ce ei numeau „întârzieri”. În realitate, se întâmpla să nu primim nimic şi şase luni la rând.

La Chongjin, în 1995, prima care a pierdut lupta cu foametea a fost bunica. În anul următor, bunicul, militar în retragere, a murit şi el din cauza lipsei de hrană. Sănătatea lui şubredă n-a putut lupta cu dispariţia raţiilor guvernamentale. Mama a aflat ce se-ntâmplase după câteva luni, şi asta numai dintr-o scrisoare pe care am primit-o la câteva luni după înmormântarea bunicului. Aşa încât, graţie ineftcienţei serviciului poştal, mama n-a mai avut ocazia să-şi ia rămas-bun de la tatăl ei.

Cu ochii închişi, întinsă pe podeaua bucătăriei, în acea noapte cumplită de decembrie 1997, probabil că

rememora în minte toate lucrurile astea.

Ca o ironie a sorţii, familia mea şi-a plătit crunt statutul „privilegiat” şi loialitatea oarbă faţă de sistemul de stat. Nu ne-am fi închipuit vreodată că regimul avea să ne lase dezarmaţi în faţa morţii prin înfometare. Depindeam în întregime de raţiile guvernamentale ca să ne hrănim, aşa c-am cedat mai repede faţă de alţii, care învăţaseră să-şi dezvolte metode alternative de supravieţuire. Numai cei care avuseseră grijă să aibă surse de bani pe „piaţa neagră” aveau şi mijloacele de a-şi cumpăra de mâncare, şi numai oficialităţile de rangul cel mai înalt şi personalul militar aveau acces la proviziile guvernamentale. Dar, vai! Oficialităţile de rang mediu, cum era şi bunicul, au avut de suferit cel mai mult, când raţiile au încetat să mai vină. Bunicul nici nu avusese talent la afaceri şi se dovedise incapabil de a încerca metode alternative de supravieţuire.

Apoi, în vara lui 1997, tatăl meu nu mai rezistase acelei senzaţii de foame permanente. Corpul său, şi aşa plăpând, devenise vizibil mai slăbit, de când fabricile încetaseră a mai distribui raţii de hrană. Ţin minte şi acum faţa care parcă i se-nfunda în craniu din ce în ce mai mult. Într-o noapte, după ce adusese acasă un sac de cărbuni, ca să ne-ncălzim, se prăbuşise de oboseală în faţa ochilor mamei.

„Oamenii fac lucruri ciudate chiar înainte de-a muri” – aşa zice un vechi adagiu nord-coreean. În ultimele lui zile, tata o luase complet pe arătură. Făcea diverse lucruri, care pe mama o scoteau din minţi. Odată, când se întorsese de la serviciu, mama găsise apartamentul golit. Parcă înnebunise, crezând că fuseserăm jefuiţi. De fapt, se-ntâmplase altceva: vecinii noştri îl convinseseră pe tata să le dea lor toate bunurile noastre, ca să ni le vândă-n piaţă. Mama, furioasă, plecase glonţ la *jangmadang,* să recupereze lucrurile noastre cele mai de preţ, cum ar fi păturile minunate pe care le primise ea ca daruri de nuntă. Din păcate, ajunsese prea târziu: fuseseră toate vândute.

A doua zi, tata se prăbuşise din nou şi, de astă dată, nu-şi mai revenise. N-aveam bani suficienţi, nici măcar să

plătim o înmormântare cum se cuvine. Mormântul lui fusese o simplă groapă săpată în noroi, şi nu nepermiseserăm decât să-i punem o scândură la căpătâi, cu numele lui scrijelit pe ea, ca să nu cadă în uitare – nu chiar imediat, cel puţin. După câteva săptămâni, cineva-i furase şi acea scândură, cel mai probabil ca s-o folosească drept lemn de foc – oamenii erau gata să facă aproape orice ca să-şi asigure supravieţuirea.

După ce s-a prăpădit şi tata, viaţa noastră a devenit un adevărat iad: nu mai trăiam pentru nimic altceva decât să rămânem în viaţă. Nici măcar spitalul nu mai avea ce să le dea de mâncare pacienţilor şi nimeni nu mai primea raţii de hrană din partea stăpânirii. Cum spuneam, eu şi Keumsun nu ne mai duceam la şcoală pentru că nu mai arătam prezentabil. Şi-apoi, nu mai aveam timp să studiem; zilele noastre nu mai însemnau nimic altceva decât o luptă continuă de a găsi ceva ce-am fi putut mânca.

Toate trei – eu, mama şi Keumsuntrăiam izolate în apartament şi ascunse vederii publice. În fiecare noapte, ne strecuram afară din oraş, ca să furăm orez şi porumb de pe câmpuri. Smulgeam braţe întregi de recolte, apoi ne îndepărtam şi mai mult, sus, la munte, ferite de privirile militarilor sau ale oficialităţilor guvernamentale, unde separam boabele. Căutam şi rădăcini şi ciuperci. Uneori, mergeam şi la tăiat de lemne, care erau din ce în ce mai greu de găsit, ca să le vindem şi să ne cumpărăm ceva de subzistenţă.

Mama se ocupa de tăiatul copacilor cu securea, în timp ce eu şi Keumsun ne făceam de lucru cu crengile mai subţiri sau făceam legături de vreascuri. Aşa o muncă dificilă! Norocul nostru că n-am fost niciodată prinse asupra faptei.

În acea noapte cumplită din decembrie 1997, mama stătea nemişcată, cu ochii închişi, pe făcătura de sac de dormit. Fără îndoială că prin minte îi treceau toate amintirile acestea.

Drumul până la Rajin-Sonbong fusese ultima noastră speranţă. Când ieşise pe uşă din apartament, se gândise că

tot ar fi reuşit s-aducă înapoi ceva de mâncare sau să găsească o soluţie de făcut bani, care să ne salveze pe toate trei. Dar şi această ultimă încercare dăduse greş.

Până dimineaţa, mama tot nu s-a mişcat, dar eu, curios lucru, am avut impresia că-n mintea ei cocea un plan. Afară, soarele se ridicase deja şi strălucea orbitor. Dintr-odată, mama s-a ridicat, cu o hotărâre de neclintit în privire. Decisese că era cazul să acţioneze. Voinţa ei de a supravieţui se pusese în mişcare.

Capitolul 5

Fuga

În acea dimineaţă, mama a trecut dincolo de punctul de la care nu mai există întoarcere. Am văzut-o ridicându-se în capul oaselor cu o privire hotărâtă, care contrasta radical cu disperarea pe care o citisem în ochii ei în ajun. S-a ridicat să facă un lucru despre care eu nici măcar nu mi-aş fi închipuit că era cu putinţă. S-a îndreptat ţintă către peretele unde erau atârnate portretele conducătorilor noştri, s-a înălţat pe vârfurile picioarelor, şi-a întins ambele braţe şi a dat jos fotografiile lui Kim Il-Sung şi Kim Jong-Il, acele poze color cu cei doi conducători ai noştri, protejate cu sticlă şi încadrate în rame de lemn maronii. Cei doi conducători care vegheaseră asupra noastră zi şi noapte, încă din cea mai fragedă copilărie a mea, la fel cum vegheau în fiecare gospodărie din Coreea de Nord. Portretele lor, care se găseau peste tot în ţară, în orice clădire şi-n orice tren al reţelei de metrou subterane de la Phenian. În cvasi-religia inventată de Kim Il-Sung, acele portrete erau considerate icoane sfinte.

Mamei noastre, însă, nu-i mai păsa. Cu grijă a scos cele două sfinte portrete ale conducătorilor din rame, apoi a desfăcut ramele în şipci. Acele bucăţi de lemn erau chiar ultimele noastre obiecte vandabile. Scoţând portretele din ele, mama tocmai comisese o crimă care se pedepsea cu moartea. Drept care, trebuia să ne asigurăm că nimeni nu şi-ar fi dat seama de la ce proveneau acele şipci de lemn.

Dacă vecinii ar fi descoperit portretele desrămate, ar fi fost în stare să ne denunţe regimului pentru „insultarea” celor doi conducători. Ca să fie sigură, mama a pus pe foc cele două fotografii.

Apoi a vândut ramele de lemn în piaţă şi, cu banii obţinuţi pe ele, am fost şi noi capabile să ne cumpărăm ceva de mâncare. După trei zile, era pentru prima dată când puneam ceva comestibil în gură. Mama părea şi ea să-şi fi recăpătat o brumă de energie. Apoi a hotărât să vândă şifonierul, singura mobilă pe care o mai aveam, în afară de măsuţa de cafea, pe care-mi scrisesem eu testamentul. Numai că, la *jangmadang,* piaţa neagră, negustorii i-au spus că şifonierul era mult prea dărăpănat pentru a mai putea fi vândut ca atare. Singura soluţie era să-l fi hăcuit cu securea şi transformat în lemn de foc.

Dar, dincolo de acest plan efemer, totul rămânea o mare necunoscută. Cum aveam să supravieţuim? Asprimea iernii îi lăsa mamei prea puţine momente în care să-şi tragă sufletul. Tot atunci s-a şi îmbolnăvit. Nu mai putea să ne întreţină şi pe noi, aşa că pe mine m-a trimis la o colegă, să stau cu ea. Când am plecat de acasă, nu ştiam dacă urma să mai mă-ntorc vreodată. Keumsun s-a urcat în tren şi s-a dus la Chongjin, să locuiască la o mătuşă. Mama trebuia să stea o vreme singură, ca să-şi recapete puterile. Vecinii erau îngrijoraţi de sănătatea ei din ce în ce mai şubrezită, cu atât mai mult cu cât afară temperatura cobora până la – 15 grade. Spuneau că fantoma tatălui meu precis ar fi venit înapoi ca să-ncerce s-o ia şi pe mama cu el. În Coreea de Nord, aveai întotdeauna motive să te temi de fantome. Erau şi multe, iar mie mi-era mereu frică de ele, când eram foarte mică.

În acele câteva ultime săptămâni ale iernii 1997 – 1998, viaţa mea a luat o cotitură bruscă. Pe măsură ce deveneam din ce în ce mai disperate după mâncare, în mintea mamei au apărut gânduri despre ceva de neconceput: să fugim din ţară. A început să-şi facă planuri despre cum să evadeze din Coreea de Nord şi să se-ndrepte într-o direcţie necunoscută, ca să-şi salveze cele

două fiice. M-am întors acasă şi am revăzut-o la începutul lui februarie următor, când începuse deja să se simtă mai bine şi, de îndată ce-am văzut-o, mi-am şi dat seama că luase decizia înfricoşătoare: să ne-ndreptăm spre China.

Oraşul Eundeok este situat la numai un ceas de graniţa dintre China şi Coreea de Nord, dar nu ne trecuse prin cap vreodată să ne asumăm un asemenea risc. Să fi trecut ilegal acea graniţă pe care patrulau gărzi înarmate cu mitraliere, instruite să tragă de cum te vedeau – mie, uneia, mi se părea nebunie curată. Unii prieteni de-ai noştri ne sfătuiseră în mare taină să ne asumăm riscul şi să trecem dincolo, pe teritoriul Chinei. Ne spuseseră că nu aveam nicio şansă de supravieţuire dacă rămâneam în ţară. Ne povestiseră despre mai multe familii care evadaseră în China şi o duceau foarte bine. La început, mama nu-i crezuse pentru că, în tinereţea ei, ţara noastră o ducea mai bine decât China. Când era ea tânără, chinezii erau cei care visau să vină în Coreea de Nord, ca să scape de foamete. Cât de repede se schimbă lucrurile! mai mult decât atât, noi, în Coreea de Nord, nu ştiam absolut nimic despre tot restul lumii, în afară de ceea ce ne servea propaganda oficială, care nu obosea niciodată să repete că mai bine trăiam la noi decât în haosul lumii capitaliste. Trăiam într-o mare minciună, dar pe atunci nu ştiam.

Într-un târziu, totuşi, mama se lăsase convinsă. La urma urmelor, nu mai aveam prea mare lucru de pierdut. Iar mama, dacă-i intră o idee în cap, nici vorbă să se răzgândească. Urma să devenim „dezertoare”, trădătoare de patrie. Deocamdată, însă, la momentul respectiv, preocupările noastre nu erau nici pe departe politice. Ne mâna instinctul de supravieţuire, nu vreo dorinţă de a ne revolta împotriva regimului. Scopul nostru era să găsim de mâncare şi să supravieţuim. Nu voiam câtuşi de puţin să critic dictatura lui Kim Jong-U; voiam doar să-mi potolesc foamea. Mult mai târziu, la finalul periplului nostru atât de lung şi primejdios în căutarea libertăţii, mi s-au deschis ochii în privinţa slugărniciei noastre din Coreea de Nord şi am început să-nţeleg ororile acelui regim inuman. Astăzi,

pot să denunţ făţiş crimele regimului nord-coreean, pentru că mă aflu în siguranţă în Coreea de Sud. Iar aici, după atâta timp, am şi eu. În sfârşit, burta plină.

Cincisprezece ani au trecut, iar eu ţin minte limpede ziua aceea, în care au început vieţile noastre de fugare. O călătorie care avea să dureze nouă ani, dar atunci n-aveam de unde să ştim.

Se lăsa noaptea peste oraşul Eundeok. Primăvara îşi intrase de mult în drepturi, dar eu tremuram, totuşi, de frig, pentru că temperatura scăzuse brusc, odată cu venirea întunericului. Keumsun, mama şi cu mine ne-am strecurat afară din micul nostru apartament Mama, în spatele nostru, a încuiat uşa, de data asta pentru totdeauna. Luasem cu mine un mic rucsac, în care aveam cele mai preţioase amintiri ale mele: câteva fotografii, mai ales una cu tatăl meu purtând o aşa-numită *ushanka,* făcută în faţa statuii lui Kim Il-Sung de la Phenian. Era poza mea preferată cu el. Jur-împrejurul nostru, pe stradă, trecătorii cu care ne încrucişam paşii habar n-aveau că era ultima oară când ne vedeau. Mai devreme, în aceeaşi zi, mama se dusese la o prietenă să împrumute o secure şi un ferăstrău, pretinzând că avea nevoie de ele ca să taie nişte lemne. Dar nu-ndrăznise, luând acele unelte cu împrumut, să-i spună prietenei că de-acum erau ale noastre şi aveam de gând să le păstrăm. Aveau să ne ajute să facem rost de hrană pe parcursul călătoriei noastre în marele necunoscut. Nu trebuia să facem nimic altceva decât să tăiem nişte lemne ici şi colo, să le vindem şi să ne cumpărăm de mâncare, ne spusese mama, care a avut întotdeauna un bun simţ practic.

Era întuneric beznă când am ajuns în satul de la graniţa cu China, după vreo oră şi ceva de mers în spatele unui camion hârbuit. Învăluite în mantaua nopţii, ne-am îndepărtat de sat şi am luat-o peste câmpuri, ascunzându-ne prin tufişuri şi boschete. Dintr-odată, după ce ochii mi s-au acomodat cu întunericul, am zărit în depărtare un indicator pe care scria: „Fluviul Tumen”. Dincolo de acel curs de apă era China. Libertatea şi – ceea ce eu, cel puţin,

speram şi mai mult să găsim – orezul ne aşteptau de partea cealaltă. Chiar în aceeaşi seară, urma să ajungem în China.

Locul respectiv de pe malul fluviului ne era deja cunoscut, fiindcă mai făcuserăm acelaşi drum cu câteva săptămâni înainte. Prima noastră încercare de trecere a frontierei avusese loc la începutul lui martie. Urmând sfaturile unor contrabandişti cu experienţă, plecaserăm de-acasă cu intenţia de a traversa fluviul îngheţat. Numai că, odată ajunse acolo, ne fusese limpede că veniserăm prea târziu. Calupuri mici de gheaţă pluteau pe apă. Gheaţa începuse deja să se topească, aşa că era clar – trebuia s-aşteptăm până iarna următoare. Ni se păruse atât de mult timp de aşteptat După acea primă tentativă, ne întorseserăm la Eundeok în creierii nopţii, descurajate.

Şi totuşi, mama noastră nu era genul care să renunţe uşor, aşa că hotărâse că aveam să ne întoarcem după ceva timp şi să trecem Tumenul primăvara. Şi-atunci, dacă tot auziserăm că fluviul nu era cine ştie ce adânc, aveam să-l trecem prin apă, în loc s-o luăm peste gheaţă.

Drept urmare, iată-ne la cea de-a doua încercare. Ne-am apropiat în linişte de malul râului. La câţiva metri de apă, ne-am întins pe nisip. De-acolo, puteai să-i urmăreşti pe soldaţii care patrulau de-a lungul frontierei, cum veneau şi se duceau peste coline şi printre ele. Am rămas nemişcate şi tăcute câteva ore bune. Mama calcula pe muteşte cât răgaz aveam între fiecare sosire şi plecare a patrulelor.

Pe la miezul nopţii, îndată după ce unul dintre soldaţii de patrulă trecuse de noi, ne-a dat semnalul şi s-a îndreptat spre mal, iar eu şi Keumsun am urmat-o, una în spatele celeilalte. Când am ajuns la fluviu, mi s-au înfundat picioarele în apa îngheţată. N-avuseserăm ocazia să-nvăţăm să înotăm, dar mama ne ţinea strâns pe-amândouă. Mai întâi, apa mi-a ajuns la genunchi, apoi, parcă imediat, până sus de tot, la gât. Am avut senzaţia că eram cât pe ce să mă scufund cu totul. Ce fiică mi-era! Eu şi Keumsun ne ţineam strâns de mama noastră cea încă hotărâtă. Dar tot mama şi-a dat seama că fluviul era prea adânc pentru noi

două, aşa că ne-am întors pe malul de pe care plecaserăm. Ce uşurare!

Şi totuşi, am o mamă încăpăţânată. Ne-a lăsat acolo s-o aşteptăm până când ea trecea fluviul de una singură şi ne găsea şi nouă un loc pe unde să putem trece. Treptat, silueta i se pierdea în depărtare. Mie-mi clănţăneau dinţii, în timp ce o urmăream dispărând în întuneric. Mă temeam c-ar fi putut să se înece şi că n-am mai fi văzut-o niciodată. Şi, dacă totuşi ea reuşea s-ajungă de partea cealaltă, de sora mea şi de mine ce se-alegea? Când mama s-a cufundat în beznă, a început să-mi bubuie inima-n piept.

Dintr-odată, după câteva minute care mi s-au părut mai degrabă ore, mama s-a întors, cu apa şiroind pe ea. Tremura din tot corpul şi abia putea merge. M-am gândit că ar fi putut leşina chiar acolo. Ne-a spus că nu mai avea nici doi metri până s-ajungă la graniţa chineză, când alunecase în albia râului şi călcase strâmb. M-am simţit neajutorată. În întunericul nopţii, eram două fetiţe rămase fără sprijin, care încercau să aibă grijă de o mamă lovită, udă leoarcă şi înfrigurată de la apa fluviului. „Asta e. Haideţi să mergem la paza de frontieră”, a zis mama, de-acum învinsă.

Capitolul 6

Eşti kotjebi! ***Ruşine!***

Şeful poliţiei de frontieră a ieşit să ne întâmpine în faţa pichetului de grăniceri din apropierea graniţei. Mama i-a explicat că plecaserăm de-acasă la tăiat de lemne, cu intenţia de a le vinde la Rajin-Sonbong, motiv pentru care trebuise să trecem râul pe furiş. Aveam senzaţia că nici nu se punea problema ca poliţistul să creadă minciuna pe care o auzea. După un moment de ezitare, ne-a spus să mergem şi s-aşteptăm într-un colţ. Eram epuizate şi tremuram. Acelaşi ofiţer ne-a adus câteva turte de mălai şi puţin lapte praf şi ne-a lăsat să dormim pe jos. Am început să mă-ncălzesc din nou, când mi-am lipit corpul de *ondol,* sistemul de încălzire prin podea folosit în Coreea. M-am

cufundat într-un somn adânc, fără vise.

A doua zi dimineaţă, mi-am dat seama cât de norocoase eram. Poliţistul de frontieră ne-a lăsat să plecăm, fără să ne mai pună întrebări.

În diverse momente, pe parcursul întregii noastre călătorii, am dat uneori peste oameni care au fost foarte generoşi cu noi. Habar n-am cum îi chema, dar fără ei poate că nici nu mai eram astăzi în viaţă. Vreau să profit de ocazie şi să le mulţumesc din tot sufletul.

Chiar şi aşa, cu toată generozitatea neaşteptată a ofiţerului de la frontieră, situaţia noastră rămânea una de-a dreptul cumplită. Mama a decis că nu era cu putinţă să ne ducem înapoi la Eundeok. Nu puteam risca să ne-ntoarcem, când vecinii erau la curent cu tentativa noastră de a fugi. Şi-apoi, tot n-am fi găsit nimic de mâncare. Să ne ducem înapoi la Eundeok ar fi însemnat să murim de foame toate trei. Dar atunci, încotro ne-ndreptam de-acolo? Mama s-a hotărât: ne duceam la Rajin-Sonbong, în ideea că măcar acolo aveam şansa de a găsi un mijloc de supravieţuire. Am vândut securea şi ferăstrăul pe nişte bani de buzunar şi-am luat-o din loc.

N-o să uit niciodată ziua aceea, fiindcă a fost una dintre cele mai triste din viaţa mea. Ploua cu găleata, nu ştiam unde aveam să dormim şi eram tare abătute. Cel mai rău era că fotografia cu tata era distrusă de-a binelea. Era preferata mea şi ultima pe care o mai aveam cu el. Nu rezistase, biata poză, plimbării noastre prin apa fluviului Tumen. Cerneala se întinsese, iar imaginea chipului tatii, ultima care mai amintea de existenţa lui, dispăruse pentru totdeauna. Până şi-n ziua de astăzi îmi lipseşte acea fotografie. În viaţa mea nouă trebuie să mă lupt din greu ca să-mi păstrez amintirile din ce în ce mai tulburi despre el, să nu se risipească de tot, să nu-l uit cu desăvârşire pe tatăl meu. Mă gândesc iar şi iar la excursia pe care am făcut-o la Phenian cu el, când aveam nouă ani. Ne-am plimbat cu metroul, apoi ne-am dus şi am văzut statuia lui Kim Il-Sung şi mausoleul gigantic în care fusese depus. Tata voia să-mi arate toate lucrurile frumoase care puteau

fi văzute în capitală. În acea excursie, pentru prima oară de când mă ştiam eu, mi-a cumpărat o jucărioară de la un magazin de jucării – o steluţă de plastic, pe care puteam s-o iau cu mine peste tot. Cât de mândră eram, că puteam să mă laud cu ea în faţa colegilor, la şcoală! Acestea sunt amintirile pe care nu vReau să le pierd niciodată.

În acea zi mohorâtă de martie, după tentativa eşuată de fugă, mama, Keumsun şi eu ne-am nimerit în portul Rajin, unde-şi descărcau pescarii capturile de crabi. Partea cea mai delicioasă şi mai scumpă din crab erau cleştii, rezervaţi exclusiv comercianţilor chinezi bogaţi. Tot ce ne puteam permite noi erau cochiliile, care se vindeau la preţuri mult mai modeste. Era prima zi a vieţii noastre celei noi, de vagabonde, iar mama, ca să ne păstrăm ridicat moralul, a cumpărat câteva cochilii dintr-alea. Ne-am ospătat cu carne de crab toate trei, fără să ne gândim la viitorul nostru, nici unde urma să dormim.

Nimeni din Rajin nu putea să ne-ajute, aşa c-am plecat şi de-acolo şi ne-am dus la Chongjin, la familia mamei, să căutăm sprijin. Două zile a durat mersul cu trenul, burduşit şi lent, ca de obicei, până la Chongjin, aflat la o sută de kilometri spre sud. Cum nu ne-ajungeau banii ca să ne cumpărăm bilete, ne-am strecurat şi noi în partea din spate a trenului, care ne hurduca încoace şi-ncolo. Ne-am ghemuit într-un colţ, ca să ne ferim de ochii conductorilor. De fiecare dată când îi vedeam apropiindu-se, ne făceam loc prin mulţimea compactă şi ne-ascundeam în toaletă. Era mai uşor de spus, decât de făcut. Eram cu toţii înghesuiţi ca sardelele. Puţea insuportabil a urină, fiindcă mulţi se scăpau pe ei, nereuşind să mai ajungă până la capătul vagonului. În plus, trebuia să te fereşti de hoţi, care erau cu nemiluita, mai ales când treceai prin tuneluri întunecate. Câtă vreme dormeam, ne ţineam încălţările în braţe, ca să nu profite nimeni şi să ni le fure.

Nici nu se compara cu trenul de lux, cu care eu şi tata merseserăm la Phenian, când eram ceva mai mică. Acel tren avea locuri tapiţate, ferestre mari, prin care

puteai admira peisajul ţării, şi o atmosferă plăcută. Pe post de conductori de tren erau femei tinere şi frumoase. În timpul călătoriei, au venit să ne distreze, cântând la acordeon pe culoarul din mijlocul vagonului. Pasagerii le rugau să cânte anumite piese, iar ele se arătau bucuroase şi le îndeplineau dorinţele, dar numai după ce-l rugau pe cel sau cea care le lansase rugămintea să cânte odată cu ele. Era chiar şi un restaurant special amenajat în tren.

Cât oi trăi, n-o să uit acea experienţă, deşi acum ştiu că tot luxul nu era decât un miraj, menit să păstreze intactă imaginea dictatorilor conducători. Peste tot în ţară la vremea respectivă, lipsurile alimentare se făceau resimţite din plin. Dar eu reuşeam, încă, să nu le bag în seamă. Eram fericită să mă desfăt cu lipsa de griji a copilăriei.

După o călătorie epuizantă de două zile, am bătut la uşa mătuşii mele, sora mai mică a mamei. A rămas mută de uimire când ne-a văzut aşa zdrenţăroase. Mătuşa nu mai auzise nimic despre noi de multă vreme, dar tot nu şi-ar fi închipuit niciodată că puteam s-arătăm într-un asemenea hal.

Foarte repede am înţeles că nu eram binevenite. Ea voia să ne ajute, în schimb soţul său nu gândea la fel. Din păcate, în Coreea de Nord bărbatul era capul familiei şi lua deciziile. După numai două ceasuri, ni s-a cerut să plecăm. Foametea se transformase într-un joc dur, în care se descurca fiecare cum putea.

Mamei nu i-a venit şi creadă. O ajutase pe mătuşa mea de-atâtea ori în trecut. Pe vremea când lucra la spital, îi trimisese frecvent turte de orez şi alte provizii prin serviciul poştal, care pe-atunci funcţiona mai bine. Şi totuşi, acum eram trimise la plimbare, firi măcar un cadou de rămas-bun.

Tulburată, mama s-a dus de una singură să-şi pună ordine-n gânduri, la mormântul bunicului, tatăl ei. Nu-ndrăznea s-o mai deranjeze şi pe sora cea mai mică, preferata ei, care locuia tot la Chongjin. Dezamăgite toate, ne-am întors la gară şi am luat acelaşi tren, la fel de

burduşit, înapoi către nord şi sărăcia lucie de la Rajin-Sonbong. Una câte una, fiecare uşăse-nchidea în urma noastră. Planul secret de-a evada în China peste fluviul Tumen îngheţat trebuia amânat cel puţin până iama următoare. Şi-aşa, ruşinate, ne-am început viaţa de vagabonde. Doar nu părăsiserăm nenorocitul de apartament de la Eundeok ca să ne-ntoarcem acum tot acolo.

Ţin minte foarte clar un incident mai mult decât ruşinos, petrecut într-o zi când mergeam pe o stradă, la Rajin, în perioada în care am trăit acolo, fără adăpost. Dintr-odată, un băieţel şi-a făcut apariţia din urma noastră.

— *Kotjebi!* Eşti *kotjebil* l-am auzit batjocorindu-mă, când m-am uitat în ochii lui.

Mi-a venit să urlu să furie. Am lăsat pe trotuar ce bagaje duceam cu mine şi am început să-l fugăresc, mânioasă.

— Nu sunt *kotjebil*

După o goană nebună, băiatul s-a făcut nevăzut în labirintul de străzi. M-am întors la sora mea, după ce-l fugărisem fără succes. Eram foarte supărată, evident. Mă cuprinsese o imensă tristeţe. *Kotjebi* este un cuvânt rusesc la origine. În Coreea de

Nord, însemna copil fără adăpost. La Eundeok, văzusem din ce în ce mai mulţi, iar părinţii îmi spuseseră întotdeauna să mă feresc de ei. Aceşti orfani erau consecinţele marii foamete. De la începutul anilor 1990, multor copii le muriseră părinţii de foame. Erau nevoiţi să-nveţe cum să supravieţuiască singuri pe străzi, victime ale indiferenţei totale a unui regim care-şi lăsa populaţia să sucombe în faţa mizeriei şi a foametei, rezervându-le militarilor şi celor din clasa privilegiată orice ajutoare internaţionale pe care le primea. Chiar şi-n ziua de astăzi, asemenea copii *kotjebi* se organizează în găşti şi fură tot ce pot. Este o latură a Coreei de Nord ţinută ascunsă de regim şi pe care propaganda se fereşte cu mare grijă s-o arate lumii.

Niciodată nu mă simţisem atât de insultată, ca de

zeflemeaua băiatului respectiv. Dar altceva era cel mai rău, încă şi mai rău decât să fiu făcută *kotjebi,* şi anume că mi-am dat seama că avea dreptate. Devenisem, într-adevăr, *kotjebi* – un copil al străzii.

După fuga noastră eşuată din primăvară, toate trei am dus o viaţă de vagabonde la Rajin, de multe ori stând şi câteva săptămâni fără să ne putem spăla. Ne-am trezit infectate cu păduchi de cap şi ne scărpinam ca nişte maimuţe. În fiecare noapte, eram obligate să ne găsim alt adăpost, în care să dormim şi să scăpăm de ploaia pădoasă, care întuneca vara. Când se-nnopta şi toţi negustorii plecau, ne strecurară şi noi sub un umbrar din cele care se găseau la intrarea în piaţă. Dar se-ntâmpla de multe ori să vină câte un gardian şi să ne gonească de-acolo. Atunci, ne-adăposteam în scările blocurilor din apropiere. Mirosea îngrozitor de la băile din jurul nostru, dar acolo, măcar, puteam sta mai ferite. Asta, până venea câte un administrator de bloc şi ne gonea şi el. După ce eram gonite de peste tot, nu ne rămânea decât să dormim pe sub un pod.

Când au încetat ploile, mama ne-a dus în pădure, să dormim sub cerul liber. Era mai bine aşa, departe de privirile ucigătoare ale altora. Şi mai era un avantaj: puteam să ne-mb & iem în pâraiele din jur şi să mai scăpăm de jegul gros. Câştigam şi puţin timp în felul ăsta, de vreme ce ne aflam exact lângă locul nostru de muncă. Adunatul de lemne devenise, practic, mijlocul nostru de subzistenţă. În fiecare dimineaţă, reluam această corvoadă, pe care eu, cel puţin, o detestam. Unelte n-aveam, aşa că, folosindu-ne toată forţa, smulgeam cu mâinile goale crengi din copaci. Era epuizant şi mare lucru nici nu obţineam, pentru că la piaţă legăturile noastre de beţe făcute manual păleau prin comparaţie cu cele tăiate cu ferăstrăul. Rar se-ntâmpla să ni se dea pe ele mai mult de zece sau cincisprezece woni. Ca să obţinem ceva mai mulţi, mama s-a gândit la o şmecherie. Mă punea pe mine, mezina familiei, să prezint marfa. Cum aveam o constituţie fragilă şi eram o apariţie ca vai de lume, cumpărătorilor li

se făcea milă de mine şi se simţeau prost să mai intre la tocmeli cu aşa o fetiţă amărâtă şi neajutorată.

În fiecare zi, vrând-nevrând ne duceam la piaţă, iar seara ne întorceam la marginea oraşului, de multe ori cu burţile goale. Într-o bună zi, eu n-am mai putut suporta. Căram o legătură care-mi rupea umărul, de grea ce era. Simţeam că nu mai pot şi am refuzat să mai fac fie şi un pas înainte.

— Trebuie s-ajungem la piaţă şi să vindem astea până nu se-ntunecăl, a exclamat mama.

Eu am rămas nemişcată.

— Foarte bine, stai aici. Noi două ne vedem de drum, a zis mama, exasperată.

Am stat şi m-am uitat la ele două, cum se făceau din ce în ce mai mici în depărtare, şi m-am lăsat ia pământ. Era clar: aveam să-mi petrec noaptea exact acolo, pe pământ, singură. Nici nu-mplinisem doisprezece ani.

Întunericul s-a lăsat repede şi m-a învăluit complet, făcându-mă să regret aproape imediat hotărârea luată. Mă-nâncoşa zgomotul pe care-l scoteau frunzele agitate de vânt. Mi se părea întruna că auzeam pe câte cineva cum se apropia, sau că vedeam nişte umbre care se mişcau pe după copaci. Ca să scap măcar de unele dintre aceste impresii, mi-am ciulit urechile şi am închis ochii.

Mi-a fost imposibil s-adorm. Atunci, am redeschis ochii şi m-am uitat în sus, la cer. Lumina palidă a lunii străpungea norii şi făcea noaptea nu chiar aşa de întunecată. Ca să nu mă mai gândesc la cât de înfricoşătoare era pădurea, mi-am întors atenţia spre masele pufoase de pe bolta cerului Uşor uşor, am început să deosebesc în ele imagini curioase. Un balaur, un om… Eram uluită şi am reuşit, încetul cu încetul, să-mi alung teama. Din acea noapte, n-am mai văzut niciodată un cer nocturn atât de frumos. Abia atunci m-a cuprins toropeala, ca pe un bebeluş nou-născut. M-am trezit de dimineaţă. Eram tot singură, dar altfel mă simţeam bine. Am auzit zgomot de paşi în depărtare. Printre tufişuri, şi-au făcut apariţia mama şi Keumsun. M-a cuprins bucuria, la

vederea lor. Mai mult ca de orice, m-am bucurat că nu sentorseseră cu mâna goală. Aduseseră *teoks,* turte de orez. Dorinţa mea ascunsă era pe cale să se îndeplinească: aveam să ne ghiftuim cu ceva delicios, aşa că ziua se anunţa minunată.

La Rajin, viaţa noastră se desfăşura în funcţie de vreme. Mama ne-a organizat strategiile de supravieţuire în funcţie de vreme. A doua zi după câte o furtună pe mare, mergeam pe plajă la cules de alge marine aduse de valuri pe ţărm. Le culegeam, făceam din ele supă şi o vindeam la piaţă. În port, eu strângeam peştii pe care-i aruncau pescarii într-o după-amiază, lângă un depozit, mi s-au umplut nările de miros de mere. Am scotocit prin tot depozitul, până am găsit o lădiţă-ntreagă de mere, multe dintre ele stricate, abandonate acolo de negustorii chinezi. Le-am ales pe cele care mai erau proaspete, aşa c-am avut parte de-un ospăţ în ziua aceea.

Modul acesta de viaţă era, totuşi, epuizant. Vara se apropia de sfârşit; pâcla ceţoasă a verii lăsa locul unui cer albastru imens, populat de nori uriaşi. La noi, în Coreea de Nord, se spune că se măreşte cerul în septembrie. Mi-am sărbătorit aniversarea de doisprezece ani pe străzi şi n-aveam nici măcar o speranţă de viitor.

Într-o zi, am întâlnit alt băiat, *kotjebi* ca şi mine, cu care am stat de vorbă pe trotuar. Mi-a vândut câteva ponturi despre cum te puteai descurca pe străzi: „Noi furăm. Avem astfel posibilitatea de a face bani – mai ales dacă furăm varză. Uneori, ne-alegem şi cu câte cinci sute de woni la un singur jaf!”

Am înţeles imediat că era în interesul meu şi al familiei mele să ne schimbăm tactica. Drumurile noastre nesfârşite până-n munţi şi-napoi, încercările ridicole de a le smulge copacilor câteva crengi, eforturile de a vinde lemnele acelea de foc nu făceau altceva decât să ne sleiască de puteri – şi pentru ce? Pentru nimic sau pentru mai-nimic. Trebuia s-o lăsăm încolo de moralitate. Dacă voiam să scăpăm din Coreea de Nord, aveam nevoie de bani.

Eunsun Kim s-a născut în Coreea de Nord, în anul 1986.

În 1999, din cauza foametei, mama sa a hotărât să fugă din ţară împreună cu cele două fiice ale sale. După o călătorie care a durat nouă ani, Eunsun Kim a ajuns în Coreea de Sud.

Acum în vârstă de 31 de ani, Eunsun Kim relatează despre grozăviile prin care a trecut împreună cu familia ei.

© Stefan Krasowski

În Coreea de Nord, portretul şefului statului trebuie obligatoriu expus în instituţii. Imagine dintr-o clasă de eleve, cu portretele lui Kim Jong-Il şi Kim Il-Sung fixate pe unul dintre pereţi (31 mai 2010).

© Uri Tours

Paradă militară de „Ziua Victoriei” – Coreea de Nord (iulie 2013).

© Kuhn Zellweger/AFP/Getty Images

Populara provinciei de baştină a lui Eunsun Kim –

Hamgyong de nord – a fost puternic afectată de foametea izbucnită la mijlocul anilor 1990. Organizaţiile internaţionale au făcut presiuni asupra Coreei de Nord pentru a declanşa o reformă a agriculturii în această zonă.

Copii subnutriţi într-un orfelinat nord-coreean în timpul foametei (1997).

Enorme picturi murale reprezentând portretele lui Kim ll-Sung şi Kim Jong-11, pe dealul (angdae din Phenian.

Impozante statui ale liderilor Kim ll-Sung (stânga) şi Kim] ong-Il au fost amplasate pe dealul Mansu din Phenian.

Afiş de propagandă în oraşul nord-coreean Gaeseong.

Pe timp de iarnă, familia lui Eunsun Kim a traversat fluviul Tumen îngheţat şi a ajuns în China. Fotografie realizată de pe malul chinezesc spre oraşul nord-coreean Namyang. „Chiar în faţa noastră, undeva în beznă, se întindea
China. Ultima şansă pentru noi toţi, va scrie Eunsun mai târziu. Ultimul obstacol – să traversăm fluviul îngheţat, pe malul căruia patrulau soldaţi Înarmaţi cu mitraliere”.

Coreea de Nord, văzută de pe malul chinezesc al fluviului Tumen.

Soldaţi nord-coreeni de pază la graniţa cu China (13 februarie 2013).

Împreună cu un grup de fugari, Eunsun Kim a traversat o parte a deşertului Gobi pornind din China spre Mongolia. Despre această experienţă, îşi va aminti: „Soarele lumina deja nisipul şi rocile de culoarea caramelei. Peisajul era deopotrivă miraculos şi neliniştitor”.

În 2010, când trăia în Coreea de Sud, Eunsun a fost speriată de incidentul militar de la Yeonpyeong. Pentru un timp, tânăra a fost convinsă că bombardarea de către nord-coreeni a teritoriului vecin putea declanşa un nou război între cele două state.

Aşa c-am început şi noi şi furăm. Orice ne cădea în mână furam: legume» varză, porumb, pe care le revindeam în piaţă. Am reuşit astfel să punem şi nişte bani deoparte. Dar afacerea comporta şi riscuri. Într-o dimineaţă, în timp ce şterpeleam nişte cartofi, şi-au făcut apariţia câţiva cultivatori. Ne-au prins asupra faptului. Mama s-a milogit de ei să ne dea drumul. N-au ascultat o vorbă din ce le-a spus şi s-au apucat s-o bată din toate puterile chiar acolo, în faţa noastră. Eu şi Keumsun am aşteptat îngrozite să ne

vină şi nouă rândul. Norocul nostru a fost că de noi nu s-au atins. Arătam prea slăbănoage şi neajutorate. Din fericire, nici nu ne-au dat pe mâna poliţiei. A fost cât pe-aci, dar am scăpat ca prin minune.

După această întâmplare nefericită, mama şi-a stors mintea să găsească o modalitate mai puţin riscantă prin care să supravieţuim. I-a trecut prin cap inclusiv să-şi deschidă o mică afacere, împreună cu sora ei cea mai mică. Aşa că, la venirea toamnei, m-a trimis doar pe mine încă o dată la Chongjin, cu cinci sute de woni în buzunar – o sumă destul de mare pentru vremea respectivă. Am fi putut cumpăra chiar şi zece kilograme de grâu cu acei bani. Trebuia s-o conving pe mătuşa mea să vină să ni se alăture. Chiar dacă refuza, mi-a spus mama, eu trebuia să rămân la Chongjin, pentru că ea nu-şi mai putea permite să aibă grijă la Rajin şi de mine.

M-am urcat în tren de una singură. Nu mă mai temeam, pentru că experienţa de *kotjebi* de pân-atunci mă întărise. Mătuşa m-a primit cu braţele deschise şi, graţie celor cinci sute de woni pe care-i adusesem cu mine, mi-a putut oferi o masă bună. Apoi, cu foarte mare grijă, am început să-i povestesc planul nostru.

Deşi la început s-a speriat, numai gândindu-se la o asemenea idee, sora preferată a mamei a început apoi s-o rumege. Ea şi soţul ei aveau probleme în căsnicie şi se certau mereu.

După numai două zile, stăteam în gară amândouă, aşteptând să luăm trenul în direcţia Rajin-Sonbong. Eram destul de liniştite pentru că nu credeam c-ar fi putut să ştie cineva despre intenţia mătuşii mele de-a fugi. Dintr-odată, prin mulţimea de pasageri din gară, l-am zărit pe soţul ei, care alerga înnebunit de colo-colo, căutându-şi nevasta. Ne-am ascuns cât am putut de repede, cu inimile bătând să ne spargă piepturile. Mătuşa mea era dar cuprinsă de îndoieli. Ezita. Pe urmă, a sosit trenul. Exact în momentul în care ne pregăteam să urcăm, a făcut un pas înapoi.

— Ştii, mi-a spus, la urma urmelor, eu totuşi am un soţ şi doi copii. Pur şi simplu, nu pot să-i las aici.

Iar eu, pur şi simplu, n-aveam cum s-o conving să vină cu mine. Luase o hotărâre şi cu asta, basta. I-am spus, în lipsă de ceva mai bun:

— Dacă te răzgândeşti vreodată, vino la Rajin s-o cauţi pe mama. Aşteaptă-ne în faţa gării. Trecem mereu pe-acolo.

Trenul s-a urnit şi am plecat de acolo cum venisem, de una singură. Chiar şi-n ziua de astăzi mă bântuie această amintire. N-am mai auzit nimic, de-atunci pân-acum, nici despre mătuşa mea, nici despre ceilalţi membri ai familiei. Oare ea mai trăieşte? Tot la Chongjin? Sau poate a murit de foame între timp? Sentimentul vinovăţiei mă urmăreşte peste tot unde merg. Spunându-i că putea oricând să ni se alăture la Rajin, îi făcusem promisiunea implicită că putea să conteze pe noi. Dar dacă venise şi ne aşteptase în faţa gării, descoperind, până la urmă, că nu mai eram acolo? Niciodată nu voi şti, pentru că, la numai o lună după aceea, mama, eu şi Keumsun am părăsit Rajinul pentru totdeauna.

Când eu am ajuns înapoi la Rajin, mama şi-a dat seama că nu mai exista un viitor pentru noi trei în ţara noastră. Primul ger al iernii îşi arăta deja colţii. În scurtă vreme, avea să fie mult prea frig pentru a mai putea supravieţui pe străzi. Dar acelaşi frig ne oferea o nouă posibilitate: fluviul l\imen avea să îngheţe bocnă, iar pe gheaţa suficient de solidă era uşor de traversat.

Capitolul 7

Exilul

În acea noapte geroasă, o lumină palidă plutea pe deasupra copacilor. De pe vârful dealului se ridica în aer un firicel de fum, care se destrăma pe fundalul întunecat al cerului. Ne-am apropiat de sursa fumului, pentru că simţeam nevoia de puţină căldură. Am mers prin pădure către licărul acelui foc misterios. Era câinos de frig, iar vântul puternic de februarie parcă mă plesnea peste faţă. În jurul acelei flăcărui, am reuşit să distingem două siluete

ghemuite – un bărbat şi o fetiţă. Văzându-i cât de disperaţi arătau, m-am gândit că poate încercau să facă acelaşi lucru ca şi noi – să fugă din ţară. Mama s-a apropiat de ei, a intrat în vorbă cu bărbatul şi mi-a confirmat exact ce bănuisem. În aceeaşi noapte ca şi noi, împreună cu fiica lui, care era chiar mai mică decât mine, bărbatul acela plănuia să rişte totul, ca să evadeze din Coreea de Nord.

— Gheaţa e destul de tare, ne-a spus el. Am văzut oameni trecând peste ea.

În sfârşit, veşti bune şi pentru noi.

— Dar mai bine aşteptăm până spre dimineaţă, ne-a sfătuit Atunci, gardienii patrulează mai rar.

Eram aproape de vârful unui deal, de unde se vedea foarte bine fluviul T\imen. Era locul perfect din care să ţinem sub observaţie mersul încolo şi-ncoace al paznicilor de frontieră. Chiar în faţa noastră, undeva în beznă, se întindea China. Ultima şansă pentru noi toţi. Ultimul obstacol – să traversăm fluviul îngheţat, pe malul căruia patrulau soldaţi înarmaţi cu mitraliere, instruiţi să tragă fără somaţie în orice mişca. Ore întregi s-au scurs. Eram tot mai neliniştită. Îmi aminteam că ultima oară dăduserăm greş. Dar dacă de data asta ne-mpuşcau soldaţii?

După vreo cinci ore, pe malurile râului domnea o linişte ca de mormânt. Nu se vedea ţipenie de om. Pentru noi, era momentul s-o luăm din loc. În tăcere deplină, am început să coborâm spre poalele dealului, prin pădure către Tumenul îngheţat. Gardienii parcă intraseră în pământ. Bărbatul a încercat gheaţa cu piciorul, ca să fie sigur că era destul de tare. Părea solidă şi avea o pojghiţă de zăpadă proaspăt căzută deasupra. Din precauţie, am luat-o în şir indian, la câţiva metri unul în spatele celuilalt, ca să ne distribuim greutatea pe gheaţă cât mai uniform. În fruntea şirului a pornit mama, urmată de Keumsun, apoi bărbatul şi fetiţa lui. În cele din urmă, şi eu m-am aventurat. Eram ultima şi n-am îndrăznit să mă uit înapoi. Ştiam că, din spatele meu, noaptea de culoarea cernelii se-ntindea după mine, ca şi cum ar fi vrut să mă smulgă din grup. Îmi închipuiam că vreun paznic de frontieră putea să

se iveaască în orice moment şi să-nceapă să tragă înspre noi. Nu aveam de traversat decât o sută de metri, dar tot mi s-a părut că durează o veşnicie. Ce se-ntâmpla, dacă eu, dintre toţi, nu reuşeam s-ajung pe malul chinezesc? îmi bătea inima nebuneşte şi am început să merg mai repede. Brusc, mi-am pierdut echilibrul. Am căzut de mai multe ori pe acei câţiva metri de gheaţă. Drept urmare am lăsat-o cu toţii mai uşor, am început să înaintăm ca broasca ţestoasă, mult mai încet faţă de cum plănuiserim. Parcă şi o geană de lumină dădea să se arate. Era dar, trebuia să ne grăbim. Doar câţiva metri mai aveam de parcurs. I-am prins pe ceilalţi din urmă, crezând că asta era, gata, ne aflam în siguranţă.

De fapt, ajunseserăm doar pe o insuliţă de pe fluviu. Mai aveam de parcurs câţiva metri buni până pe malul chinezesc, iar în acea porţiune gheaţa părea mai puţin solidă.

Ne-am aranjat într-o altă ordine. Fetiţa cea mică – şi cea mai uşoară – pornea prima, iar eu o urmam. Am văzut-o apropiindu-se de malul propriu-zis, parcă timidă. Când s-ajungă, am auzit dintr-odată un zgomot puternic de gheaţă care crăpa. Fetiţa s-a scufundat prin ea, chiar în faţa ochilor mei. Apa i-a ajuns până la genunchi. A început să ţipe. Noi am intrat în panică şi ne-am retras pe insuliţă.

— Ai dat cu picioarele de pământ? a vrut să ştie tatăl ei.

—Da, i-a răspuns ea, cu o voce înspăimântată.

Aşa că, fără să mai băgăm în seamă frigul, am luat-o cu toţii prin apa foarte rece. Simţeam o durere groaznică la picioare. Am înaintat… cei câţiva metri, până când am călcat, în cele din urmă, pe pământ chinezesc.

În sfârşit, reuşiserăm.

Ne-am oprit să ne tragem sufletul, dar hainele ude începuseră deja să îngheţe.

Câteva momente, atât ne-am îngăduit să ne odihnim, şi iar ne-a cuprins frica. Trebuia să ne îndepărtăm de râu cât de mult puteam, pentru că dacă ne găseau poliţiştii de frontieră chinezi ne-ar fi trimis înapoi în Coreea de Nord. Nici nu voiam să mă gândesc ce pedepse cumplite am fi

primit dacă ne-am fi întors în Coreea de Nord. Aşa că n-aveam de zăbovit nici măcar un minut Aveam în faţă lanuri de grâu care se-ntindeau cât vedeai cu ochii. Trebuia să le străbatem cât mai repede cu putinţă, ca să ajungem la pădurea care se vedea pe dealurile din depărtare. Dar mie-mi înţepenise piciorul de frig şi nu puteam s-alerg. Folosindu-mi toate puterile, am încercat să ţin pasul cu mama. Ce departe păreau dealurile! În cele din urmă, după vreo zece minute, am ajuns. Eu m-am prăbuşit la pământ, în spatele copacilor, şi am văzut cerul care deja se luminase. Şi soarele s-a ivit Era cea dintâi dimineaţă pe care o trăiam în afara ţării mele de baştină.

Primii zori ai noii mele vieţi.

Oare cum aveau să ne trateze chinezii? Nu ştiam nimic despre ţara lor. Din ascunzişul copacilor, am privit peisajul. Pe drumul care se-ntindea mai jos de noi, am observat câţiva bărbaţi şi femei pe biciclete. Mai mult ca sigur se duceau la muncă. Era pentru prima oară când vedeam chinezi. De cealaltă parte a drumului am zărit nişte căsuţe cu grădini. Asta părea să confirme ce ne spuseseră vecinii – China era o ţară bogată. În Coreea de Nord, rar se-ntâmpla să aibă cineva o casă – oamenii locuiau, de regulă, în blocuri cu apartamente. Mi se părea şi stranie şi fascinantă lumea cea nouă din faţa ochilor mei. În copilărie, nici nu visasem vreodată c-aş fi putut într-o bună zi să-mi părăsesc ţara.

Brusc, în faţa noastră s-a ivit un bărbat pe o bicicletă. Ne-a făcut semn să ne-apropiem şi a zis ceva într-o limbă pe care n-am înţeles-o. Am intrat în panică. Dacă ne dădea pe mâna autorităţilor? Am luat-o din loc imediat şi ne-am îndreptat spre pădure, fără s-avem habar încotro mergeam. Singurul nostru obiectiv era să ne-ndepărtăm cât mai mult cu putinţă de frontieră. După ce am alergat o bună vreme, am ajuns într-un loc uitat de lume, unde era o linişte desăvârşită. Mi-era cumplit de frig în hainele care îmi îngheţaseră bocnă. Aşa că ne-am oprit acolo. Bărbatul care ne-nsoţise peste râu a făcut un foc mic lângă care m-am prăbuşit epuizată. Ce bine era la căldura lui, chiar şi

aşa, puţină! După o noapte atât de tumultuoasă, era o adevărată binecuvântare dacă reuşeam să dorm puţin.

După-amiază, ne-am trezit şi am plecat iar la drum, tot fără să ştim încotro mergeam. Prioritatea era să găsim ceva de mâncare. Ne chinuia foamea. La căderea nopţii următoare, tot nu găsiserăm nimic. Evadaserăm în China, ca să găsim de mâncare, şi uite că şi aici era la fel – n-avem ce mânca.

În disperare de cauză, mama şi-a luat inima-n dinţi şi a bătut la uşa unei case de la marginea unui sătuc. Minune după minune: o femeie ne-a deschis şi ne-a dat ceva de băut… şi mai vorbea şi coreeană! Din câte am înţeles, în acea regiune de frontieră o mare parte a populaţiei, la origini, era formată din coreeni. Ajunseserăm la casa primarului din acel sătuc, un om binevoitor, care ne-a primit şi ne-a ospătat cu orez, colţunaşi cu supă şi nişte tofu uscat mai mult decât delicios. Ce le rămăsese şi lor de la masa festivă de Anul Nou chinezesc. Primarul nu numai că s-a dovedit prietenos, dar ne-a şi avertizat: „Mâncaţi tot, sau cât puteţi, apoi duceţi-vă înapoi în Coreea de Nord. Nu e sigur aici pentru oameni ca voi. O să fiţi arestaţi”.

Nu l-am ascultat. Să ne-ntoarcem în Coreea de Nord – nici nu putea fi vorba de aşa ceva. Am petrecut acea noaptea într-un şantier de construcţii din sătuc.

A doua zi dimineaţă, la crăpatul zorilor, m-a trezit gălăgia din jurul meu. Tatăl fetiţei mi-a explicat că nişte oameni din satul vecin tocmai veniseră să discute cu mama. Vorbeau între ei foarte zgomotos. Nu-mi plăcea deloc ce se-ntâmpla. Dintr-odată, mama s-a întors către mine şi m-a privit fix în ochi.

— Oamenii ăştia cunosc o familie care vrea să adopte un copil, mi-a spus ea în şoaptă.

Nici n-am înţeles ce-mi spunea de fapt.

— Dacă vrei să te duci cu ei, poţi să… a mai zis mama, cu vocea gâtuită.

Mie a început să mi se-nvârtă capul. Mama a încercat să mă convingă:

— Cu siguranţă c-ai duce o viaţă mai bună cu ei decât

cu mine. Nu prea mai am cu ce şi cum să am grijă de tine.

Când am auzit-o, aproape am leşinat Sigur c-aş fi ascultat-o dacă n-aveam de ales, dar simplul fapt c-o auzeam spunându-mi aşa ceva îmi sfâşia inima – parcă m-anunţa ea, cu gura ei, că era gata să mă părăsească.

Spre norocul meu, sătenii au aflat că împlinisem deja doisprezece ani, chiar dacă nu-i arătam. Deci, eram prea mare pentru familia respectivă, aşa c-a trebuit să rămân alături de mama şi de Keumsun.

Chiar şi aşa, situaţia noastră de-acum era la fel de proastă pe cât fusese şi cea de la Rajin-Sonbong. Ceva mai târziu, în aceeaşi zi, bărbatul şi fetiţa care fugiseră odată cu noi din Coreea de Nord ne-au părăsit şi s-au dus acasă la părinţii lui. Am rămas doar noi trei, singure. Ne gândiserăm că nu trebuia decât să trecem frontiera şi toate s-ar fi aranjat pentru noi, ca prin minune. De fapt, ne era mai rău ca la noi acasă, pentru că aici trebuia să trăim ascunse şi riscam în orice moment să fim prinse de poliţie şi arestate.

Adevărul era că Beijingul semnase un acord cu aliatul său, Kim Jong-11, prin care China se obliga să trimită înapoi pe oricine încerca să evadeze din Coreea de Nord. Consecinţa este că, şi acum, zeci de mii de nord-coreeni trăiesc în ascunzători pe teritoriul chinez, de teamă c-ar putea fi prinşi de poliţie în orice moment. Până în ziua de astăzi, autorităţile chineze au ignorat orice solicitare a Coreei de Sud şi a organizaţiilor neguvernamentale. Când am ajuns noi în China, nu aveam un acoperiş deasupra capului, nici mâncare, şi ne era teamă ca nu cumva să fim denunţate de localnici

Cât de mult puteam să rezistăm aşa? mă-ntrebam, în acea primă zi petrecută-n China, încercând s-adorm la marginea unui câmp de orez. Dintr-odată, mi s-a părut că se apropiase cineva şi am deschis ochii Am văzut un bărbat, care se oprise chiar lângă mine şi mă privea de sus. Am sărit în picioare, la fel ca mama şi Keumsun. Am văzut şi o femeie pe bicicletă.

—Nu vă temeţi, ne-a spus aceasta în coreeană. Vă pot

ajuta.

Noi am fugit din instinct şi ne-am ascuns într-o fermă pustie. Dar femeia s-a ţinut după noi.

—Vă jur că vreau să v-ajut! Veniţi cu mine!

Părea destul de simpatică. Şi nici n-aveam de pierdut mare lucru, aşa c-am urmat-o. Când am ajuns acasă la ea, ne-am trezit că luam parte la o sărbătoare: soacra femeii împlinea optzeci de ani. Cum erau toate murdare pe noi, ne-am simţit stânjenite. Femeia ne-a găsit nişte haine noi, curate, apoi ne-a urcat într-un taxi care ne-a dus până într-un alt sat, unde totul ni s-a părut necunoscut.

Am tremurat tot drumul până acolo. Dar, odată ajunse în acel sat, am fost duse într-o căsuţă şi am primit hrană pentru trei zile, din partea îngerului nostru păzitor. Am început să-mi recapăt forţele. Ce bine era să-mi fie cald! Stăteam într-o casă de ţară, cu gratii de fier la ferestre. Am aflat că eram în mijlocul târgului Hunchun, unul dintre orăşelele importante care se-ntind de-a lungul graniţei cu Coreea de Nord, situate nu departe de fluviul Tumen. În faţa casei nu exista grădină, în schimb era o cocină, în care grohăiau întruna şi se tăvăleau în noroi câţiva porci. Casa propriu-zisă avea doar două camere. În cea mai mică dintre ele stăteau cei doi copii ai salvatoarei noastre, de care avea mare grijă. În camera cea mare, dormeam pe saltele întinse direct pe podea restul de cinci inşi – mama, eu şi Keumsun, plus femeia care avea grijă de noi şi soţul ei.

Mare noroc avuseserăm – femeia părea foarte generoasă. După întâlnirea cu ea, simţeam şi eu că mi se mai ridică moralul. Mă gândeam cu nelinişte la ce avea să ne aducă viitorul, aşa că-mi puneam în ea speranţele c-ar fi putut să ne salveze. În răstimp de numai câteva zile, realizasem că viaţa era primejdioasă în China pentru nişte refugiaţi ca noi, care trăiau ascunşi. Dacă n-ar fi fost gazda noastră, am fi trăit expuse tuturor primejdiilor, dintre care cea mai mare era să fim arestate. Mai mult decât atât, nu puteam risca să trec dincolo de peretele care ne despărţea de cocina porcilor. După acest perete se afla strada, unde

riscam să fim denunţate. Aşa că ne cuibăream în siguranţă dincoace de peretele protector. Numai că n-a trecut mult şi am început să mă plictisesc, fără nimic de făcut şi neputând juca niciun joc. Tot ce puteam face, ca să-mi ocup timpul, era să stau cu ochii pe porcii care se tăvăleau în noroi. Măcar ei nu-şi făceau aceleaşi griji ca şi mine.

Încetul cu încetul, femeia-gazdă ne-a câştigat încrederea. Ea şi mama s-au împrietenit. Vorbeau de zor în camera cea mare, iar eu le ascultam pe-ascuns.

— Ştiu cum să v-asigur viitorul, i-a spus femeia mamei, într-o dimineaţă. O să poţi trăi în siguranţă, să-ţi trimiţi fetele la şcoală… ba chiar, să obţii şi un *hukou.*

Un *hukou*? Era posibil aşa ceva? *Hukou* era un document care-ţi conferea dreptul de rezidenţă permanentă în China, ceea ce ar fi însemnat că nu mai trebuia să trăim ascunse.

Am ascultat cu mai multă atenţie.

— Mărită-te c-un chinez, i-a propus gazda noastră mamei. Ştii cum e, n-arată ei a soţi buni, dar au bani şi or să se poarte bine cu tine.

Mama n-a zis nimic. Eu am rămas şocată. Am ascultat încă şi mai atent. Mama părea să se gândească serios la propunere, pe măsură ce conversaţia lor înainta. Gazda i-a spus mamei să nu se gândească prea mult, apoi s-a ridicat, ca să-i dea puţin timp de gândire, de una singură.

Mama se simţea puţin stânjenită, când ne-a prezentat opţiunile mie şi lui Keurasun. Gândirea ei era pragmatică înainte de toate: ca să supravieţuim în această ţară nouă pentru noi, trebuia ca ea să-şi găsească o slujbă. Dar cum să fi reuşit acest lucru, fără niciun fel de documente? Era prea riscant să accepte să fie plătită la negru. Se gândea şi că mai bine se mărita, fiindc-ar fi reuşit, financiar vorbind, să le asigure o educaţie celor două fete ale ei. În China, la fel ca în Coreea de Nord, societatea încrunta din sprâncene dacă auzea de vreo mamă care trăia şi-şi creştea copiii de una singură. Dacă măritişul era condiţia pentru a putea obţine un permis de rezidenţă, atunci da, găsirea unui soţ bun părea să fie soluţia perfectă la toate

problemele noastre.

La început, m-a lăsat oarecum descumpănită hotărârea mamei, dar am decis să-i respect intenţia şi să mă-ncred în judecata ei. Era datoria mea de fiică, şi-apoi mama ştia mai bine cum să procedeze în folosul nostru. Dac-am stat şi m-am gândit, am ajuns şi eu la concluzia că şansa noastră cea mai bună stătea în căsătoria mamei.

Astăzi, privind în urmă, pot să spun că dorinţa mamei de a-şi găsi un soţ chinez mi s-a părut o decizie greu de înţeles, dar eram disperate. Voiam să fim în siguranţă cu orice preţ. Ni se părea că în China eram urmărite în orice moment. Cum să fi părăsit acea ţară atât de mare, fără ajutor? Soluţia propusă de „salvatoarea" noastră mi s-a părut şi mie singura opţiune posibilă. Ori se căsătorea mama, ori eram arestate şi repatriate în Coreea de Nord, unde puteam să ne aşteptăm la închisoare sau chiar la ceva mai rău. Şi-apoi, această chinezoaică ne primise-n casa ei şi părea atât de drăguţă şi de serviabilă – ba ne mai şi promisese un bărbat amabil şi îndatoritor. Ce aveam de pierdut?

De îndată ce-a primit asentimentul mamei, îngerul nostru păzitor s-a şi pus pe treabă. A dat o mulţime de telefoane. Uneori vorbea în coreeană, şi atunci eu încercam să ghicesc despre ce putea fi vorba. De cele mai multe ori, vorbea în chineză şi nu mai înţelegeam nimic din ce spunea. În tot cazul, plină de entuziasm, s-a interesat despre fiecare potenţial pretendent. Tot ascultând-o cum vorbea la telefon, mă-ntrebam în sinea mea: „Oare chiar aşa crede că o să ne găsească un bărbat?" Crezusem că avea de gând să-şi întrebe prietenii, chiar şi vecinii. Ea, în schimb, s-ar fi zis c-avea o întreagă „reţea" şi multă experienţă de peţitoare. Oare chiar existau atâţia bărbaţi chinezi în căutarea unor neveste nord-coreene?

În dimineaţa aceea, gazda noastră s-a tot agitat de colo-colo şi, după numai câteva ore, a început să-i sune telefonul. Pe urmă iar a sunat. Lucrurile păreau să se mişte mult mai repede faţă de cum ne-nchipuiserăm noi, dar „salvatoarea noastră generoasă" nu ne-a dat niciun fel de

amănunte despre ce anume vorbea la telefon.

A treia zi dimineaţă, doi bărbaţi cu înfăţişări sinistre, arşi de soare, s-au ivit la uşa casei în care stăteam. Unul avea o arsură mare pe tâmpla stângă, unde nu-i mai creştea părul.

„Cât de hidoşi sunt amândoi!” m-am gândit eu înfricoşată, când i-am văzut proţăpiţi acolo, în faţa gazdei noastre, într-un colţ al bucătăriei.

Am încercat să-i ascult cu discreţie, dar în zadar. Vorbeau în chineză şi nu pricepeam o iotă din ce-şi spuneau.

La un moment dat, cel mai urât dintre cei doi a scos un teanc de bani foarte soioşi, a numărat douăzeci de bancnote a câte o sută de yuani şi le-a întins gazdei noastre.

Femeia a venit să ne ia pe noi, spunându-ne să ne luăm boarfele şi s-o urmăm.

— Omul ăsta vrea un fiu, i-a explicat mamei.

În prima clipă, n-am înţeles că tocmai fuseserăm vândute pe două mii de yuani.

Capitolul 8

Am fost vândute

Câteva luni mai târziu

N-ar fi trebuit să venim în China. De trei ore, eu, mama şi Keumsun mergeam prin beznă, pe un drum de ţară chinezesc, doar – doar ajungeam la vreo staţie de autobuz. Fugeam… îl părăseam pe sălbaticul de bărbat care ne ţinea prizoniere. Mama luase hotărârea să fugim într-o seară, după o ceartă mai înfierbântată ca de obicei cu „soţul ei chinez”.

— Vreau să-mi dăruiască un fiu, îi spusese individul femeii de la care ne cumpărase.

Luni de zile o hărţuise pe mama cu această pretenţie. În seara cu pricina, mama răbufnise, fiindcă nu mai rezista:

— Sunt prea bătrână să mai rămân însărcinată. Lasă-ne

să plecăm, îl implorase.

— Două mii de yuani am plătit pe tine. Dă-mi banii înapoi, dacă nu vrei! zbierase el la ea.

Din prima zi, îl detestasem pe omul ăla. Era trecut bine de patruzeci de ani, dar eu, care eram o biată fetiţă, ştiam deja mai multă carte decât el. Nu era în stare nici măcar propriul nume să şi-l scrie. Când era vorba să semneze ceva, punea doar un X.

Ţin minte şi acum foarte bine prima zi din viaţa noastră cea nouă, lângă acel bărbat. Am părăsit-o pe aşa-zisa noastră „salvatoare” şi ne-am îndreptat către un teritoriu necunoscut. Pentru că femeia nu-şi bătuse capul nici măcar să ne spună căruia dintre cei doi bădărani din bucătăria ei ne vânduse, a durat o vreme până când ne-am obişnuit cu ideea că acela urma să fie noul bărbat din vieţile noastre, noul meu „tată”. Nici măcar nu ştiu dacă „salvatoarea” şi-a luat rămas-bun de la noi.

Am plecat de la ea de-acasă în urma celor doi bărbaţi, care mergeau în faţa noastră. N-am schimbat cu ei nici măcar o vorbă. Numai când am ajuns într-un autobuz care mergea într-o direcţie necunoscută şi am rămas doar cu unul dintre cei doi, am început să înţelegem şi noi în ce situaţie ne aflam. Celălalt bărbat era un simplu prieten al celui cu banii, care venise doar ca să fie de faţă la vânzare-cumpărare.

Noul „soţ” al mamei nu era foarte înalt, cu siguranţă n-avea nici măcar 1, 65 m, în schimb avea un burdihan umflat, proţăpit pe două picioare ca nişte beţe. Avea o faţă pătrăţoasă, mare şi teşită – nimic nu era fermecător la el. Mie-mi dădea senzaţia că nu era nici foarte sigur pe el sau, cel puţin, că era cam timid. Parc-ar fi vrut să-mi spună câte ceva, dar apoi se răzgândea, ca şi cum ar fi fost incapabil să comunice. La fel de adevărat este că nici noi nu vorbeam chinezeşte.

Autobuzul ne hurduca în toate direcţiile pe un drum de ţară, Ară ca vreuna dintre noi să scoată vreo vorbă. Am ajuns într-un orăşel în care ne-am dat jos. În aceeaşi autogară bărbatul ne-a condus la alt autobuz, în care ne-

am urcat şi am plecat mai departe, tot fără să avem habar încotro ne îndreptam. O tot ţinusem aşa, cu autobuzul, de aproape patru ore. În cele din urmă, am ajuns la Sukhyun-Jin, tot un orăşel din provincia Jilin.

Când am ajuns acolo, ne aştepta o ditamai surpriza: mai bine zis, ne aştepta un bou mic şi murdar, înhămat la o căruţă amărâtă. Îngrozită am rămas când mi-am dat seama că eram undeva la ţară, în China. Şi când mă gândeam că femeia-i promisese mamei un soţ de condiţie bună, undeva la oraş.

Am luat-o la pas de broască-ţestoasă, nu alta, pe un şleau plin de noroaie, cu acea căruţă nenorocită, până am ajuns într-un sat de doi bani, zis Yang Chang Chon. Cu privirile-n pământ am parcurs uliţa principală, simţind cum ochii curioşi ai sătenilor ne măsurau din cap până-n picioare. Am observat totuşi noul peisaj, inclusiv casele care aveau să devină, cât de curând, peisajul obişnuit al vieţii mele de fiecare zi.

De la celălalt capăt al satului, drumul o lua pe deal în sus şi, tocmai când se înnopta, ne-am dat şi noi jos din căruţă în faţa unui bordei care arăta ca vai de el – noul nostru cămin. Acoperişul bordeiului era din paie; pereţii erau făcuţi din împletitură de nuiele şi tencuială, pe postament de chirpici. Era deja întuneric, iar vremea fusese oricum foarte mohorâtă în ziua respectivă, ceea ce nu făcea decât să-mi justifice sentimentele negative pe care le aveam deja despre locul acela. Bine mai ajunsesem, condamnată să trăiesc într-un fund de ţară. Unde mai pui, că auzisem despre China c-ar fi o ţară a bunăstării. Până şi vechiul nostru apartament de la Eundeok fusese mai breaz decât ce vedeam în faţa ochilor.

Încă din prima noapte, am înţeles că nu eram binevenite în acea familie şi că viaţa nu avea să ne fie deloc uşoară – nicio legătură cu închipuirile naive de confort şi siguranţă care ne trecuseră iniţial prin minte. Am aflat că bărbatul încă locuia cu părinţii lui bătrâni, al căror cuvânt era lege în casă, în acord cu tradiţia confucianistă. Era cel de-al treilea fiu într-o familie de

ţărani cu şase copii. Cei patru fraţi ai lui şi singura soră plecaseră să locuiască într-un oraş mare, în schimb el rămăsese acolo, la ţară. Fusese căsătorit mai demult, dar nevasta-l părăsise. Nu ne-a spus motivul, dar după felul în care ne trata pe noi, cred că mi-am făcut o idee.

După ce am ajuns la ceea ce-ar fi vrut să fie „ferma" lui, am văzut că noul meu „tată" locuia nu numai cu părinţii, dar şi cu nepotul şi nepoata lui. Cei doi erau îmbrăcaţi în haine murdare, iar băiatul mai mergea şi şchiop – adăugând un aer apăsător la atmosfera deprimantă din acea gospodărie.

Mama bătrână a bărbatului nu era deloc fericită că se pricopsise cu o străină pe post de fiică. De la bun început, ne-a dat de înţeles că nu eram decât nişte tolerate în acea gospodărie şi că era bine s-ascultăm tot ce spunea ea. În prima noapte, ne-a lăsat să dormim în grajdul alăturat bordeiului. Înainte să ne culcăm, ne-a dat să mâncăm nişte feluri chinezeşti care musteau de grăsime. Fără să scot o vorbă, la lumina chioară, m-am forţat să-mi ascund sila cumplită pe care mi-o provoca mâncarea grasă şi greu de digerat. Ah, cât de mult îmi lipsea mâncarea coreeană, mai cu seamă *kimchi.* Viaţa de acolo era deja un calvar.

Încă de-a doua zi, bănuielile ni s-au adeverit: nu eram dec & t nişte corpuri, trei la număr, aduse acolo ca să trudească pe câmpuri în fiecare zi, sub atenta supraveghere a mamei bătrâne a ţăranului. Dis-de-dimineaţă, din prima zi, am şi fost puse la muncă, la smuls de buruieni şi plantat de orez, cartofi şi fasole.

În primele trei săptămâni, am încercat să ne facem utile şi-atât, străduindu-ne să muncim cât mai bine la câmp. Eram dezamăgite că nimeriserăm într-o zonă chiar atât de înapoiată şi deprimantă, dar nu aveam de ales. Era singurul mod în care ne puteam îmbunătăţi condiţiile de trai, singurul mod în care puteam scăpa de cerşit şi de riscul de-a fi arestate pe străzi. Aşa că făceam tot ce ne stătea în putinţă ca să ne integrăm în acea familie şi să ajungem, dacă se putea, la o reciprocă înţelegere cu

bărbatul care ne cumpărase. La început, şi el a căutat să facă la fel. A încercat să ne apere în faţa mamei arţăgoase. Ni s-a dat voie să umblăm pe unde voiam prin casă, iar noi trei – şi cu el patru – puteam să dormim într-una din cele trei camere, în timp ce părinţii bărbatului dormeau în camera cea mai îndepărtată de-a noastră. În schimb, ori de câte ori fraţii lui se-ntorceau acasă, n-aveam ce face şi ne-ntorceam în grajd. Prioritate aveau membrii familiei, din care noi, bineînţeles, nu făceam parte.

Casa era mizeră şi dărăpănată. Avea un sistem de încălzire care aducea, oarecum, cu ondoi-ul folosit în Coreea, dar care folosea lemn de foc – atât era de străvechi, încât ai fi putut crede că provenea dintr-un secol îndepărtat. Mai întâi, trebuia să încălzim sistemul însuşi de încălzire, folosind foc de la bucătărie, altfel singura sursă de căldură din casă. Şi, de vreme ce pereţii erau spuziţi cu găuri care lăsau să pătrundă frigul de afară, iarna îngheţai înăuntru – o iarnă care acolo, în acea regiune de nord-est a Chinei, nu era cu nimic mai bună decât iernile noastre din Coreea de Nord. Zăpada nu cădea foarte frecvent, dar dacă ningea, pământul rămânea alb săptămâni la rând.

Mama cea bătrână era duşmanca noastră, clar: făcea din ce în ce mai multe comentarii batjocoritoare despre noi şi ne impunea corvezi şi pedepse de multe ori absurde. Pentru ea, nu eram decât nişte sclave şi ne trata de parc-ar fi fost o mare onoare simplul fapt că trăiam sub acelaşi acoperiş cu ea. Într-o zi, a trasat o linie pe jos, în apropierea intrării, peste care noi, coreencele, n-aveam voie să trecem. O asemenea regulă nouă şi arbitrară însemna că trebuia să ocolim toată casa, până ajungeam în spate, ori de câte ori voiam să ieşim. Era felul ei de-a ne face să înţelegem că aveam un statut inferior.

Bărbatul a început şi el să ne impună tot felul de restricţii, uitându-şi repede propriile eforturi din primele câteva săptămâni, de a ne veni în ajutor. De pildă, într-o seară, după o zi lungă de trudit la câmp, nici n-a vrut să ne lase să dăm drumul la televizor ca să urmărim o emisiune, pe motiv că-l puneam pe el să plătească mai mult pentru

curentul electric. De multe ori, după cină, mai încercam şi noi să ne impunem şi dădeam drumul, fără să-l mai întrebăm, la televizorul vechi. Era singurul moment în care puteam să ne odihnim şi să ne distrăm, după o zi lungă de salahorie. Ca răspuns, el se ridică şi-l stingea. „O să consumaţi electricitatea dacă vă uitaţi la televizor atât de mult!” ne spunea, fără urmă de ironie.

După câteva luni, învăţaserăm şi noi puţină chineză, drept care-i răspundeam una-două. Dar asta însemna că ne certam rău de tot cu el aproape în fiecare zi şi că atmosfera nu mai avea mult până să devină absolut insuportabilă.

Din fericire, nepoţii „tatălui” meu vitreg se purtau frumos cu mine şi Keumsun. Chiar dacă ne despărţea o barieră lingvistică, ne-am împrietenit rapid. Mai întâi, am început să ne jucăm de-a v-aţi ascunselea pe tăpşanul din faţa bordeiului. Ei m-au învăţat un joc denumit *jianzi,* sau *hacky sack*[6] chinezesc, care mi-a plăcut imediat. Cu picioarele, jonglam cu o mingiucă de plută, decorată cu pene. Ore-ntregi eram în stare să joc pe pământul acela noroios, cu noii mei prieteni, ori de câte ori nu trebuia să muncesc la câmp.

Pământul familiei de chinezi era situat pe un promontoriu, de unde aveam o vedere perfectă peste drumul de mai jos. Dac-ar fi venit vreo maşină de poliţie dinspre Yang Chang Chon, am fi zărit-o de departe şi vecinii ar fi avut şi ei timp suficient să ne avertizeze că se apropia. Cert este că toată lumea din sat ştia de unde proveneam şi căuta să ne protejeze. De îndată ce vreun vecin ne punea în gardă, uneori şi prin telefon, ieşeam prin spatele casei şi mergeam să ne ascundem în pădure. De multe ori, ni se întâmpla să dormim într-o cabană peste noapte, chiar două nopţi, până când se liniştea lucrurile şi ne puteam întoarce la „fermă”. N-aveam ce face, încă locuiam acolo ilegal.

Până la urmă, a trebuit să acceptăm realitatea, şi anume că „binefăcătoarea” noastră, femeia care păruse că

6 Este un fel de fotbal pe loc; ideea e si faci cât mai multe pase, fără ca mingea să cadă pe jos (n. red.).

voia să ne ajute atât de mult după ce ajunseserăm pe pământ chinez, de fapt ne înşelase de la bun început. Pentru o femeie „bună” şi „binevoitoare”, cum o crezuserăm, nu mai luase legătura cu noi ca să ne întrebe ce mai făceam, după ce băgase în buzunar cele două mii de yuani. Şi nu numai că obţinuse bani pe socoteala noastră, că ne vânduse ca pe nişte obiecte oarecare, dar nici nu-şi ţinuse promisiunea pe care ne-o făcuse, îi promisese mamei o căsătorie oficială, care ne-ar fi îngăduit să obţinem permise de rezidenţă în China. Dacă le-am fi avut, eu şi sora mea am fi beneficiat de protecţia legii din acea ţară şi am fi putut merge la şcoală, ceea ce pentru noi, la vârsta de-atunci, era destul de important. Nu mai trecuserăm pe la şcoală de când murise tatăl nostru. De fapt, bietului ţăran care ne cumpărase ilegal nici nu-i trecea prin minte să-şi legitimeze căsătoria. Şi pe bună dreptate: dac-ar fi scos vreo vorbă despre faptul că eram nord-coreene, am fi fost arestate imediat şi expediate înapoi în ţara noastră, potrivit acordului semnat între Beijing şi Phenian. Mai mult decât atât, situaţia îi dădea lui posibilitatea să ne şantajeze şi să ne ţină prizoniere. Dacă încercam să plecăm, riscam să fim arestate în orice moment. În schimb, dac-am fi avut permise de rezidenţă, am fi avut noi posibilitatea să scăpăm de el, fără să-i dăm ceea ce-şi dorea cel mai mult – un fiu.

De la bun început, nu încetase o clipă s-o bată pe mama la cap cu asta. Cât de jenată putea fi, biata de ea! Trecuse deja de patruzeci de ani. Mai întâi, a încercat să-i spună că nu mai avea cum să rămână gravidă. Însă la cât de insistent era noul ei „soţ”, n-a avut de ales şi a încercat, chiar şi aşa, de dragul celor două fete pe care le avea deja. Ţinea minte „înţelegerea” de care-i pomenise femeia care ne vânduse: „Omul ăsta vrea un fiu”.

Neavând ce altceva să facă, mama îşi spusese că, dacă-i oferea bărbatului ce voia, familia lui ne-ar fi acceptat în cele din urmă, şi-atunci situaţia noastră materială s-ar fi ameliorat şi poate c-am fi avut chiar şansa de a deveni rezidente cu acte în regulă. Eu, una, zău că nu

ştiam ce să mai cred în legătură cu toată situaţia.

Bărbatul îi tot spunea mamei cât de benefic ar fi fost pentru el să aibă un copil de crescut îşi dorea un fiu, dar nu din motive de afecţiune, ci materiale. La cât de sărac, de introvertit, de izolat era în acea fermă, părăsit de fosta nevastă, născocise un plan care să-l ajute să smulgă moştenirea de la părinţi, în dauna fraţilor lui. Dacă reuşea să aibă un fiu, moştenirea lăsată de părinţii lui ar fi ajuns la el, şi nu la fraţii mai mari. După tradiţia chineză, moştenirea îi revine fiului cel mai mare din familie. Însă bărbatul acesta era doar al treilea fiu din familia lui, şi numai fratele lui mai mic avea un fiu, care mai era şi schilod. Dacă făcea un fiu cu mama mea, cum şi-ar fi dorit, spera să obţină de la taică-său moştenirea întregii familii, mai cu seamă casa şi pământul. „Dac-am reuşi să facem un băiat, totul s-ar schimba”, îmi spunea mama.

Aşa încât, aproape un an de zile, a tot încercat să aibă un băiat cu mama mea – dar degeaba. Şi, pe măsură ce trecea timpul, devenea tot mai agresiv şi mai crud cu mama, cu sora mea şi cu mine. Iar mama lui proceda exact la fel. „Cum se face că femeia asta din Coreea nu e-n stare să rămână gravidă?” se plângea bătrâna, ori de câte ori dădea cu ochii de mama, care se simţea lezată şi avea o părere din ce în ce mai proastă despre ea însăşi.

Cât era ziua de lungă, bărbatul nu înceta să ne umilească de faţă cu toată lumea. De exemplu, eu îmi făcusem o mulţime de prieteni în sat, care uneori mai veneau să ne jucăm împreună. Cei mai mulţi erau băieţi, fiindcă fete erau foarte puţine în Yang Chang Chon. Ca să ţină sub control problema suprapopulării, autorităţile chineze stabiliseră pe-atunci politica „o familie – un copil”, iar cei mai mulţi nu îndrăzneau s-o încalce. Dar majoritatea familiilor de chinezi preferau să aibă câte un băiat, ceea ce făcea ca multe mame, dacă rămâneau însărcinate cu fete, să prefere avortul. Asta pentru că în China, când fata se mărită, merge să locuiască la familia soţului, drept care părinţii ei nu mai au pe nimeni care să-i îngrijească la bătrâneţe. Iată de ce şi la Yang Chang Chon,

ca şi în alte multe sate din zonele rurale ale Chinei, fetele erau foarte greu de găsit.

Aşadar, îmi făcusem o mulţime de prieteni în sat. Sora mea era ceva mai rezervată şi-şi petrecea cea mai mare parte a timpului cu mama. Eu mă distram de minune jucându-mă cu copiii din vecini. Jucam „fereşte-te de minge” cu o minge pe care ne-o făcuserăm singuri, dintr-un săculeţ burduşit cu boabe de porumb. Într-o zi, când era peste măsură de furios, ţăranul chinez a zbierat la prietenii mei: „Să nu vă mai jucaţi cu fata asta! maică-sa nu ştie să se poarte!”

Pentru mine, a fost o umilinţă publică, nu altceva. Vedeam roşu în faţa ochilor numai gândindu-mă că omul ăsta, care ne cumpărase, pretindea că mama mea se purta urât. Cu atât mai greu de suportat era, cu cât prietenii mei din sat erau singurii cu care mai scăpăm şi eu de lumea nesuferită în care-mi duceam viaţa, în ograda nenorocitului ăluia. Ori de câte ori mă gândesc la timpul petrecut în China, prietenii din sat sunt, fără îndoială, cei care mi-au lăsat cele mai frumoase amintiri.

Pe urmă, situaţia noastră s-a înrăutăţit. Certurile dintre familia mea şi cea a ţăranului la care stăteam, toate purtate în chinezeşte, au devenit din ce în ce mai frecvente. Toată lumea zbiera toată ziua. „Tatăl meu vitreg” a devenit violent. A început să ne lovească în mod regulat pe mama, pe Keumsun şi pe mine. Coşmarul părea să nu se mai termine.

În asemenea momente, când îl vedeam pe individul ăsta brutal care încerca s-o forţeze pe mama să-i facă un băiat, nu mă puteam opri să mă gândesc la tatăl meu – la tatăl meu adevărat – un om plăpând, pe care foametea îl smulsese de lângă noi. Când nu aveam nimic de făcut la muncile câmpului, îmi ridicam privirile către cerul Chinei şi mai vedeam, uneori, chipul tatii în formele norilor. Fusese atât de blând, atât de generos şi atât de bine-crescut, în comparaţie cu trogloditul ăsta de ţărănoi chinez. Nu ţipase niciodată la noi şi era de neimaginat că ne-ar fi putut lovi.

Nu aveam, propriu-zis, nimic altceva de făcut decât să-i cântăm în strună „tatălui meu vitreg”, dar tot a venit o zi în care el a depăşit măsura, iar noi n-am mai putut suporta. Orice ar fi fost preferabil, decât să mai trăim acel coşmar fără sfârşit.

Aşa că, într-o bună zi, mama i-a pus ea capăt. După o ultimă ceartă cu soţul ei de ocazie, în timpul nopţii s-a hotărât să ne ia şi să plecăm toate trei. Trecuse aproape un an de când ajunseserăm în casa ţăranului chinez.

Ei, şi iată-ne, pe noi trei, mergând vitejeşte prin beznă, fără să realizăm cât de zadarnică era pornirea noastră nebunească la drum. Încă aveam de rezolvat problema lipsei permiselor de rezidenţă. Căsătoria mamei fusese, la urma urmei, neoficială şi nu era consemnată nicăieri. Deci în continuare ne aflam ilegal în acea ţară. Dacă dădeam peste vreun poliţist, ne aresta şi ne trezeam trimise înapoi în Coreea de Nord.

Mama şi-a dat seama, deşi puţin cam târziu: căzuse pradă unui moment de furie şi disperare, chiar dacă pe deplin justificat, care acum ne punea în primejdie. Mergeam aşa, fără noimă, încotro vedeam cu ochii, stăpânite de îndoieli şi temeri de a nu fi arestate. Gândurile mi se învălmăşeau în minte. Ce-ar fi trebuit să facem? Curios lucru, am început să resimt o oarecare milă faţă de torţionarul nostru, ţăranul acela chinez. Era un bărbat frustrat, violent şi uneori ticălos, dar era şi el tot o victimă. Un bărbat falit, mizer, părăsit de nevastă, care visa la un copil care să-l ajute să-şi recâştige statutul în familie şi-n societate. Sentimentul acesta de milă poate părea contradictoriu, mai ales după toate necazurile prin care trecuserăm din cauza lui. În limba coreeană, avem un termen aparte – *cheong* – care defineşte această legătură de nezdruncinat stabilită între două fiinţe unite şi de ură, şi de iubire. Este o conexiune misterioasă, care leagă doi oameni pentru toată viaţa şi care nu poate fi ruptă, indiferent de ce s-ar întâmpla.

Pe măsură ce mergeam, ne gândeam tot mai serios c-ar fi trebuit să ne întoarcem. Până la urmă, în toiul nopţii,

mama s-a resemnat. Când mai era puţin până să se crape de ziuă, ne-am răsucit pe călcâie şi am luat-o înapoi către ferma ţăranului.

Omul ne aştepta în faţa uşii, arborând un rânjet de satisfacţie pe faţă. Realizase, probabil, că ne strecurasem afară din casă pe fereastră. În loc să facă scandal, şi-a savurat victoria. Parcă-i şi puteam citi gândurile: „Vedeţi şi voi acum, limpede ca bună ziua, că n-aveţi unde altundeva să mergeţi, decât aici. Am câştigat”.

La început, viaţa şi-a reluat cursul, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, numai că mirajul n-a durat mult. După numai câteva zile, s-a iscat o altă ceartă violentă, cu insulte şi scatoalce rezervate nouă. Individul părea să-şi dezlănţuie toată furia pe care o acumulase în timpul evadării noastre nereuşite. A şi lovit-o pe mama, apoi, cum i-ar fi făcut unui câine, a dat să-i înfăşoare un lanţ pe după gât, ca s-o împiedice să mai încerce să scape. Ah, ce-l mai uram pe acest tiran! Fratele lui, care se întorsese la ferma părintească, s-a băgat şi el să apere onoarea familiei. A pus mâna pe-o coadă de mătură şi ne-a luat pe toate trei la bătaie. N-am putut face nimic altceva decât s-o încasăm.

Cinstit vorbind, n-ar fi trebuit să ne mai întoarcem, cu riscul de a fi arestate undeva pe câmpurile alea nesfârşite. De la fuga noastră eşuată, viaţa pe care o duceam la ţară în China trecuse de la dificilă şi-atât la un adevărat iad pe pământ. Familia de chinezi nu mai avea încredere în noi şi ne suspecta că eram în stare să fugim iarăşi, în orice moment. Neînţelegerile din primele luni s-au coborât până la nivelul ostilităţii făţişe. Iar „tatăl meu vitreg” din China îi cerea în continuare mamei să-i facă un băiat. În săptămânile următoare, ne-am tot gândit la cum încercaserăm să fugim şi nu ne reuşise şi am regretat decizia de a ne întoarce. Am început să ne gândim la noi modalităţi de a ne lua tălpăşiţa, fiindcă situaţia noastră acolo devenise de-a dreptul insuportabilă.

După două luni, lucrurile s-au schimbat încă o dată: într-o bună dimineaţă, mama s-a apropiat de mine cu o figură tulburată şi mi-a şoptit: „Cred că sunt însărcinată”.

Eu am rămas încremenită. Escortată de „soţul” ei, a plecat la cel mai apropiat spital, ca să fie sigură. Când s-a întors la sfârşitul zilei, ne-a împărtăşit vestea: „Chiar sunt însărcinată”.

Soarta noastră era pecetluită: nu mai puteam încerca să scăpăm de la fermă. Eram legate pentru totdeauna de barbarul de ţăran.

Capitolul 9

Frăţiorul meu

Mama, pur şi simplu, nu ştia ce să facă. Pentru prima oară în viaţă, mi-a mărturisit cele mai ascunse şi mai sensibile gânduri ale ei. Aveam deja treisprezece ani şi s-a gândit, probabil, că eram destul de mare ca să pricep grijile pe care şi le făcea ea, ca adult. Pe de-o parte, se simţea uşurată, pentru că acel copil avea să ne asigure viitorul. Soţul ei s-ar mai fi domolit şi familia lui ar fi început, în ceasul al doisprezecelea, să ne accepte. Poate c-am fi ajuns chiar să trăim acea zi, spera mama, când să căpătăm permisele de rezidenţă, de care aveam atâta disperată nevoie. Pe de altă parte, era tristă, pentru că nu-şi dorise câtuşi de puţin acel copil. Cum-necum, un lucru ştia sigur: că urma să ducă sarcina până la capăt. Mi-a încredinţat un secret: „Demult de tot, cu mult înainte să te naşti tu, m-am dus la un ghicitor. Exact asta mi-a prezis, c-o să am două fete şi un băiat mai târziu”.

N-am zis nimic. Sarcina mamei a fost un punct de cotitură în vieţile noastre, dar atunci nu-mi dădeam seama de amploarea urmărilor pe care ar fi putut să le aibă. Poate părea curios, dar în momentul acela nu m-a încercat nici urmă de emoţie, nu mi-a trecut prin cap nimic legat de acel subiect. Am analizat situaţia obiectiv, gândindu-mă la singurul lucru care conta pentru mine la vremea respectivă: să supravieţuim. Ne aflam într-o situaţie extraordinar de vulnerabilă şi nu mă lăsa inima să m-apuc de introspecţii. Printre gândurile mele nu-şi găsea locul dilema dacă era un lucru bun sau nu faptul că mama se

pregătea să-i nască omului acela violent copilul. La nimic altceva nu mă gândeam decât la riscurile unei sarcini pentru mama mea şi pentru noi, fetele ei. Mama era deja trecută de patruzeci de ani şi era posibil ca sarcina ei să evolueze prost. Putea chiar să-şi piardă viaţa. Şi, dacă apăreau complicaţii, de unde găseam noi asistenţă medicală acolo, la naiba-n praznic? Ce s-ar fi ales de Keumsun şi de mine, dacă ea murea cumva la naştere? Genul ăsta de întrebări îmi bântuiau prin minte. Eram la fel de lipsită de orice emoţie, cum e piatra.

Un alt risc mi se părea mai palpabil. Dacă se-ntâmpla să vină poliţia, mama n-ar mai fi putut să fugă, să se ascundă în pădure cu noi, ca pân-atunci. Ar fi fost arestată, iar eu şi Keumsun am fi rămas la bunul plac al ţăranului. În ziua în care am aflat că urma să am un frăţior sau o surioară, asemenea gânduri îmi ocupau mintea. Poate să pară egoist din partea mea, dar e dificil să simţi compasiune, când eşti obligat să lupţi ca să supravieţuieşti tu însuţi.

S-a dovedit că ghicitorul mamei avusese dreptate. Mama a născut un băieţel. Toată viaţa o să ţin minte ziua venirii lui pe lume. Toţi patru – mama, ţăranul chinez, Keumsun şi eu – eram acasă, când au apucat-o contracţiile.

Tatăl copilului a vrut s-o ducă pe mama la spitalul unde mai fuseseră pentru control. Cu tot statutul nostru ilegal, mama n-avusese probleme, pentru că era un spital de ţară, unde nu-ţi cerea nimeni actele, atâta timp cât plăteai taxa de consultaţie. Dar, în ziua când avea să nască, mama nici n-a vrut s-audă să plece de-acasă. Spitalul era şi prea departe. A insistat că se descurca şi fără asistenţă medicală. Doar lucrase la spitalul din

Eundeok şi de multe ori îi asistase pe colegii de acolo, când era vorba de naşteri. Plus că mai născuse de două ori şi ştia la ce să se aştepte.

Pe mine şi pe Keumsun n-a reuşit să ne liniştească, mai ales că nu era de faţă nici măcar o moaşă, drept care trebuia s-o ajutăm chiar noi să aducă pe lume copilul.

Mama ne-a explicat cum trebuia să procedăm. Când

a intrat în travaliu, eu m-am temut de ce era mai rău. Am dezinfectat foarfecă, turnând apă fiartă peste ea, din ceainicul pus pe focul din bucătărie. Altă sursă de căldură nu aveam în casă. Pe urmă, împreună cu Keumsun şi cu „tatăl meu vitreg”, m-am lăsat cu toată greutatea peste pântecul mamei. Copilul nu mai ieşea, iar mama urla din toţi bojocii. Tremuram toată de frică: mă temeam cu adevărat că mai avea puţin şi murea.

La ultimul control pe care-l făcuse la spital, doctorii o preveniseră că era posibil ca poziţia copilului să nu fi fost cea corectă. Dar mama, cu firea ei încăpăţânată, o ţinuse pe-a ei, că totul avea să se desfăşoare cu bine. Până la urmă, copilul s-a ivit pe lume în poziţia cea bună. Avea ditamai capul şi pielea teribil de zbârcită. Mama s-a înarmat cu foarfecă şi, fără nici cea mai vagă ezitare, a tăiat cu mâna ei cordonul ombilical.

Bărbatul şi-a luat copilul în braţe, fălos nevoie mare. În sfârşit, obţinuse ce-şi dorea, un urmaş. După tradiţia chineză, plin de mândrie, a drapat uşile din faţă ale casei în roşu, ca să-i anunţe pe toţi cei din vecinătate că i se născuse un copil. Şi tot după tradiţie, timp de o sută de zile, ca să fie protejaţi de spiritele rele şi de boli, mama şi copilul n-aveau voie să iasă din casă. Numai membrilor familiei le era îngăduit să-l vadă pe nou-născut în tot acest timp.

Starea de spirit din gospodărie a fost, pentru scurtă vreme după naşterea frăţiorului meu, în mod evident mai relaxată. La început, copilul mi s-a părut urât ca noaptea, dar l-am îndrăgit foarte curând. Numele lui chinezesc, Chang Qian, însemna „luminozitate”.

În primele câteva zile, tatăl copilului a fost foarte bucuros şi atât de mândru de fiul său mult aşteptat. Până şi bunică-sa îl găsea drăguţ şi a început să-i arate mamei, care încă era ţintuită la pat, ceva ce s-ar fi putut numi bunătate. Eu şi Keumsun am căpătat o brumă de speranţă. Am crezut că eram pe punctul de a fi primite, propriu-zis, în familie. Viitorul ni se părea deja luminos.

Dintre noi toţi din casă, eu am ajuns, până la urmă,

să mă apropii cel mai mult de bebeluş. Asta pentru că, la venirea primăverii, mama n-a avut ce face şi s-a întors la muncile câmpului, alături de Keumsun. Mie, fiind cea mai mică şi mai firavă, îmi reveneau sarcinile să am grijă de bebeluş în timpul zilei şi să pregătesc masa pentru cei care munceau la câmp. În fiecare dimineaţă, mă jucam cu cel mic, îl hrăneam şi încercam să-l alin ori de câte ori plângea. Nu era deloc uşor, dar eu mă bucuram de o asemenea sarcină.

Şi totuşi, însemna că eram blocată în casă, câtă vreme prietenii mei se jucau afară, pe platoul din faţa casei noastre. Uneori, mă simţeam sfâşiată între dorinţa de a mă distra şi datoria de bonă a copilului. Dar tot nu-mi părea rău. Iar dacă, printr-o minune, copilul se oprea din plâns şi adormea, puteam să ies şi să stau puţin cu prietenii mei afară. Nu foarte mult însă, pentru că înainte de amiază trebuia să pregătesc masa de prânz pentru toată familia, ţinând şi copilul sub atentă supraveghere. Uneori, simţeam că nu mai puteam, la cât de multe aveam de făcut, dar nu pot să spun că asta mă supăra, fiindcă adevărul este că-mi adoram frăţiorul… adică pe odrasla bărbatului pe care-l uram din tot sufletul.

Dar, vai! atmosfera paşnică din familie n-a durat prea mult Certurile s-au reaprins, exact la fel cum aveau loc înainte să se nască băieţelul. „Tatăl meu vitreg” devenise iarăşi prost-dispus, şi-şi vărsa nemulţumirile pe noi, care, totuşi, nu făceam nimic, niciodată, care să-i provoace mânia. În realitate, cu părinţii lui avea el ce-avea. Sperase că naşterea unui fiu avea să-l ajute să câştige pentru el însuşi moştenirea întregii familii. Dar fratele lui mai mic n-avea de gând să accepte înfrângerea chiar aşa de uşor. Încă de la naşterea micuţului Chang Qing, fratele mai mic al „tatălui meu vitreg” se mutase înapoi în casa de la „fermă”. Era hotărât să-şi împiedice fratele mai mare să pretindă moştenirea familiei. Acest frate simţise primejdia: bebeluşul îi ameninţa lui partea de moştenire. Aşa încât luase hotărârea de a se întoarce la proprietatea familiei, ca să le demonstreze părinţilor săi ce însemna „pietatea

filială”, deşi el, bineînţeles, nu avea decât un singur lucru în minte: să-şi asigure moştenirea. Care era de altfel sărăcăcioasă, dar tot mai bine decât nimic.

Eu remarcasem că toţi membrii acelei familii erau egoişti peste măsură. Fiecare, de la bunică până la fiii ei, nu se gândea la nimic altceva decât la propriile interese, personale şi materiale. Nu exista solidaritate în familia lor, nu exista expresia vreunui sentiment adevărat.

În tot cazul, tatăl băieţelului trebuia să se lupte ca să-şi păstreze noul statut pe care-l căpătase în propria familie. Părinţii lui nu s-au lăsat intimidaţi de mutrişoara zâmbitoare a frăţiorului meu. Bunica părea să aibă o coardă sensibilă când venea vorba despre nepotul ei, dar asta, bineînţeles, nu schimba cu nimic atitudinea patriarhală din acea regiune chineză rurală.

Totuşi, soţul mamei mele avea speranţe mari şi multă îndrăzneală. N-a trecut mult după naşterea lui Chang Qing şi i-a cerut mamei lui bani cu care să-i asigure băiatului o educaţie potrivită. A cerut ca şi cum ar fi fost prima tranşă din banii pe care urma să-i moştenească. Dar maică-sa l-a refuzat fără să clipească.

— De ce să plătesc eu pentru şcoala băiatului tău? i-a întors-o. Copilul tău, responsabilitatea ta!

La care el a dat pe dinafară de furie şi a declarat:

— Dacă nu recunoşti că ţi-e nepot, nu mai e nici fiul meu şi n-am de ce să-i port de grijă!

Şi, spre groaza noastră, a tuturor, a luat copilul cu amândouă mâinile, l-a scos din casă şi l-a dus afară, în căruţă, punându-l în pericol. Era iarnă şi cumplit de frig. M-am oripilat Cum putea omul ăla să se poarte într-un asemenea hal cu propriul copil? Incidentul mi-a reamintit ce fire îngrozitoare avea acest bărbat. Nu se gândea la nimeni altcineva decât la el însuşi. Singurul motiv pentru care-şi dorise un fiu, de la bun început, fusese ca să pună mâna pe averea familiei. Nu-şi iubea copilul absolut deloc.

Din acea zi, am început să-mi fac întruna griji pentru soarta frăţiorului meu. Cum ar fi putut să-nveţe şi el carte, cu un asemenea tată? Voiam să-l apăr cumva, mă simţeam

responsabilă faţă de el, ca soră mai mare. Deşi sunt mulţi ani de când nu l-am mai văzut, n-o să-l uit niciodată.

După câteva luni, atmosfera din acea casă devenise încă şi mai rea din cauza certurilor constante dintre „tatăl meu vitreg" şi părinţii lui. Mama, eu şi Keumsun trebuia să facem curăţenie în urma lor, fără să scoatem o vorbă de nemulţumire. N-aveam de ales. Odată cu venirea pe lume a bebeluşului, încercarea de a fugi de-acolo nu mai era o soluţie pe care s-o avem în vedere. Mama nu-şi dorise acel copil iniţial, dar când ia o hotărâre-n viaţă, se ţine de ea până la capăt. Aşa că trebuia să facem tot posibilul să ne integrăm în acea familie, cel puţin deocamdată.

Şi-apoi, cel puţin la „fermă" aveam ce mânca. Mai bine să trăim nefericite în China, decât să trăim cu spectrul morţii de foame în Coreea de Nord. Noua noastră familie de ţărani era săracă, dar avea ce să mănânce, şi încă pe săturate, în fiecare zi. Încetul cu încetul, s-a conturat o rutină zilnică. Încercam să ne vedem de-ale noastre şi să nu le stăm în cale celorlalţi membri ai familiei. În fiecare seară, ne cuibăream toate trei una-ntr-alta în camera de zi şi ne uitam la televizor. Ajunsesem să vorbesc mai bine limba chineză. Thturor parcă ni se mai luminase orizontul. Pe urmă, nopţile adormeam împăcată, în liniştea desăvârşită a marilor câmpuri ale Chinei.

Astăzi, îmi dau seama că eram norocoase chiar şi aşa, cu toate necazurile pe care le aveam de îndurat. La fel ca şapte din zece dintre miile de femei care trec fraudulos frontiera chineză în fiecare an, căzuserăm şi noi, din păcate, în ghearele traficanţilor de fiinţe umane. Dar noi trei, cel puţin, scăpaserăm de ce era mai rău. Multe alte femei care fug din Coreea de Nord ajung în situaţii mult mai rele: sunt obligate să se prostitueze în bordeluri şi în baruri de karaoke. Inclusiv fetele lor, chiar dacă sunt foarte mici. Asemenea victime rămân traumatizate pe viaţă şi multe îşi duc viaţa purtând ruşinea trecutului. Rezultatul este că multe dintre aceste femei, chiar şi după ce-şi câştigă libertatea în Coreea de Sud, tot în ruşine trăiesc.

Într-o seară din 2002, pe la sfârşitul iernii, ne uitam

la televizor, iar eu adormisem. N-a trecut mult şi m-au smuls din toropeală nişte bătăi puternice în uşa de la intrare. Am înţeles imediat ce se întâmpla. M-am ridicat în picioare cât am putut de repede şi am ţâşnit către fereastra din spatele casei, încercând să scap. Dar era prea târziu. Prea multe lumini albe care mi orbeam şi nu mai vedeam nimic în faţa ochilor. Eram prinse în capcană.

Soţul mamei avea o mutră înfricoşată. A deschis uşa. Cel care bătuse era un poliţist în civil. A întins un deget către mine, mama şi Keumsun, şi s-a răstit: „Strângeţi-vă boarfele şi veniţi cu miner

În faţa casei ne aştepta o maşină a poliţiei chineze. Ofiţerii ne-au dat ordin să urcăm în vehicul imediat Mie-mi bubuia inima-n piept. Eram aşa de speriată, încât am uitat cu desăvârşire pentru o clipă că mai aveam un frăţior. Situaţia de moment îmi acaparase toată atenţia şi nu mi-am dat seama că se putea foarte bine să nu-l mai văd niciodată. Cu toţi poliţiştii de faţă, bietul ţăran rămăsese mut şi tot ce făcea era să stea proţăpit acolo, ţinându-şi fiul strâns la piept.

Nici n-ar fi putut să se opună, fiindcă ştia foarte bine că făcuse un lucru ilegal. Nu avea dreptul să ia de nevastă o nord-coreeană, după cum nu avea dreptul nici să găzduiască fugari din Coreea de Nord. Risca să fie arestat şi el. Aşa încât era o situaţie din care fiecare scăpa cum putea. Probabil că ne turnase cineva.

În mod normal, ne preveneau vecinii când vedeau vreo maşină suspectă apropiindu-se. Însă de data asta, poliţiştii descinseseră în toiul nopţii, fără girofaruri aprinse, într-o maşină oarecare. Nici câinii nu scoseseră vreun mârâit când îi văzuseră intrând în curte.

N-a trecut mult şi am ajuns în minuscula secţie de poliţie din orăşelul cel mai apropiat. Am încercat să apelăm la omenia poliţiştilor. „Am un copil mic aici. Sunt măritată c-un bărbat chinez”, le-a explicat mama.

Însă nici n-au băgat-o în seamă şi ne-au încuiat pe toate în toaletă, fiindcă atât de mică era secţia de poliţie, încât nici nu avea celule.

În toaletă, era o fereastră cu bare de oţel, printre care se vedea în stradă. Am început să ne gândim la modalităţi de evadare. Barele nu păreau să fie prea solid ancorate în perete. Cu puţin efort şi câteva ore la dispoziţie, poate c-am fi reuşit să le dislocăm. Fiind atât de firave, ne-am fi strecurat uşor pe acea fereastră în toiul nopţii, fără să ne vadă nimeni. Dar mama ne-a spus că nu merita nici să ne gândim la aşa ceva, pentru că planul era prea riscant şi ne-ar fi putut aduce necazuri şi mai mari, dacă ne prindea cineva.

Spera, în schimb, ca soţul ei să ne cumpere libertatea, mituindu-i pe poliţişti, ceea ce se-ntâmpla frecvent într-o asemenea zonă rurală. Dar era o speranţă deşartă: mizerabilul ei soţ de ocazie n-a mişcat un deget ca să ne scoată din arest. Ce conta că ne pusese, ca pe nişte sclave, să muncim la câmp şi că o forţase pe mama să-i facă băiatul pe care şi-l dorea cu atâta disperare – băiat pe care acum îl trata îngrozitor, deşi iată că-l păstrase. Nici nu ştiu să spun ce mă-ncerca mai tare, furia sau regretul.

A doua zi, iarăşi am fost duse cu maşina într-o direcţie necunoscută. Pe măsură ce maşina mergea, am început să-mi dau seama foarte dar încotro ne-ndreptam.

Ne-am oprit în faţa unei clădiri care era înconjurată de gardieni în uniforme. Ne-au aruncat pe toate trei într-o celulă plină de alte femei nord-coreene. Ca şi noi, se aşteptau şi ele să fie trimise înapoi în ţara de origine. Circulau tot felul de zvonuri. Am auzit că toţi cei care fugeau în China erau trimişi înapoi în Coreea de Nord cu inele de fier în jurul gâturilor. Poate c-aveau de gând să ne şi tortureze? Gardienii erau fără suflet. O femeie care a încercat să miluiască un gardian cu nişte bani a căpătat o lovitură sălbatică peste faţă. Vorbitul era strict interzis între deţinute. Pe de altă parte, am auzit urlete dinspre celula rezervată bărbaţilor. Am început să-i urăsc pe chinezi. Mi-era frică» mă dureau toate şi mă gândeam numai la frăţiorul meu pe care-l lăsaserăm de izbelişte. Mi se rupea inima când mă gândeam la el. Îmi spuneam în minte că făcuserăm o greşeală oribilă neîncercând măcar

să evadăm pe fereastra de la toaletă, la secţia de poliţie. Acum, era deja prea târziu.

După alte patru zile de acelaşi tratament sinistru, gardienii ne-au scos din celulă cu mâinile în cătuşe la spate şi ne-au îmbrâncit în direcţia unui autobuz. Aveam încheieturile făcute ferfeniţă. Autobuzul avea perdelele trase peste ferestre, dar eu tot am tras cu ochiul printre ele şi am văzut frânturi din peisajul prin care treceam. În scurtă vreme, munţii au dispărut şi am văzut un râu. Am trecut peste un pod. Am recunoscut reperele. Eram la fluviul Tumen, frontiera din Coreea de Nord şi China. Data era 31 martie 2002. Urma să trecem frontiera înapoi în Coreea de Nord.

Capitolul 10
Reîntoarcerea în infern

— Daţi-vă hainele jos!

În lumina orbitor de albă, mi-am dat jos hainele zdrenţuite, una câte una.

— Aplecaţi-vă-n faţă! s-a răstit femeia-ofiţer.

Eram cu desăvârşire goală şi căzută pradă unor chinuri umilitoare. Mi-am îndoit genunchii, m-am ghemuit la pământ şi m-am îndreptat la loc. Am repetat aceste mişcări pân-am rămas fără suflu. Nu trebuia s-ascundem nimic, nici măcar cele mai de taină părţi ale corpurilor. Făcându-şi loc prin grupul de femei despuiate, o femeie în uniformă s-a oprit în faţa mea şi m-a smucit foarte brutal. Mi-a vârât lumina unei lanterne în urechi şi pe urmă în gură. Mi-a controlat dinţii, după care m-a pipăit cu degetul în partea din spate a gingiilor. Şi-a trecut palma peste pieptul meu. Am început să tremur toată. Pe urmă, mi-a pipăit burta, dar nu s-a oprit acolo: şi-a coborât palma ceva mai jos şi a început să mă controleze cu adevărat, vârându-şi degetele înăuntrul meu. Mi-am încleştat dinţii. Totul trebuia dat jos, inclusiv tampoanele.

Mama şi Keumsun au avut de îndurat acelaşi tratament degradant. Aşa ceva îi aştepta pe toţi cei care

fugeau din Coreea de Nord şi erau trimişi înapoi. „Când ţi-ai trădat patria, căţea nenorocită? Cu cine? Unde credeai c-ajungi, rahat cu ochi ce eşti?” răcnea ofiţerul care ne luase la întrebări.

Interogatoriul brutal şi abuziv a continuat pe acelaşi ton. Eu nu i-am răspuns la întrebări, ceea ce n-a făcut decât să-l înfurie şi mai tare.

Apoi am fost aruncată într-o celulă, în care alte vreo şaizeci de femei stăteau deja înghesuite ca vitele. Celula era mică şi practic nu încăpeau în ea mai mult de şaizeci de persoane. La un capăt avea gratii de oţel, care ne împiedicau să evadăm. La capătul celălalt, avea o simplă gaură în podea, unde puteam să ne facem nevoile de faţă cu toată lumea. Nu era loc destul ca să te-ntinzi ori să-ţi întinzi măcar picioarele. Noaptea, dormeam înghesuite unele într-altele, fiecare cu capul pe pieptul alteia. Chiar şi aşa, era imposibil să dormi foarte mult. În toiul unei nopţi, frăţiorul meu mi s-a ivit într-un coşmar teribil. îl vedeam în vis urlând, în timp ce era fiert de viu într-o oală cu apă. Când îl părăsisem, avea doar un an şi două luni. Ce-avea să se aleagă de el, rămas în grija unui tată lipsit de omenie?

În acea noapte, pentru prima oară în viaţă, am început să resimt mânie faţă de ţara mea. Pân-atunci, nu mă-ncercase niciodată ura faţă de Coreea de Nord. Eu, mama şi Keumsun, cel puţin, plecaserăm în China ca să supravieţuim, fiindcă la noi acasă n-aveam ce mânca. N-aveam nimic să-i reproşăm lui Kim Jong-Il, n-aveam nimic împotriva sistemului – eram apolitice. Dar în acea închisoare, pentru prima oară, mi s-au deschis ochii în privinţa ororilor perpetuate sub regimul Kim şi am simţit ura copleşindu-mă.

O singură dată se mai întâmplase, când eram foarte mică, să simt încolţind în sufletul meu seminţele îndoielii în legătură cu ţara noastră. Într-o dimineaţă, în şcoala primară, învăţătoarea ne-a spus că urma să luăm parte la un eveniment de maximă importanţă pentru educaţia noastră: execuţia unui bărbat care se făcea vinovat de „crime grave”. Curtea şcolii a început să vibreze de

emoţie.

— Ştiu pe cine omoară! Pe tac-tu! m-au luat în zeflemea unii dintre băieţii mai răi.

Am rămas nemişcată şi tăcută, făcându-mi multe griji în sinea mea.

După masa de prânz, profesorii ne-au încolonat în ordine ierarhică şi am pornit către centrul oraşului. Mulţimea se adunase deja în jurul unui loc viran de lângă pod. Fiindcă eram ceva mai mici, am fost aşezaţi chiar pe pod, ca să vedem clar şi obiectiv ce se-ntâmpla pe locul viran, să nu scăpăm nimic din importanţa pedagogică a lecţiei care urma. Ce mai privilegiu pe capetele noastre!

La un moment dat, s-a ivit o maşină cu geamuri fumurii. Poliţiştii au scos din ea câţiva bărbaţi cu capetele şi feţele acoperite de nişte basmale. Mulţimea de faţă a început să freamăte. După o ultimă serie simbolică de întrebări, toţi acei bărbaţi acuzaţi şi-au recunoscut delictele. Pe urmă, au fost legaţi la stâlpii de lemn înşiraţi pe malul râului N-am înţeles cum de reuşeau să rămână atât de impasibili, când ştiau clar că erau la un pas de moarte.

Dintr-odată, am auzit cu toţii un zgomot asurzitor. Eu am tresărit, speriată. Rafalele de împuşcături au părut să dureze o veşnicie. După o vreme, totuşi, s-a lăsat o linişte mormântală. Printre fuioarele de fum care se disipau în aer, am zărit nişte bălţi mari de sânge, pe care pluteau bucăţi de carne de om amestecată cu un lichid albicios. Acolo şi-atunci am învăţat ce însemna compasiunea faţă de alţii; am simţit parcă revărsându-se din mine o imensă milă, un sentiment de fraternitate faţă de acei oameni măcelăriţi cu atâta cruzime.

M-am întrebat ce urma să se aleagă de rămăşiţele lor pământeşti, de ultimele vestigii ale trecerii lor prin această lume – când am văzut, dintr-odată, cum un individ, o arătare stranie, s-a desprins din mulţime şi s-a pus pe adulmecat bucăţile ferfeniţi te ale acelor trupuri umane. Avea aerul unui animal înfometat. A luat în mână o asemenea bucată de materie gelatinoasă, cenuşie, s-a uitat

la ea cu poftă şi a început s-o devoreze de faţă cu toată lumea. Pe mine, una, m-a îngrozit. Ni s-a spus după aceea că era un ţicnit, care credea că se vindecă de bolile de care suferea, dacă mânca nişte creier de om.

Toţi au plecat apoi, fiindcă era ora mesei de prânz, însă eu am rămas pe loc, înlemnită.

După această oribilă scenă, m-am obişnuit cu execuţiile publice, care erau tot mai frecvente. Chiar şi aşa, de fiecare dată mă cuprindeau îndoielile. Ţin minte un bărbat care a fost legat la stâlp şi executat fiindcă-l „insultase pe iubitul nostru Conducător", Kim Il-Sung. Care fusese crima lui? Şterpelise câteva litere de bronz dintr-o inscripţie oficială cu numele Marelui Conducător. Fără îndoială că omul sperase doar să-şi amelioreze condiţiile de trai în timpul foametei, vânzând literele acelea de metal chinezilor, pentru câţiva bănuţi. Era, însă, o crimă care se pedepsea cu moartea. Când am auzit şi acele împuşcături, am rămas cu sentimentul complicităţii la o mare nedreptate. Mi-am spus, în sinea mea: „Ce-a furat? Nişte bronz. Nu e drept să mori pentru câteva litere de bronz". Pentru prima oară, m-am simţit revoltată. Dar am ţinut pentru mine aceste gânduri, ştiind prea bine c-aş fi fost văzută foarte prost de colegii de clasă şi de profesori, dacă exprimam cu voce tare asemenea păreri. În Coreea de Nord, fiecare îşi supraveghea vecinii cu mare atenţie. Chiar şi prietenii nu puteau avea încredere unii într-alţii. De la o vârstă foarte fragedă, mi-am dat seama că părinţii mei, în public, se declarau de acord cu lucruri foarte diferite de ceea ce spuneau acasă, în particular. Într-o zi, un grup de bărbaţi au fost împuşcaţi pentru că furaseră orez din rezervele armatei. După execuţie, amândoi părinţii le-au ridicat în slăvi curajul. Dar numai după ce uşa de la intrarea în apartament fusese bine închisă.

Toate aceste amintiri mi-au revenit în minte în timp ce stăteam acolo şi meditam, în celula nord-coreeană, de unde aveam să fim scoase foarte curând, pentru o ultimă serie de interogatorii.

Verdictul n-a întârziat deloc: toate-l trădaserăm pe Kim Jong-Il, plus idealurile socialismului, aşa că trebuia să fim „reeducate” şi abia apoi băgate la închisoare.

Aşa că, într-o dimineaţă, cu cătuşe la mâini şi sub escorta gardienilor, am luat-o pe jos printre câmpuri, până am ajuns la lagărul de reeducare. Odată ajunse înăuntru, ni s-au scos, în sfârşit, cătuşele, dar sentimentul de uşurare n-a durat mult. Ne-am trezit în mijlocul unui uriaş platou, înconjurat de un gard de plasă de oţel, cu câteva barăci în care aveam să stăm înghesuite în fiecare noapte. Bărbaţii au fost băgaţi întruna, femeile într-alta. Numai că prea mult nu ne lăsa nimeni să dormim. Eram acolo ca să muncim pentru stat. Făcea parte şi asta din „reeducarea socialistă”, un pas intermediar până când aveam să fim trimise înapoi în oraşul meu natal, Eundeok, şi să facem puşcărie.

Din zori şi până când apunea soarele, mama şi Keumsun munceau la câmp. u, la fel ca toţi ceilalţi copii şi adolescenţi de acolo, făceam curăţenie în barăci, sortam ştiuleţii de porumb şi-i apăram de şobolanii care le dădeau târcoale. Pe urmă, seara, toată lumea lua parte la sesiunile zilnice de spălare pe creier. Aşezate în cerc, citeam cu voce tare din operele lui Kim Il-Sung şi Kim Jong-Il. Le repetam la infinit, până când le-nvăţam pe dinafară. Timp de douăzeci şi cinci de zile, am urmat acelaşi ritual, care avea întotdeauna darul să ne sleiască de puteri, mai ales când aveam burţile goale. Abia dacă ni se dădea ceva să mâncăm… ajunsesem iarăşi să-mi fie foame.

Într-o dimineaţă, au venit gardienii şi ne-au luat ca să ne ducă la Chongjin ca pe nişte vite. De acolo, urma să fim transferate la închisoarea din Eundeok. Ne-ntorceam de unde plecaserăm. Atât de umilitor era să fim trimise în oraşul de baştină al bunicilor, de parcă am fi fost nişte criminale! Cum trebuia să ne aşteptăm să fim tratate în acea închisoare? Iată-ne ajunse înapoi, după aproape patru ani de când fugiserăm, numai că în postura de delincvente, vinovate de a fi comis „crime grave”. Şi ştiam prea bine cam ce soi de pedepse îi aşteptau pe asemenea

delincvenţi. Chiar dacă părea o nebunie, dat fiind că abia ce fuseserăm prinse şi aduse înapoi din China, unde înduraserăm atâtea şi-atâtea silnicii, mama, totuşi, nu avea decât o singură idee în cap – trebuia neapărat să fugim încă o dată din Coreea de Nord.

Dar, vai! s-ar fi zis că şansele noastre de a mai evada o dată se reduseseră de-acum la un zero tăiat.

Şi totuşi, ghearele sorţii ne-au mai slăbit puţin strânsoarea, exact când ne aşteptam cel mai puţin. Un tip fusese trimis de la închisoarea din Eundeok, să-i însoţească până acolo, ca escortă, pe prizonierii din acel district. În ultima clipă, cei din administraţia închisorii de la Chongjin au realizat că şi eu, mama şi Keumsun ţineam de districtul Eundeok şi s-a hotărât pe loc să plecăm şi noi cu grupul trimis în acea direcţie, însoţitorul n-ar fi vrut să ne ia, dar noi l-am convins că nu avea de ales. Cei de la închisoarea din Chongjin erau nerăbdători să scape de prizonierii pe care-i aveau daţi în grijă, pentru că raţiile lor zilnice de hrană reprezentau o povară suplimentară. Lipsa de alimente era atât de gravă, încât până şi poliţiştii şi militarii de grade inferioare ajunseseră să pună propria supravieţuire mai presus de orice alte considerente.

Bineînţeles că însoţitorul grupului nostru nici nu se gândea să-şi împartă cu noi rezerva şi aşa mizeră de provizii. Aşa încât, nici n-am plecat bine din lagărul de reeducare, că noi am şi profitat de situaţie. Mama i-a propus un târg omului care ne escorta: să mergem noi singure, cu mijloacele noastre, până la Eundeok, pentru ca el să nu fie nevoit să acopere costurile de transport pentru noi sau să ne hrănească. De vreme ce se hotărâse să ne alăturăm convoiului în ultima clipă, nu existau documente care să menţioneze şi numele noastre, ceea ce l-ar fi obligat pe el, ca însoţitor al grupului, să ne predea oficial autorităţilor de la destinaţie – nu risca, deci, nimic, dacă ne lăsa în voia noastră. După câteva minute de muncă de convingere, individul s-a învoit şi ne-am trezit libere!

A fost un miracol, nu altceva.

Dar ce să facem cu această libertate obţinută din

scurt, cu totul neaşteptată? între noi şi ţara noastră de baştină existase o legătură care se rupsese pentru totdeauna. Nu aveam niciun ban şi eram, în ochii legii, considerate infractoare, ba chiar fugare.

N-am ezitat în privinţa destinaţiei nici măcar o clipă Refuzam să fim considerate exilate în propria ţari Un singur lucru aveam în minte: să fugim înapoi în China, indiferent ce riscuri presupunea lucrul ăsta.

Capitolul 11

Pe fugă

Mă uitam pe fereastra maşinii cum se desfăşura dinaintea ochilor mei peisajul rural chinezesc. Pe bancheta din spate a taxiului, mama se îngrijora foarte tare. N-aveam nici măcar o centimă, dar îi spuseserăm şoferului că-i plătim când ajungem la destinaţie. Pe măsură ce am început să recunoaştem locurile pe care le vedeam, mama a devenit tensionată. Oare chiar ne ţicniserăm de tot? Mai aveam câteva minute şi dădeam iarăşi peste omul pe care-l detestam atât de mult. Cu toate că n-aveam altă soluţie mai bună, ne temeam că nu făcuserăm altceva decât să ieşim din lac şi să ne aruncăm în puţ.

Keumsun nu fusese de acord să ne întoarcem la ţăranul chinez, tatăl frăţiorului nostru. Adevărul este că eu o convinsesem pe mama să revenim acolo. Cinstit vorbind, cel mai mult îmi doream să-l revăd pe micuţ, indiferent de preţul pe care l-aş fi avut de plătit Atât de dor mi-era de el, încât de la o vreme îmi apărea în vis. Şi-mi făceam atâtea griji pentru ce s-ar fi ales de el, rămas în mâinile acelui ţăran chinez lipsit de orice scrupule. Dintre noi trei, eu eram cea mai apropiată de băieţel. În timp ce mama şi Keumsun lucrau pe câmpurile din jurul casei, eu, considerată prea plăpândă pentru muncile grele din agricultură, avusesem grijă de acel copil. îl iubeam, şi simplul fapt că ştiam că urma să-l revăd mă consola, în ciuda viitorului sumbru care ne aştepta pe toate în casa chinezului.

Ce-i drept, nu mai ştiam unde am fi putut să ne ducem, dacă nu acolo. De la evadarea noastră mai mult decât norocoasă de la Chongjin, din urmă cu câteva săptămâni, fuseserăm numai pe fugă şi eram acum sleite de puteri. De îndată ce ne treziserăm libere, o luaserăm glonţ către nord, către frontieră, ferindu-ne să fim văzute. Mergeam cu un singur scop în minte: să ne părăsim patria o dată pentru totdeauna.

Situaţia din Coreea de Nord se deteriorase atât de tare, încât hainele noastre făcute în China, chiar dacă modeste, ne-ar fi adus o întreagă avere în Coreea. Le vânduserăm, iar banii câştigaţi pe ele ne ajutaseră să avem ce mânca trei zile întregi. După aceea, cum nu mai aveam nimic de pierdut, ne îndreptaserăm spre frontieră.

Bâjbâind prin beznă, găsiserăm totuşi cărarea care ducea la fluviul Tumen, de-acum bine cunoscut de noi. De data asta însă, norocul nu fusese de partea noastră.

În timp ce ne pregăteam să traversăm râul, apăruse un poliţist de frontieră, care patrula pe mal. Sub escortă ne dusese la secţia poliţiei de frontieră, ca să fim luate la întrebări, iar a doua zi fuseserăm transferate la o bază militară din apropiere, pentru şi mai multe întrebări.

— Unde vă duceaţi, în China? întrebase soldatul.

— Nu, aveam puţină treabă pe malul râului, atâta tot. Îl minţeam şi el nu crezuse o iotă din ce-i spusesem.

— Aveţi bani la voi? De unde veniţi? insistase el să afle.

Nu-i mai răspunsesem nimic. La vremea respectivă, mă-nvăţasem deja cu asemenea interogatorii şi reuşeam să mă descurc foarte bine. Soldatul nu se lăsase cu una, cu două, dar fusese măcar politicos, ceea ce nu era puţin lucru.

Ei, venise şi verdictul: urma să fim trimise înapoi în lagărul de muncă, unde fuseserăm duse cu câteva săptămâni în urmă, după ce ne arestaseră prima oară.

Auzind asemenea veste, pe mine mă cuprinsese deznădejdea. Nici nu părăsiserăm bine baza militară, că mama şi Keumsun se trântiseră la pământ, izbucnind în plâns şi refuzând să se mişte fie şi o palmă. Eu mă

simţisem destul de stânjenită, pentru că mi se părea că încercau să-i smulgă mila ofiţerului în grija căruia fuseserăm date şi eram convinsă că n-ar fi mers.

Dar, cumva mersese. Militarul se arătase înţelegător, plus că părea să nu prea ştie ce avea de făcut cu noi. În cele din urmă, după lungi ezitări, ne spusese că puteam să plecăm unde vedeam cu ochii. La cât de slăbite arătam şi ce zdrenţe aveam pe noi, care ne ţineau loc de haine, se gândise, probabil, că n-aveam cum s-ajungem tocmai în China… dar iată că se-nşelase.

În aceeaşi noapte, ne încercaserăm norocul din nou – adică să traversăm fluviul Tumen. Iarăşi ne prinsese un militar care patrula pe linia de frontieră. Cuprinsă de panică, fugisem să mă ascund într-un hambar din apropiere. Degeaba: poliţistul mă găsise la scurt timp. Urmaşe acelaşi scenariu: rămăseserăm peste noapte la secţia poliţiei de frontieră, iar a doua zi fuseserăm iar transferate la baza militară, unde ne treziserăm faţi-n faţă cu acelaşi ofiţer ca şi data trecută. Ne ţinuse minte, aşa că nici nu-şi mai bătuse capul să ne interogheze, ba chiar ne dăduse două bomboane. Apoi ne lăsase din nou libere, atrăgându-ne atenţia că era cazul să fim mai discrete data viitoare.

Poliţistul acela de frontieră se dovedise un om cu suflet. De la prima noastră evadare din urmă cu patru ani, mult mai mulţi oameni încercau să fugă din Coreea de Nord. Regimul reacţionase, punând şi mai mulţi militari să patruleze de-a lungul frontierei, numai că respectivii habar n-aveau ce trebuia să facă, după ce-i prindeau, cu toţi amărâţii de fugari.

În aceeaşi noapte, la ora unsprezece, eu, mama şi Keumsun ne cufundam în apele îngheţate ale Tumenului. Am avut noroc: de data asta, nu ne mai deranjase nimeni. După câteva minute, ajunseserăm pe celălalt mal şi pentru a doua oară în viaţă în China. Imediat, ne făcuserăm pierdute în străfundurile acelei zone rurale, ca să ne îndepărtăm de frontieră cât mai mult cu putinţă. Numai că, de la primul nostru contact cu populaţia locală şi de la

prima noastră şedere în China, înţelesesem că şi acolo atmosfera se schimbase destul de mult. Pe atunci, localnicii ne dăduseră şi de mâncare, şi sfaturi. Acum, în schimb, tot mai mulţi fugari nord-coreeni se puseseră pe furat de la ferme şi din orăşelele înşirate de-a lungul frontierei, aşa că relaţiile dintre oameni se deterioraseră. Nimeni nu mai avea încredere în aproapele lui, aşa că nouă nu ne rămâneau prea multe opţiuni.

După trei zile de umblat fără ţintă, eram tot fără un chior şi cu burţile din ce în ce mai goale, motive pentru care ideea să ne întoarcem la „soţul" chinez al mamei, cel puţin pentru o vreme, ni se păruse a fi cea mai puţin rea dintre mai multe rele posibile. Ne gândeam cu silă că aveam să-l revedem pe omul acela îngrozitor, dar era singura cale de supravieţuire pentru noi, cel puţin pe moment. După multe ezitări, ne urcaserăm în acel taxi.

Iar după câteva ore, am ajuns pe strada mare a satului pe care-l părăsiserăm cu aproape două luni în urmă. Am recunoscut casele, apoi taxiul a luat-o pe drumul lateral care ducea la fosta noastră „fermă". Mă simţeam cuprinsă de emoţii contradictorii.

Pe de-o parte, mă temeam de reîntâlnirea cu ţăranul chinez şi familia lui – familia care se purtase cu noi atât de urât. Pe de altă parte însă, inima-mi tresărea ori de câte ori mă gândeam la revederea cu frăţiorul meu. Ce mai făcea el? Mă temeam de ce era mai rău.

Când am ajuns, în fine, la platoul din faţa casei, „verii" mei chinezi, nepotul şi nepoata soţului mamei, au fost primii care au zărit maşina. Când ne-au mai văzut şi pe noi la geamurile taxiului, au început să sară în sus de bucurie şi să strige. Păreau atât de fericiţi că-şi revedeau colegele de joacă, pe Keumsun şi pe mine! Mi s-a înmuiat inima văzându-i.

Auzind gălăgia, soţul mamei şi-a făcut apariţia în pragul uşii. A rămas cu gura căscată când a dat cu ochii de noi. Nu-i venea să creadă şi a lăsat un zâmbet larg să-i lumineze chipul. Măcar o dată părea fericit să ne vadă. Mi s-a părut că nici prin minte nu-i trecuse că ar mai fi putut

să stea vreodată faţă-n faţă cu noi trei. A fost fericit chiar şi să-i plătească şoferului de taxi şi i-a lăsat un bacşiş mai mult decât generos. Iniţial, noi îl momiserăm pe taximetrist, promiţându-i opt yuani pentru acea călătorie, în schimb el i-a plătit o sută! S-ar fi zis că-i fusese cu adevărat dor de noi şi că se bucura sincer că ne întorseserăm la el. Dar eu ştiam că nu era decât un miraj. Pentru el, revenirea noastră nu însemna decât alte trei perechi de braţe, pe care le putea exploata. Iar pentru bărbatul singur care era, să aibă o femeie alături era cu siguranţă mai bine.

Dar n-am zăbovit prea mult asupra acestor gânduri. Singurul lucru care conta pentru mine era să-mi iau frăţiorul în braţe şi să-l strâng tare de tot la piept L-am găsit în casă. M-am simţit uşurată, văzând că arăta bine. Am izbucnit în lacrimi, când am dat cu ochii de el. Avea obrăjorii şi burtica rotunjoare şi părea sănătos şi bine hrănit. Avea pielea foarte smeadă, ceea ce nouă, coreenilor, nu ne place, fiindcă pentru noi pielea albă este un semn de frumuseţe. Dar nu conta, de vreme ce drăguţul de el zâmbea.

Chiar dacă ne întorseserăm, era cu neputinţă să ne reluăm viaţa din casa ţăranului chinez ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Trebuia să ne schimbăm tacticile de supravieţuire în China. Aproape cu certitudine fuseserăm arestate în urma unui denunţ. Drept care, poliţia ne ştia de-acum, ştia cine eram şi unde eram şi n-ar fi ezitat să ne aresteze din nou, dacă se afla de revenirea noastră. Nu mai era sigur pentru noi să stăm la „ferma” chinezului. Dar unde să fi mers?

După cum îi stătea în fire, Keumsun a fost prima care a luat iniţiativa. Ea voia să meargă să locuiască într-un oraş mare. Eu eram ceva mai precaută şi mai tânără, drept care nu-mi venea uşor să-mi asum aceleaşi riscuri. Decizia surorii mele se baza, în cea mai mare parte, pe atracţia vieţii într-un oraş mare: tocmai împlinise optsprezece ani şi descoperise plăcerile vinovate ale vieţii de adult. La ţară, optsprezece ani era vârsta la care o femeie se mărita.

N-a trecut mult şi vecinii au început să ne caute fiecăreia soţi potriviţi. Voiau să-i prezinte lui Keumsun eventuali pretendenţi. I-au pus la cale întâlniri pe nevăzute. La început, ea a refuzat. Dar, la insistenţele prietenilor şi ale verilor, s-a lăsat convinsă, până la urmă, să meargă măcar la una din aceste întâlniri aranjate. Nu i-a plăcut individul care a fost ales pentru ea. Plus că nu avea nici cea mai mică intenţie de a se mărita. La optsprezece ani, se considera mult prea tânără pentru măritiş. Voia să-şi facă mai întâi o viaţă numai a ei.

Ca să scape puţin de presiunile făcute asupra ei în satul acela, şi-a găsit o slujbă de bonă la Sukhun-jin, un orăşel situat la cel puţin un ceas de mers de casa în care locuiam. Pentru Keumsun, era începutul unei vieţi noi, una independentă. A început să câştige bani. Uneori, când se întorcea în sat la sfârşit de săptămână, aducea mici cadouri şi ţigări pentru familia lărgită. Mai târziu, avea să se ducă şi să se angajeze chelneriţă într-un alt orăşel, Yongil, unde patronul avea s-o exploateze, profitând de statutul ei de rezidentă ilegală. Şi totuşi, să stai într-un oraş mare era mai puţin riscant decât la ţară, pentru că-ţi venea mai uşor să trăieşti în anonimat printre numeroşii locuitori. Mai mult decât atât, era bună ideea ca eu şi Keumsun să locuim separat, fiind acum femei aproape adulte. Măcar aşa, dacă venea poliţia după noi, nu ne mai aresta pe amândouă deodată.

Timp de vreo şase luni, mi-am făcut de lucru la ţară, având grijă de frăţiorul meu şi ţinând casa în ordine. Am început să câştig şi eu nişte bani. De multe ori, mă duceam la pădure şi culegeam ciuperci şi ierburi medicinale, pe care le vindeam în sat ori de câte ori veneau angrosiştii de la oraş să le colecteze. Asemenea ierburi erau esenţiale pentru medicina tradiţională chineză şi foarte scumpe, în unele cazuri. Alteori, mergeam la râu cu prietenii mei şi pescuiam, după aceea vindeam peştele şi făceam rost de bani. Nu puteam să merg la şcoală în mod regulat, dar tot învăţam o mulţime de lucruri. Acolo, trebuia să fii activ dacă voiai să supravieţuieşti. Iar în China, dacă ştiai ce

voiai şi aveai puţin spirit antreprenorial, puteai foarte bine să tragi puţin mai tare şi să câştigi bani.

În iarna lui 2002, la vreo şase luni după ce plecase la oraş, Keumsun m-a întrebat dacă nu voiam să vin şi eu după ea. Îmi găsise o slujbă la o brutărie din Won Chin, oraşul vecin cu cel în care locuia ea. La cei şaisprezece ani ai mei, nu-mi cădea prea bine să mă despart de mama pentru prima oară în viaţă, dar pe de altă parte trebuia să învăţ să mă descurc şi singură. Aşa se face că am acceptat propunerea ei.

La brutărie, am învăţat ce însemna cu adevărat să munceşti într-o întreprindere. Nu dormeam mai mult de cinci ore pe noapte, şi asta într-un dormitor comun înghesuit, la etajul patru, chiar deasupra brutăriei. Eu ajutam la coacerea tartelor, dis-de-dimineaţă. Brutăria se deschidea la ora opt, dar noi, angajaţii, începeam munca de la cinci. Treburile mele principale erau să sparg ouăle, să separ albuşurile de gălbenuşuri şi să supraveghez coacerea. După ce se închidea brutăria, trebuia să facem curăţenie în sala de lucru până târziu în noapte. Nu mai ajungeam să văd lumina soarelui, de cât de mult era de lucru, şi eram epuizată din cauza lipsei de somn. De mai multe ori mi s-a întâmplat să adorm în timpul programului şi să uit în cuptor tartele, drept care se şi ardeau. Mi-am făcut un obicei din a-mi pune un ceas deşteptător să sune, ca să mă trezesc înainte ca tartele să se coacă, evitând astfel o catastrofă.

Pentru mine, stilul acesta de viaţă era şi mai greu, fiindcă eram foarte departe de mama, dar trebuia să rezist. Şi, cel puţin, aveam avantajul de a putea mânca o mulţime de bunătăţi. Am luat repede în greutate şi adevărul este că mă făcusem cam plinuţă. Cântăream în jur de şaizeci de kilograme – un record pentru mine. Asta, ţinând cont de faptul că fusesem, de mai multe ori, cât pe ce să mor de foame. Dar nu eram fericită nici aşa. Noi, coreencele, credem că trebuia să fii subţire, dacă vrei să fii considerată drăguţă. Eu nu mă mai consideram drăguţă şi nici nu mă simţeam bine în pielea mea.

La brutărie, nu ştia nimeni că eram nord-coreeancă şi că locuiam ilegal în China; dat fiind că vorbeam fluent chineza, reuşeam să-mi ascund adevărata identitate. Poate că patronul meu bănuia ceva, dar n-a spus niciodată nici măcar o vorbă şi nu se arăta deranjat că trebuia să mă plătească, în fiecare lună, cu bani gheaţă. Nu m-a întrebat niciodată de vreun permis de rezidenţă. În prima lună, am câştigat în jur de trei sute de yuani (vreo treizeci şi cinci de dolari americani). Poate că salariul era modest, dar ajunsesem şi eu, în sfârşit, să am o slujbă ca lumea. Ce mândră de mine puteam să fiu! mai mult decât atât, în fiecare dintre lunile următoare, am primit câte o mărire de salariu de cincizeci de yuani. După şase luni, aveam un salariu lunar de şase sute de yuani (în jur de şaptezeci de dolari). Dar angajatorul îmi lua câte cincizeci de yuani din salariu în fiecare lună, cu titlu de garanţie, pe care spunea că urma să mi-i restituie în cel mult un an, dacă mai lucram până atunci la el. Nu voia să-i plece angajaţii la concurenţă după numai câteva luni şi după ce se şcoliseră la el – ceea ce se întâmplă destul de des în China.

În tot acest timp, mama nu a plecat de la „ferma” chinezului ei, de teamă să nu fie arestată. Adesea dormea pe acoperiş sau în munţi, de teama unui denunţ. Mai rău era că relaţia sa cu „neamurile” s-au deteriorat şi certurile au reînceput. „Soţul” ei o suspecta pe mama că voia, de fapt, să-l ia pe frăţiorul meu şi să fugă, aşa că o supraveghea tot timpul. Ori de câte ori mă duceam s-o vizitez la ţară, bărbatul ne interzicea să dormim în aceeaşi cameră cu băieţelul. Dar mama s-a ţinut tare. Voia să fie mereu aproape de copilul său, în ciuda certurilor şi a temerilor ei constante să nu fie arestată.

Pe măsură ce treceau lunile, mă simţeam din ce în ce mai bine la brutărie. Însă la începutul verii lui 2003, Lucrurile au luat o întorsătură care mi-a schimbat viaţa pe care mi-o construisem. Într-o zi, mi s-a spus să merg la tejghea, în magazinul brutăriei. Mă căuta cineva la telefon. A început să-mi bubuie inima-n piept de grijă.

„Nu mai puteam suporta! Am plecat de la fermă! Aşa

viaţă nu vreau să mai duc!”, mi-a spus mama la telefon, cu inflexiuni de vinovăţie în glas.

Fusese obligată să-şi lase copilaşul în urmă. Nu mai putea suporta raidurile din ce în ce mai frecvente ale poliţiei. De fiecare dată, era nevoită să se ascundă pe dealuri, târându-se pe coate şi genunchi. Câte nopţi petrecuse pe acoperiş, de una singură, luptându-se cu insectele! Mi-a spus că avea spatele umflat şi roşu, de atâtea înţepături de gângănii. Aşa că, într-o bună zi, ieşise din casă şi plecase încotro vedea cu ochii, fără să spună o vorbă nimănui. Mersese pe jos o vreme, apoi luase un autobuz. Apoi se angajase la altă fermă, ca menajeră. Gătea şi muncea la câmp. Nu era plătită, în schimb era găzduită de familia respectivă, care o tratase mult mai bine decât aşa-zisul ei soţ.

Telefonul ei m-a surprins foarte mult şi n-am putut să nu mă gândesc la frăţiorul meu, rămas iarăşi singur la „ferma” tatălui său cel crud şi fără suflet. În acelaşi timp, însă, eram alături de mama mea şi-i înţelegeam pe deplin hotărârea.

La câteva zile după telefonul ei, patronul a venit să mă caute în sala de lucru a brutăriei.

— Te caută cineva. Zice că e tatăl tău vitreg şi te aşteaptă la tejghea.

Am rămas împietrită. Încercând să-mi păstrez calmul, mi-am rugat şeful să-i spună că nu eram acolo în ziua respectivă. A fost de acord, fără să mă întrebe de ce.

Numai că, după trei sau patru zile, omul a revenit. Era evident că încerca s-o găsească pe mama, indiferent prin ce mijloace. Am reuşit să-l evit şi de data asta, cu toate că ştiam foarte bine că nu avea de gând să mă lase-n pace şi era gata să facă orice ca să mă găsească. Mă simţeam ca şi cum aş fi fost în pericol. Aşa c-am plecat. Nu mai puteam rămâne acolo. Trebuia să-mi găsesc altceva, în altă parte. Fără să-i dau patronului meu detalii, i-am spus doar că trebuia neapărat să renunţ la slujba de la brutărie. Lucrasem acolo ceva mai puţin de un an, drept care nu eram în situaţia de a recupera cei cincizeci de yuani pe

lună opriţi din salariu pe durata cât mă şcolisem. În tot cazul, nu aveam de ales. Norocul meu a fost că patronul mi-a dat voie să mai locuiesc la etajul patru, câtă vreme căutam alte soluţii.

Decizia mea a fost oportună, pentru că soţul mamei nu dădea semne că ar fi renunţat la ideea de a vorbi cu mine. Spre sfârşitul lui septembrie, am primit un telefon de la sora mea Keumsun. Panicată, mi-a spus că fusese luată ostatică de „tatăl nostru vitreg”. Asta se-ntâmpla pe 21 septembrie, ziua de naştere a mamei. Keumsun încă lucra la Yongil, era tot chelneriţă, dar, cum nu avea un număr de telefon la care am fi putut s-o căutăm, nu era la curent cu fuga recentă a mamei. Aşa că se gândise să-i facă o surpriză, ducându-se pe neanunţate la „fermă”, de ziua ei. Ajungând acolo, stăpânul casei profitase imediat de ocazia ivită pentru şantaj, sau măcar pentru posibilitatea de a o găsi pe mama, şi o reţinuse pe Keumsun acolo. Abia la căderea nopţii, sora mea reuşise să scape.

Acum, nu mai ştia ce şi facă; în tot cazul, nu mai voia să se întoarcă la Yongil. Obiectivul ei era să se îndepărteze cât mai mult de blestematul de ţărănoi, cât mai curând cu putinţă, şi să plece din acea regiune rurală şi frontalieră, unde viermuiau poliţiştii în căutare de nord-coreeni. „Hai să mergem la Dalian, e un oraş mare, care ne oferă mai multe posibilităţi să ne găsim de lucru. În plus, sunt mai puţine riscuri să fim arestate”, era de părere Keumsun.

Am luat legătura cu mama şi am convins-o amândouă că era mai bine să vină şi ea cu noi, să mergem în sud, spre Dalian. Era cea mai mare metropolă din regiune, unde ne aştepta un mediu cu totul diferit. Eu, cel puţin, speram ca acel nou mediu să ne aducă o schimbare în bine.

Aşadar, la sfârşitul lui septembrie ne-am reîntâlnit toate trei la Yongil şi am luat autobuzul spre Dalian şi cei şase milioane de locuitori ai acelui oraş, în care nu cunoşteam pe nimeni. Când am ajuns acolo, ne-am petrecut primele două nopţi într-un hotel dărăpănat de lângă staţia de autobuz. Pe urmă, am descoperit un centru

de orientare pentru cei fără serviciu, chiar în zona în care stăteam, şi am început să ne căutăm de lucru fără să mai stăm pe gânduri.

Timp de patru luni eu am avut numai slujbe mărunte: să împart broşuri, să fac curăţenie sau de mâncare. Keumsun a găsit un post de chelneriţă la un restaurant coreean. Pe mama a angajat-o un cuplu de bătrâni ţintuiţi la pat. Bărbatul era practic imobilizat la pat, aşa încât ea trebuia să se îngrijească de el tot timpul, să-l spele şi să-i îndeplinească toate nevoile. Dar era o slujbă stabilă, cu normă întreagă. Toată situaţia ne ajuta să punem bani deoparte. La începutul lui 2004, eu câştigasem trei mii de yuani (în jur de trei sute cincizeci de dolari americani).

Deşi munceam din greu toate trei, ne simţeam mai în siguranţă şi mai protejate. Ne puteam face din nou planuri de viitor.

Ca de obicei, Keumsun avea idei măreţe, inclusiv câteva planuri foarte precise. A venit cu propunerea să mergem şi mai departe spre sud, până tocmai la Shanghai, care era capitala economică a Chinei. Se plictisise la restaurant şi hotărâse că erau prea puţine posibilităţi pentru ea la Dalian. Era ambiţioasă, nu glumă, şi voia să-şi încerce norocul în acea metropolă imensă, în plină dezvoltare. Iar când Keumsun are câte o idee, degeaba încerci s-o faci să se răzgândească.

Mama, în schimb, nu era la fel de pregătită să părăsească Dalianul. Dar Keumsun nu avea nicio ezitare, aşa că s-a hotărât să plece singură. Eu însă voiam să rămân cu mama şi nu mă simţeam pregătită să fac un asemenea pas. I-am dat surorii mele optzeci de yuani, s-o ajut să-şi plătească drumul până la Shanghai. Poate că mai târziu aveam să mergem şi noi după ea.

Adevăratul motiv pentru care mama nu voia să plece prea departe era că spera să-şi revadă fiul. Anul Nou chinezesc se apropia cu paşi mari, iar ea se gândea să se ducă înapoi la ţară, în nord, într-o vizită-surpriză. Câştigaserăm o sumă onorabilă de bani, lucrând la Dalian – mai mult de trei mii de yuani. Pentru noi, erau foarte

mulţi. Numai gândindu-ne la ei, ni se ridica moralul şi visam c-am fi putut petrece Anul Nou „în familie”. Poate că era o idee nebunească, dar şi eu îmi doream foarte mult să-mi revăd frăţiorul. Cu atâţia bani, mama se şi vedea cumpărând bunătăţi de mâncare, ba chiar încropind o mică petrecere „la fermă”. Eu, în schimb, voiam un singur lucru: să pot petrece câteva zile răsfăţându-l pe fratele meu mai mic.

Această idee avea să se dovedească, în curând, una dintre cele mai grave greşeli pe care le-am făcut în cursul întregului nostru periplu de până atunci. Am ascultat vocea Inimii, în loc să ne ascultăm raţiunea.

Cu două zile înainte de Anul Nou chinezesc, ne-am dus neanunţate la „fermă”, luându-i prin surprindere pe ţăranul chinez şi familia lui. Le-am explicat că făcuserăm nişte bani şi că veniserăm să petrecem Anul Nou cu ei. Acum, sincer vorbind: în ciuda tuturor abuzurilor suferite şi a scandalurilor, oamenii aceia, primii chinezi cu care avuseserăm de-a face, erau şi singurii care s-ar fi putut numi familie pentru noi în ţara aceea. Unde mai pui că de-acum exista şi un copil care ne lega destinele tuturor pentru vecie.

Dar în camera mare, unde stătea toată lumea, frăţiorul meu nu era pe nicăieri. Bărbatul, aşa-zisul soţ al mamei, a rămas foarte surprins când ne-a văzut şi n-a ştiut ce să spună. Părea să penduleze între uşurare şi mânie. Nu ne-a dat afară din casă, dar chiar lângă el stătea un bărbat care avea să strice totul. Era fratele lui mai mic, un infractor pe care 1 văzuserăm doar de câteva ori pe-acolo. Fiind un hoţ, avusese de nenumărate ori de-a face cu poliţia. A speculat imediat o posibilitate de a profita de situaţie. Ne-a spus că puteam vedea băieţelul, dacă îi dădeam lui mai întâi nişte bani – un şantaj ordinar.

Am rămas fără grai. Noi veniserăm acolo cu bune intenţii, ca să petrecem Anul Nou împreună cu ei, să ne reconciliem. Dar n-aveam de ce să cedăm în faţa unui asemenea şantaj. În prima seară, am încercat să ne păstrăm calmul, sperând că atmosfera din casă se va

ameliora după câteva ceasuri. Am dormit în camera mare. A doua zi dimineaţă, mama s-a străduit să preia iniţiativa întrebându-şi direct „soţul” care erau motivele din spatele acelui şantaj. Reacţia lui a fost una neutră, în cel mai bun caz. Până la urmă, a părut gata să lase garda jos, dar exact în acel moment şi-a făcut apariţia fratele lui, care nu avea de gând să cedeze.

Orele au trecut, însă frăţiorul meu nu era nicăieri. Eu şi mama deveneam din ce în ce mai furioase. Ne simţeam trădate.

Ei, şi-atunci s-a declanşat furtuna. Toţi răcneau din toate direcţiile. Mama n-a mai putut răbda şi a hotărât că era de ajuns. Cel mai bine pentru noi era să plecăm de îndată, chiar dacă ratam şansa de a vedea copilul. Fără să ezite, s-a ridicat şi m-a luat de mână către uşa de la intrare.

Afară se-ntunecase deja. Ne-am avântat prin beznă de-a lungul platoului, fără nici cea mai mică intenţie de a ne mai întoarce vreodată. Dintr-odată însă, „unchiul” nostru ne-a prins din urmă şi a încercat să ne împiedice să plecăm. Între timp, fratele lui mai mare ne-a înşfăcat rucsacurile şi le-a dus înapoi în casă. Voia banii noştri – nimic altceva nu-i interesa nici pe unul, nici pe celălalt. Ne-am luptat cu ei, ne-am împotrivit, ne-am certat, până când am reuşit, în cele din urmă, să scăpăm încă o dată. Nu ne-au mai urmărit. Erau convinşi că, luându-ne rucsacurile, intraseră şi în posesia banilor noştri. Ceea ce nu ştiau era că mama îşi ascunsese banii pe partea interioară a centurii. Nici vorbă să ne mai întoarcem acum.

Am alergat cât ne-au ţinut picioarele pe drumul care ducea către sat. Pământul era lunecos, de la zăpada şi gheaţa care-l acopereau. Era în toi de ianuarie, un ger muşcător afară, iar pământul era învelit într-un strat gros de zăpadă. Nu conta însă, n-aveam o clipă de pierdut De îndată ce ţăranul şi fratele lui şi-ar fi dat seama că în bagajele noastre nu se găsea nimic valoros pentru ei, precis aveau să pornească după noi. Trebuia, deci, să părăsim drumul, ca să ne putem ascunde mai bine urmele.

Aşa că am luat-o la picior peste câmpuri, prin bezna ca smoala de neagră a nopţii. Chiar dacă-mi ajungea zăpada până la genunchi, tot am alergat până când am rămas fără suflu. Plecaserăm într-o asemenea grabă, că nici măcar nu avusesem timp să-mi pun încălţările. Ajunsesem atât de departe, iar eu eram în papuci. Dar nu puteam întârzia nici măcar o clipă. Trebuia să punem o distanţă cât mai mare între noi şi acea fermă uitată de Dumnezeu pe pământ. Ne-am forţat amândouă să fugim, până când ni s-a părut că se lumina de ziuă.

Iată, aşadar, cum am petrecut noi Anul Nou chinezesc din 2004. Ce coşmar! Dar un lucru nu ştiam eu la momentul respectiv – că fusese pentru ultima oară în viaţă când mai puneam piciorul la blestemata de „fermă”.

Dis-de-dimineaţă, după toată alergătura nebunească prin câmpurile acoperite de zăpadă, am dat, în sfârşit, peste o staţie de autobuz la marginea drumului. Am luat-o către satul unde se afla brutăria la care lucrasem eu. Acolo, ne-am cumpărat nişte haine şi încălţări călduroase. Am găsit şi un amărât de hotel, la care camera costa cinci yuani pe noapte (mai puţin de un dolar american) şi ne puteam odihni şi noi.

N-am avut niciodată un An Nou atât de prost.

Capitolul 12
Visând la Coreea de Sud

Nu mai fusesem niciodată atât de deprimată. După tradiţia chinezească, artificiile bubuiau peste tot în jurul nostru. Tot satul celebra Anul Nou. Noi ne simţeam singure şi descurajate. Erau şase ani şi jumătate de când nu mai călcasem pe la şcoală. N-aveam nici perspective de viitor, nici casă măcar. Dar cel mai rău dintre toate era faptul că lăsaserăm frăţiorul în urmă, poate pentru totdeauna. Mi-era dor de el atât de mult, că mă gândeam la el tot timpul. În asemenea momente, mă simţeam însufleţită de o ură nedisimulată faţă de „tatăl meu vitreg”. Uneori, îl uram atât de tare, încât aş fi vrut să-l pot omorî

cu mâinile goale.

A doua zi, am luat autobuzul către Dalian. Mama s-a întors imediat la familia de bătrâni la care mai lucrase. Aveau nevoie de ea în continuare, de vreme ce sănătatea bărbatului se deteriora din ce în ce mai tare. Aşa încât şi-a reluat lucrul fără întârziere. Dar mie-mi ajunsese cât stătusem în acel oraş. Voiam să plec de acolo, cât mai departe cu putinţă. Simţeam că mă sufocam la Dalian. Keumsun ne dăduse un număr de telefon mobil. Am sunat-o de la o cabină telefonică. „Vin şi eu la Shanghai. Nu mai suport să stau aici”, i-am spus.

La numai o săptămână după întoarcerea mea la Dai ian, am luat-o iarăşi din loc, de data asta îndreptându-mă spre sud. Am lăsat-o în urmă pe mama, sperând că în acest oraş nou pentru mine, straniu şi misterios, urma să duc o viaţă mai plăcută.

După ce am ajuns în gara Shanghai, am urmat instrucţiunile pe care mi le dăduse Keumsun. ca să ajung unde lucra ea. Metropola era cu totul diferită de Dalian, ca un labirint imens, cu străduţe înguste care colcăiau de oameni, foarte murdar. Până la urmă, am ajuns în faţa unui magazin universal coreean. Acolo-şi găsise de lucru Keumsun – era casieriţă. Avea de lucru atât de mult, încât nu-şi găsise timp să vină să mă ia de la gară. Dar eu mă bucuram peste măsură că aveam ocazia s-o revăd. Am stat de vorbă câteva minute, să ne spunem noutăţi, şi mi-am dat seama că sora mea o ducea foarte bine acolo – împărţea o cameră cu o colegă de serviciu.

Mai târziu, când magazinul nu mai era aşa aglomerat, Ke umsun mi-a povestit că-i venise destul de greu la început, când ajunsese acolo, fără prieteni şi fără familie lângă ea. Nu avea destui bani ca să supravieţuiască fără serviciu. Neavând altă soluţie mai bună, primele câteva nopţi şi le petrecuse în gară, ca un vagabond. Numai că aici, la Shanghai, chiar aveai posibilităţi de angajare, dacă-ţi puneai mintea să le cauţi. Mi-a oferit câteva ponturi despre cum puteam şi eu să-mi găsesc o slujbă. Primul pas era să fac rost de nişte acte false. Am

rămas foarte surprinsă când am descoperit că nimic nu era mai uşor, într-un oraş atât de mare, decât să capeţi o identitate fictivă. Peste tot se găseau fluturaşi care făceau reclamă la cărţi de identitate contrafăcute, pentru numai o sută de yuani, adică mai puţin de cincisprezece dolari americani. Ce trebuia să faci? Să telefonezi la numărul de pe fluturaş, să vii cu o fotografie – şi cu banii, bineînţeles – şi, în doi timpi şi trei mişcări.

căpătai un permis de rezidenţă fals. Pe-atunci, cărţile de identitate erau foarte rudimentar făcute, aşa că era foarte simplu să le falsifici.

La Shanghai, orice permis de rezidenţă, chiar dacă era contrafăcut, îţi deschidea uşile. Foarte repede mi-am găsit o slujbă de chelneriţă la un restaurant pe care-l ţineau nişte sud-coreeni. Condiţiile de lucru de acolo erau mult mai bune decât cele de la brutărie, iar colegii se purtau foarte frumos cu mine. Puţin câte puţin, am început să-mi găsesc locul acolo, în mare parte datorită surorii mele.

Dar într-o zi, la patru luni după ce ajunsesem la Shanghai, Keumsun mi s-a părut nervoasă şi îndurerată în acelaşi timp. Mi-a spus: „A sunat mama. Cic-a încercat să se ducă iarăşi la fermă… să-l vadă pe Chiang Qian. Şi iar a ieşit prost Vrea să vină să stea şi ea cu noi”.

Ei, şi iată cum am ajuns noi să ne reunim – încă o dată. Când a sosit la Shanghai, mama şi-a făcut rost şi ea de acte false, şi toate trei ne-am găsit o cameră în care să locuim împreună.

În anonimatul acelei metropole uriaşe, în toiul unei creşteri economice explozive, am început o viaţă nouă. Keumsun a fost prima care a reuşit să se descurce de una singură. Ba chiar s-a îndrăgostit de un băiat chinez. Eu nu mă simţeam la fel de în largul meu deocamdată, dar am ajuns destul de repede să mă integrez în cultura sud-coreeană, datorită faptului că lucram în acel restaurant. Era primul meu contact cu „duşmanii” noştri şi trebuie să spun că lucrurile au mers destul de bine. Ei vorbesc limba coreeană cu un accent diferit de-al nostru, dar mănâncă

aceleaşi lucruri ca şi noi. Ne-nţelegeam foarte bine. În copilăria mea, învăţasem la şcoală despre Coreea de Sud, că era un „regim de marionete ale imperialiştilor americani" şi că se pregătea să ne cotropească în orice moment La Shanghai, pentru prima oară în viaţă, am avut ocazia să-mi formez propriile opinii. Mă uitam la emisiunile televiziunii sud-coreene, iar cu timpul, au început să-mi placă serialele sud-coreene, am descoperit cultura K-Pop[7], ba chiar am devenit fan al artiştilor care erau staruri în China. N-am să uit niciodată primul CD pe care mi l-am cumpărat din banii mei.

Şi situaţia noastră financiară se îmbunătăţea. Mama şi-a găsit un serviciu. Tot menajeră s-a angajat, de data asta la doi expatriaţi sud-coreeni, care aveau o ditamai casa. Erau foarte generoşi, mai ales pentru că-şi găsiseră pe cineva care vorbea limba lor. Acolo, mama câştiga o mie opt sute de yuani pe lună (puţin peste două sute de dolari), ceea ce nu era deloc rău. Ori de câte ori se duceau înapoi în Coreea de Sud, în vacanţe, îi lăsau mamei cheile, ca să putem locui toate trei în casa lor. Ce lux aveau acolo! mai ales în comparaţie cu mahalalele prin care locuiserăm noi în ultimii şapte ani. Într-o zi, în ajunul sărbătorii *Solleal* – Anul Nou coreean –, ne-au dat chiar şi o bancnotă de o sută de dolari americani, apoi s-au îmbarcat în avion către Coreea de Sud.

Puţin câte puţin, am început să visez la cum ar fi fost să mă duc şi eu în Coreea de Sud. La Shanghai, mulţumită acelor sud-coreeni care se purtau atât de frumos cu noi, mi-am redescoperit rădăcinile, limba maternă şi mi-am format o imagine mult mai clară despre lume. Dar nu puteam studia, nici spera să-mi găsesc un serviciu bun, atâta vreme cât stăteam ilegal în China. Şi nu voiam să trăiesc tot restul vieţii ca rezident ilegal sau cu acte de identitate false. În China, încă trăiam cu teama continuă de a nu fi arestate. În Coreea de Sud, aş fi putut şi eu, în sfârşit, să trăiesc fără ascunzişuri. Poate c-aş fi reuşit chiar

7 Abreviere de la *Korean pop;* gen muzical originar în Coreea de Sud, caracterizat de mai multe stiluri muzicale - pop, muzici electronici, hip hop, rock, R&B. În ultimii ani a evoluat Intr-o mici subculturi între adolescenţii şi adulţii tineri din Asia de Sud-Est şi Centrali, concentraţi in jurul trupelor şi cântăreţilor genului (n. red.).

să-mi reiau studiile. Aflasem că în Coreea de Sud guvernul acorda cetăţenie sud-coreeană tuturor fugarilor din Coreea de Nord, cu condiţia să poată dovedi că nu erau spioni.

Singura dificultate era să ajungi până acolo. Poliţia chineză monitoriza îndeaproape ambasada şi consulatele sud-coreene. Pe această cale, era imposibil de ajuns. Singura soluţie, pentru noi, era să călătorim printr-o altă ţară, de unde să putem ajunge în propriul nostru „pământ al făgăduinţei”. Dar cum să fi făcut şi asta, fără paşapoarte?

În cele din urmă, ni s-a spus că existau reţele de contrabandişti, care puteau să ducă oameni în Coreea de Sud. Numai că trebuia să plăteşti – şi încă mult. Şi ce trebuia făcut pentru a lua legătura cu orice asemenea reţea de contrabandişti?

O prietenă şi colegă de-a noastră ne-a dat, în mare secret, numărul de telefon al unui „traficant”. În 2006, mi-am luat inima-n dinţi şi am sunat la numărul acela misterios. A răspuns o voce bărbătească răstită. Mi-a spus care erau condiţiile tranzacţiei: douăzeci de mii de yuani (aproape două mii cinci sute de dolari americani) de persoană, plătiţi cu bani gheaţă în China, după care aceeaşi sumă, plătită prin card de credit, odată ce ajungeam la Seul. În total, era o sumă uriaşă pentru noi trei. Am cerut amănunte: „Pe unde o să trecem? E periculos? Ce garanţii avem că o să ajungem unde trebuie?”

Mi se revărsau întrebările pe gură odată cu aerul expirat Dar individul respectiv nu era foarte vorbăreţ şi nici nu voia să se lungească la discuţii. Se vedea dar că nu avea de gând să stea prea mult de vorbă. Dădea răspunsuri foarte vagi. Singurul lucru pe care mi l-a zis fără echivoc a fost preţul. Mi-a spus, totuşi, că urma să plece un grup peste câteva zile şi că trebuia să ne hotărâm repede, în cazul în care voiam să facem şi noi parte din grupul ăla. Foarte repede.

Am închis telefonul, tulburată peste măsură.

Era genul de ofertă care putea fi ori acceptată, ori

refuzată, fără vreo garanţie de reuşită. Iar toate riscurile implicate ne priveau pe noi.

Timp de trei zile, am întors problema pe toate părţile. Eram gata, oare, să riscăm totul o dată în plus? Să pornim iar la drum şi să renunţăm la confortul de care ajunseserăm şi noi, în fine, să ne bucurăm la Shanghai, în ultimii doi ani? Mai îndrăzneam să ne asumăm riscul de a fi arestate la frontieră şi trimise înapoi în iadul în care se transformase Coreea de Nord? Mai mult decât atât, contrabandistul păruse oarecum dubios. Când am vorbit iarăşi la telefon cu el, ne-a cerut şi mai mulţi bani.

Keumsun a strâmbat din nas. A decis că ea prefera să rămână în China. Să se despartă de prietenul ei chinez? Nici vorbă.

Eu, una, eram hotărâtă. Aveam de gând să plec şi speram la o viaţă mai bună în Coreea de Sud. Văzându-mă chiar atât de hotărâtă, mama mi-a spus că venea şi ea cu mine. Poate că, pur şi simplu, nu voia să mă ştie plecând singură. Era o decizie gen totul sau nimic. Eram în anul 2006 şi trecuseră nouă ani de când am rătăcit prin toate părţile. Nici eu. nici mama nu voiam să ne petrecem restul vieţii tremurând la gândul că puteam fi arestate şi trimise înapoi într-o ţară care cu siguranţă nu ne-ar fi primit cu braţele deschise. Voiam să avem un viitor – unul palpabil. Aşa că am pus deoparte cât de mulţi bani am putut şi i-am spus traficantului de oameni că-i acceptam condiţiile. L-am anunţat pe şeful meu că eram obligată să renunţ la slujba de chelneriţă, fără să-i ofer amănunte – iar el nu mi le-a cerut. Cred că-nţelegea situaţia.

Când am vorbit iar cu traficantul la telefon, mi-a dat primele instrucţiuni: să mergem la frontiera cu Mongolia.

Era ultimul pas înainte să ajungem în paradis… dacă nu cumva într-un alt iad.

Capitolul 13
Drumul prin deşert

După ce am coborât din autobuz, i-am dat iarăşi

telefon traficantului, ca să-i spunem că ajunseserăm la locul convenit Ne aşteptam eliberatorul în mulţimea din autogara de la Erenhot. Eu tot mai aveam îndoieli. Ne aflam într-un orăşel de lângă frontieră, în provincia chineză Mongolia Interioară. Parc-am fi fost undeva în sălbăticie. Provincia cu pricina se învecinează cu ţara independentă Mongolia, o naţiune care luptase timp de secole împotriva Chinei. Trebuia să trecem prin această ţară mai întâi, dacă voiam să evadăm, după explicaţiile pe care ni le dăduse ghidul la telefon. Eram la bunul plac al multor oameni: paznicii frontierei, poliţia chineză, chiar şi acel traficant de oameni, în care nu eram complet sigură că aveam încredere.

Eu şi mama traversaserăm jumătate din China, cu economiile ascunse sub haine şi cu sufletul cuprins de frică. Mai întâi luaserăm trenul spre Beijing, iar de-acolo un autobuz care se îndrepta spre nord-vest şi frontiera cu Mongolia.

Erenhot este ultimul oraş chinezesc pe drumul spre Ulan Bator, capitala Mongoliei. Însă până s-ajungem acolo trebuia să străbatem deşerturi întinse. Habar n-aveam dacă planul avea să funcţioneze. Şi nu reuşeam să scăpăm de temerile c-am fi fost trimise înapoi în Coreea de Nord, în cazul în care nu funcţiona.

Deodată, doi bărbaţi cu mutre dubioase s-au apropiat de mama şi de mine. Erau contrabandiştii cu care vorbiserăm la telefon. Ne-am îndreptat către maşina lor, am urcat şi ne-am simţit şi mai puţin în largul nostru. În loc să ne liniştească şi să ne explice pe îndelete ce urma să facem, ei au trecut imediat la ce-i privea mai mult – banii. Erau chinezi, dar de etnie coreeană. Pe un ton ameninţător, ne-au cerut imediat să le arătăm banii. Mamei nu i-a plăcut ce se întâmpla şi m-a scos afară din maşină, cuprinsă parcă de isterie. Ne-au atras într-o capcană! Nu vor altceva decât să ne ia banii! Nu putem să ne lăsăm soarta în mâinile unor huligani ca ăştia!” mi-a spus.

Deznădăjduite, ne-am refugiat într-o saună publică

din acel oraş necunoscut. Dar bătuserăm, oare, atâta drum, ca să ne abandonăm planurile în ultima clipă? Unul dintre cei doi ne-a sunat la telefonul mobil pe care-l păstram pentru acea călătorie nebunească şi a insistat să încheiem tranzacţia. În cele din urmă, am căzut de acord să ne tocmim cu ei.

Ne-am croit drum printr-un labirint de străduţe înguste şi pustii, îndreptându-ne către o casă joasă şi dărăpănată de la periferia Erenhotului. Cei doi bărbaţi ne-au condus în prima cameră de lângă uşă. Era foarte murdară şi avea doar un pat. N-arăta ca o casă în care locuiau oameni, ci, mai curând, ca una în care se vindeau şi cumpărau droguri. La celălalt capăt al camerei, se afla o uşă care ducea către o altă cameră. Acolo am dat peste trei femei nord-coreene. Se aflau în acea casă din acelaşi motiv ca şi noi. Dar nu cheltuiseră nici măcar un singur yuan, pentru că făceau parte dintr-o comunitate creştină, care le plătea călătoria către libertate. Erau femei profund religioase, ceea ce ne-a făcut pe noi două să ne simţim ceva mai bine, ceva mai în siguranţă.

Mai târziu, aveam să aflu că misionarii protestanţi americani şi sud-coreenii jucau un rol crucial în transferarea fugarilor nord-coreeni la Seul. Aveau bani, reţele şi contacte în punctele strategice şi erau dispuşi să-şi asume riscurile de a-i duce în siguranţă pe nord-coreeni în Coreea de Sud. Însă generozitatea lor nu era chiar întru totul dezinteresată. Unul dintre obiective era să sporească numărul de adepţi ai comunităţii lor de la Seul. Dar puteau să ne ceară măcar atâta lucru, de vreme ce ne ajutau să scăpăm dintr-o viaţă de tiranie şi clandestinitate.

Întâlnirea cu acele femei ne-a făcut să ne simţim ceva mai în largul nostru. La urma urmelor, traficanţii ăia ştiau ce făceau, corect? Neavând vreo soluţie mai bună, am hotărât să riscăm. Ne-am scos economiile şi i-am plătit pe contrabandiştii de oameni. Tranzacţia se făcuse. Le-am înmânat celor doi bărbaţi câte douăzeci de mii de yuani pentru fiecare dintre noi două. Nu cumva tocmai fuseserăm înşelate? Eram pe cale să aflăm pe propria

piele.

Plecarea a fost programată pentru a doua zi, dar trebuia s-aşteptăm până la miezul nopţii pentru fuga propriu-zisă, ca să minimizăm riscul de a fi prinse şi repatriate în Coreea de Nord. Ziua respectivă a părut să nu se mai termine, cu atât mai mult cu cât n-aveam şi noi un cuvânt de spus în privinţa planurilor pentru plecare. Nici acum nu ştiam ce urma să se întâmple cu noi şi cum era vorba s-ajungem până la Seul, care era departe, nu glumă, de locul în care ne aflam. Traficanţii erau, ca de obicei, taciturni.

În fine, a început să se lase întunericul peste Erenhot şi, până la urmă, s-a făcut negru ca smoala. Pe la ora zece seara, cei doi bărbaţi, la fel de calmi, ne-au dat semnalul. Venise momentul să plecăm. În faţa casei, ne aştepta o maşină străveche, buşită bine. Eram şapte persoane în total şi ar fi trebuit să ne îngrămădim în acea rablă nenorocită, în care nu încăpeau mai mult de cinci. Cei doi bărbaţi s-au aşezat pe locurile din faţă, iar noi, cele cinci femei, ne-am înghesuit ca sardelele-n cutie pe bancheta din spate. Cum eu eram cea mai mică, stăteam pe genunchii celorlalte. Maşina s-a urnit din loc şi a început să se târască pe străduţele pustii.

Am ajuns apoi pe străzi mai mari, trecând pe sub luminile felinarelor. Dar, după vreun sfert de oră, au început să se rărească şi alea, până când am rămas învăluite într-o beznă totală. Nu mai era nimeni în jurul nostru, nici urmă de civilizaţie, pe o rază de mulţi kilometri. Am reuşit să văd, totuşi, că treceam peste nişte câmpuri care se făceau din ce în ce mai aride, pe măsură ce înaintam. Copacii, deja destul de rari, au dispărut şi ei în scurt timp, lăsând locul unui peisaj mai stâncos şi cu tufişuri ici şi colo. Aveam impresia că ne aflam undeva în mijlocul deşertului.

După o vreme, am ieşit de pe şoseaua asfaltată şi am luat-o pe un drum de ţară, plin de hârtoape. În interiorul maşinii, era o tensiune atât de mare, c-ai fi putut s-o tai cu cuţitul. Cei doi bărbaţi păstrau tăcerea, şi flecare dintre

noi, femeile, stătea cufundată în propriile gânduri, închipuindu-şi pericolele care ne pândeau în următoarele câteva ore. Nu mai aveam cale de-ntoarcere acum, şi tot nu ştiam nimic despre itinerariul pe care-l aveam de urmat.

Dintr-odată, undeva în faţa noastră, nişte lumini albe, orbitoare, au străpuns întunericul nopţii. Când le-a văzut, şoferul nostru le-a stins imediat pe-ale lui şi a frânat. De cum a găsit un loc pe marginea drumului» unde să poată opri, a tras pe dreapta şi a oprit motorul. Cealaltă maşină s-a apropiat. Noi eram din ce în ce mai tensionate. Nădăjduiam cu disperare că nu era poliţia sau vreo patrulă de frontieră. Întruna vedeai patrule de frontieră în acea regiune. Vehiculul tot venea înspre noi, fără să încetinească deloc. S-a apropiat din ce în ce mai mult, însă a trecut pe lângă noi, lăsând în urmă o trâmbă de praf. Din fericire, era doar o maşină oarecare în care nu se aflau bărbaţi în uniforme. Luminile roşii de poziţie din spatele vehiculului s-au făcut rapid nevăzute. Afară, s-a înstăpânit iarăşi întunericul absolut şi am fost învăluiţi de tăcere. Şoferul nostru a răsucit cheia în contact, a aprins farurile şi am plecat din ascunzătoarea de ocazie, reluându-ne drumul peste hârtoapele drumului de ţară.

Aceeaşi situaţie s-a repetat doar de două ori în acele ceasuri petrecute pe drumul denivelat. Nu erau prea mulţi oameni care să cutreiere deşertul. Ori de câte ori zăream faruri aprinse în depărtare, ne ţineam respiraţia. Şoferul, vizibil tensionat şi el, se ascundea imediat la marginea drumului, cu farurile stinse. Norocul nostru a fost că, de cele două ori când s-a întâmplat să treacă vreo maşină pe lângă noi, în ea nu se aflau nici poliţişti, nici paznici ai frontierei, ceea ce însemna că ne puteam continua călătoria misterioasă prin bezna nopţii. Aveam s-o ţinem tot aşa de-a lungul frontierei cu Mongolia, până când am fi găsit cel mai sigur punct de trecere.

După trei ore de mers, traficanţii au devenit ceva mai vorbăreţi. Ne-au explicat mai amănunţit la ce trebuia să ne aşteptăm. Ne apropiam, din câte am înţeles, de un moment

critic al periplului în care porniserăm. Eu simţeam că mi se strânge stomacul. Pentru prima oară, unul dintre cei doi bărbaţi ne-a vorbit pe un ton mai blând:

— Ascultaţi-mă cu atenţie. Ne apropiem de frontiera cu Mongolia. Când ajungem în locul pe care-l cunoaştem noi, trebuie să coborâţi din maşină şi să urmaţi instrucţiunile mele. Nu vă faceţi griji, o să fim şi noi acolo, chiar lângă voi. Am ales o zonă foarte izolată, pe unde trec foarte puţini oameni. O să vedeţi un gard înalt, pe care va trebui să-l escaladaţi. Asta, la graniţa chineză, păzită la intervale fixe de patrule de frontieră. V-ajutăm noi să vă urcaţi pe gardul ăla. Când ajungeţi de partea cealaltă, n-aveţi nimic altceva de făcut decât să mergeţi în faţă, cât puteţi de repede. O s-ajungeţi la un al doilea gard, care marchează începutul teritoriului mongol. După ce treceţi şi de-al doilea obstacol, sunteţi salvate! Poliţia chineză nu mai poate să vă aresteze. S-a înţeles?

— Şi pe urmă? Ce se va întâmpla cu noi? a vrut să ştie, timidă, una dintre celelalte femei.

— Odată ce ajungeţi de partea cealaltă, i-a răspuns bărbatul, tot ce aveţi de făcut este să vă predaţi armatei mongole. Ei vă transportă la sediul din capitala Ulan Bator al ambasadei sud-coreene. De acolo, diplomaţii sud-coreeni vă preiau şi vă transferă la Seul. Dacă ajungeţi în grija lor, sunteţi în siguranţă. Mongolia şi Coreea de Sud au încheiat un acord prin care toţi fugarii nord-coreeni, cum sunteţi voi, sunt trimişi în Coreea de Sud. Nu vă faceţi griji, o să fie bine!

Traficantul încerca să ne liniştească, când ne aflam aproape de un moment critic al întregii aventuri. Ultimul lucru de care avea nevoie ar fi fost ca noi – cinci câte eram –, să intrăm în panică aproape de sfârşitul drumului. Dar chiar dacă explicaţiile lui au fost bine-venite, nu-mi domoleau temerile.

Pe bancheta din spate a maşinii» anxietatea era cuvântul de ordine. Ştiam prea bine că de îndată ce noi am fi trecut de primul gard, cei doi bărbaţi aveau şi-şi ia tălpăşiţa cu banii noştri, iar noi trebuia să ne descurcăm

cu propriile puteri. Iar dacă s-ar fi întâmplat să ne aresteze poliţia chineză de frontieră, ghinionul nostru.

Dar ei, cel puţin, îşi vor fi respectat partea de înţelegere. Şi aveau să pună la cale aceeaşi operaţiune după alte câteva săptămâni, cu alţi fugari. Nici acum, în ceasul al doisprezecelea, nu eram convinsă că aveam încredere deplină în acei doi bărbaţi, care nu păreau să fie motivaţi de nimic altceva decât de bani. Asta era motivul pentru care nu ne puteam permite să comitem vreo greşeală.

După cinci ore de la plecare, şoferul a încetinit, a scrutat cu mare atenţie împrejurimile, apoi a tras maşina pe marginea drumului şi a oprit motorul. Era trei dimineaţa. „Am ajuns”, ne-a spus.

Ne-a îndemnat să coborâm din maşină, având grijă să nu facem nici cel mai mic zgomot.

Afară era foarte frig. Deşi eram în luna mai, nopţile erau deja răcoroase. Prin beznă, am distins nişte stânci, o porţiune de pământ şi, dincolo de ele, un stâlp înalt de lemn. În faţa noastră, se înălţa un gard metalic, înalt de trei metri. I se spunea „linia verde”, pentru că în această culoare erau vopsiţi acei stâlpi de lemn care se-nşirau de-a lungul frontierei dintre Mongolia şi China. Traficanţii ne-au explicat că aleseseră locul acela pentru că patrulele nu treceau foarte frecvent pe acolo. Chiar şi aşa, nu aveam o clipă de pierdut. Cei doi bărbaţi ne-au ajutat să ne căţărăm şi să trecem peste gard. Era foarte înalt, dar n-aveam timp să-mi fie frică. Eram firavă, uşurică, şi am escaladat gardul ca o maimuţă, folosindu-mă de plasa de oţel ca de o scară. Îmi bătea inima atât de tare, de parcă să-mi spargă pieptul. Când am ajuns în vârful gardului, m-am oprit o clipă să-mi recapăt suflul, apoi am coborât de partea cealaltă.

Când am pus iarăşi piciorul pe pământ, nici n-am avut răgazul să mă bucur. Prea tare mă temeam când orice moment ar fi putut să apară vreun poliţist de frontieră. Iar nervozitatea pe care o simţeam la contrabandiştii rămaşi de partea cealaltă a gardului era de natură să mă sperie şi

mai tare. Nici ei nu voiau să mai zăbovească în zonă, căci riscau la fel de mult ca noi să fie arestaţi. De vreme ce eram cea mai tânără din grup, a trebuit s-aştept după camaradele mele de evadare, mai grăsuţe şi mai puţin agile decât mine, care se cam luptau să se caţere pe gard. Minutele au trecut, însă au părut interminabile. Şi trebuia să ne grăbim şi dintr-un alt motiv: partea cea mai grea abia urma – trebuia s-ajungem la graniţa mongolă. „Acum alergaţi drept înainte! Îndepărtaţi-vă de China cât mai mult cu putinţă!”, ne-a şoptit unul dintre contrabandişti, apoi s-a făcut nevăzut în bezna groasă.

Şi-aşa, deci, a început cursa noastră nebunească. Alergam toate cinci de mâneam pământul, ca şi cum ne-ar fi urmărit un monstru invizibil. Mi se părea că pământul se mişca în sus şi-n jos înaintea mea, fiindcă mi se cufundam picioarele în nisip la fiecare pas. Alergam toate fără să ne uităm înapoi. Trebuia să traversăm această fâşie de pământ al nimănui cât mai repede cu putinţă şi să ajungem la partea mongolă a frontierei, situată la o depărtare de câţiva kilometri buni. Cum nu ajunseserăm acolo deocamdată, încă ne mai putea prinde vreun poliţist chinez, în orice moment.

Am tot alergat o ori întreagă, până când am rămas fără suflu. Mintea mi se golise şi nu se mai concentra decât la un singur lucru: s-ajungem la destinaţie. Respiram sacadat. Nu vorbeam una cu alta. Ochii au început să mi se adapteze la întuneric, aşa că reuşeam să disting forme – stânci, coline – în depărtare. Ne aflam în mijlocul deşertului, într-un peisaj arid şi pustiu, cum nu mai văzusem nicăieri. Din spatele nostru, s-ar fi zis că soarele se pregătea să răsară. Timpul trecea la fel de repede cum alergam noi, iar în faţă tot nu se vedea nimic. Să ne fi rătăcit, oare? M-am gândit la ce ne spuseseră cei doi traficanţi la despărţire: „Alergaţi drept înainte!”

Dar noi de unde să fi ştiut dacă alergam drept înainte sau nu? Nu exista vreo cărare după care să te ghidezi în acel deşert.

Când n-am mai fost în stare să fugim, am luat-o la

pas. În cele din urmă, am reuşit să disting ceva prin beznă. Ceva făcut de mâna omului. Era o pancartă plasată în vârful unui postament de beton.

Pe latura din faţa noastră a pancartei scria, cu nişte caractere chinezeşti pictate neglijent, *Zhongguo,* ceea ce înseamnă „China”. Pe partea cealaltă, era ceva scris încă şi mai tremurat Am încercat să descifrez acele mâzgăleli şi am reuşit să pricep că era vorba de un singur cuvânt. Nu eram foarte sigură, dar aş fi pus pariu că scria „Mongolia”. Ce uşurare! Ne îndreptam în direcţia bună. Mi-am recăpătat suflul, în timp ce le aşteptam pe celelalte. Eram tânără şi aş fi putut umbla mult mai repede, însă pentru mama şi celelalte femei nu era deloc atât de uşor.

Le-am arătat ce descoperisem. Dar nu eram încă în siguranţă. Câtă vreme nu ajungeam chiar la partea mongolă a frontierei, ne aflam în continuare la mila chinezilor. Aşa c-am luat-o la fugă din nou, sub un cer care se lumina din ce în ce mai mult. Cât mai putea să dureze? Nu cumva traficanţii ne păcăliseră?

În cele din urmă, am dat peste ceea ce ne doream să vedem. În faţa mea, se înălţa un gard, considerabil mai scund şi într-o stare mai proastă decât cel de pe partea chineză a frontierei. Se potrivea descrierii pe care ne-o făcuseră contrabandiştii. Nu mai încăpea îndoială – ne aflam la frontiera mongolă! Ne atinseserăm scopul. Şi era cu atât mai dulce victoria, cu cât gardul acesta nu era la fel de înalt precum cel al chinezilor. Ca nişte păienjeni, ne-am căţărat pe el cât de repede am putut, până am ajuns în vârf. După ce mi-am mutat vârfurile picioarelor pe partea cealaltă a gardului dărăpănat, m-am lăsat în jos la fel de grăbită.

Mă simţeam foarte uşurată. Câteva momente, am stat să mă relaxez şi să-mi recapăt suflul. Parcă-mi fusese luată o imensă povară de pe umeri.

După alte câteva minute, mama şi restul grupului mi s-au alăturat. În acel moment, ne-am simţit unite printr-un puternic sentiment de solidaritate. Celelalte trei femei, care erau foarte religioase, am ţinut să-i mulţumească lui

Dumnezeu prin rugăciune. Şi, fără să spună o vorbă, ne-au luat şi pe noi de mâini şi am format un cerc. Toate trei l-au ridicat în slăvi pe Iisus Hristos, cu voce tare. M-am rugat şi eu, pentru prima oară în viaţă. Mă simţeam copleşită de toate cele prin care trecusem. Pierdute acolo, în imensitatea deşertului, nu eram decât un cerc insignifiant de fiinţe umane, dar cel puţin ne aveam una pe alta. Pentru că eu nu sunt religioasă din fire, am păstrat tăcerea, dar în sinea mea, mă rugam ca toate să ne meargă bine şi de atunci înainte.

Între timp, lumina zilei se răspândise peste tot în jurul nostru şi am văzut că deşertul în mijlocul căruia ne aflam era foarte impunător. Era ora cinci dimineaţa. Soarele lumina deja nisipul şi rocile de culoarea caramelei. La orizont nu se vedea nimic, doar nişte coline stâncoase ici şi colo. Peisajul era deopotrivă miraculos şi neliniştitor.

Mai târziu, la Seul, navigând pe Internet, aveam să aflu că ne aflam în deşertul Gobi, unul dintre cele mai aride din lume. Dar, la vremea respectivă, încă nu ştiam asta – habar n-aveam eu de geografie. Singurul nostru obiectiv, al întregului grup de femei, era să mergem drept înainte şi să ne predăm armatei mongole care, după cum ni se lămurise, urma să ne transporte la ambasada sud-coreeană, de vreme ce Coreea de Sud avea încheiat un acord cu Mongolia, ca transfugii din Coreea de Nord să fie trimişi la Seul. Urma să aflăm dacă lucrurile stăteau chiar aşa.

Pentru moment, prioritatea noastră era, pur şi simplu, să supravieţuim fără provizii în deşertul acela. Traficanţii ne dăduseră fiecăreia dintre noi câte un cârnat şi o sticlă de apă. Oficial, explicaţia fusese că nu trebuia să cărăm greutăţi în timpul drumului prin deşert, mai ales că, potrivit spuselor lor, aveam să ne întâlnim foarte repede cu mongolii primitori. Dar eu aveam îndoielile mele. Şi-acum, ce făceam, unde mergeam? Spre norocul nostru, dincolo de gardul mongol, am dat peste un drum. În sfârşit, ajungeam şi noi la civilizaţie. Tot ce trebuia să facem era să urmăm acel drum, şi cu siguranţă aveam să găsim un

sat şi nişte oameni.

Dar, după trei ori de mers, tot nu văzuserăm ţipenie de om. Au început să ne cuprindă îndoielile, cum o ţineam tot înainte, sub soarele arzător. Eram sau nu pe drumul cel bun? Eu eram convinsă că da, numai că nu toate celelalte femei îmi împărtăşeau optimismul şi voiau să se întoarcă. În momentul respectiv, intuiţia îmi spunea s-o ţin tot înainte, aşa că le-am spus celorlalte că eu grăbeam pasul, ca să cercetez puţin zona.

Am luat-o înaintea grupului, călcând hotărâtă pietrişul drumului. N-a trecut mult şi, prin lumina orbitoare a soarelui, am distins ceva ce mi s-a părut a fi o colibă pierdută în deşertul pustiu. Eram pe punctul de a mă-ntoarce să informez şi restul grupului despre descoperirea făcută, când m-am pomenit cu doi bărbaţi în uniforme, care s-au ivit parcă de nicăieri, călare pe cai. Văzându-le caii, mi s-au risipit orice îndoieli: ei bine, da, eram în Mongolia! Nu ştiam eu prea multe lucruri despre acea ţară, dar ştiam că avea stepe fără margini şi războinici călare, care cuceriseră China, cu mult timp în urmă, sub comanda liderului lor de-atunci, Ginghis Han. Până şi chinezilor le era teamă de călăreţii aceia înfricoşători şi se înclinau în faţa lor. Nu văzusem niciodată în China poliţişti de frontieră care să fi umblat călare. Aceştia doi se apropiau în galop, star nind vârtejuri de praf, şi păreau să nu fie deranjaţi de climatul aspru al Mongoliei, care trecea de la verile sufocante la iernile cumplite, cu vânturi şuierătoare şi temperaturi de minus treizeci de grade.

Cei doi probabil că mă zăriseră de la distanţă. S-au apropiat, aşadar, în galop şi au început să dea târcoale grupului nostru.

S-a dovedit că erau soldaţi mongoli După ce ni se spusese, n-ar fi trebuit să se arate ostili. Şi totuşi, întâlnirea cu ei n-a mers bine. Ne-au percheziţionat pe toate cinci foarte brutal. Era clar că ne căutau de bani. Cum n-au găsit nimic, unul dintre ei ne-a strigat amenințător: „Daţi-ne banii pe care-i aveţi la voi, altfel vă

trimitem la gardienii chinezi!”

M-am îngrijorat, chiar dacă nu credeam întru totul în şantajul lor. Mi s-a părut că-şi încercau norocul cu noi ca să vadă dacă puteau să ne tragă-n piept. Doar că nu arătau ca şi cum ar fi fost gata să-şi pună ameninţările în practică. Plus că n-ar fi avut nimic de câştigat dacă ne duceau înapoi la partea chineză a frontierei, aflată la câteva ore bune de mers pe jos. Şi-apoi, traficanţii ne spuseseră că nu exista vreun acord între chinezi şi mongoli, care să oblige Mongolia să-i trimită înapoi pe transfugii nord-coreeni. Ce să fi făcut paznicii frontierei chinezeşti cu cinci nord-coreence amărâte, zău aşa? Oricum nu le venea prea uşor să patruleze „linia verde”. Ce le-ar mai fi trebuit să-şi bată capul şi cu noi, n-am fi fost pentru ei decât o povară în plus. Soldaţii aceştia jucau la cacealma. Eu m-am pregătit să le ţin piept, dar celelalte trei camarade ale noastre aveau să readucă lucrurile sub control, în cel mai neaşteptat mod cu putinţă.

În cele din urmă, femeile au reuşit să-i înduplece pe cei doi călăreţi, graţie rezervelor de… cosmetice pe care le aveau. Ca nişte coreence bune ce erau, aduseseră tuburi de creme şi diverse loţiuni şi i-au convins pe amărâţii ăia de soldaţi, cu mâinile crăpate şi murdare, de efectele benefice pe care le aveau asupra pielii respectivele creme. În Coreea, pielea sănătoasă este considerată cel dintâi atribut al frumuseţii feminine. De îndată ce făcuserăm rost de ceva bani în China, primele lucruri cumpărate fuseseră tuburi şi cutiuţe de cosmetice, cu care să ne ungem şi să ne protejăm pielea. Dar pentru nimic în lume nu ne-ar fi dat prin minte să le luăm cu noi în călătoria prin deşert. Însă camaradele noastre de drum nu-şi lăsaseră acasă rezervele de pomezi, nici măcar pentru o călătorie atât de primejdioasă cum era cea în care ne aventuraserăm.

Încântaţi de lucrurile primite, cei doi paznici de frontieră ne-au închis temporar în baraca lor, unde am aşteptat o după-amiază întreagă, fără să ştim ce urma să ni se întâmple.

După care, noaptea, un vehicul militar şi-a făcut

apariţia la orizont, hurducându-se şi ridicând în urma lui un lung vârtej de praf, care se înălţa spre cerul fără margini. Camionul acela fusese, de bună seamă, trimis după noi. Temnicerii noştri mongoli aveau să ne dea în grija militarilor. Am fost duse, într-adevăr, la o bază militară, situată tot în deşert.

Acolo, soldaţii ne-au încuiat într-un beci dintr-o clădire din mijlocul pustietăţii, fără să ne ofere nici cea mai mică explicaţie.

În acel subsol, am dat peste femei, copii şi bătrâni. Punându-ne la socoteală şi pe noi, optsprezece nord-coreeni se aflau acolo în total, care încercaseră să traverseze deşertul numai în ultimele câteva zile. Iată că nu mai eram singure: făceam deja parte dintr-un grup din ce în ce mai mare de refugiaţi în căutare de libertate. Era reconfortant să simţi că faci parte dintr-un asemenea grup, chiar dacă eram, deocamdată, în captivitate.

Timp de două săptămâni, am stat în acel loc. Primeam de mâncare doar o fiertură care mirosea urât şi lapte fermentat, care le plăcea foarte mult mongolilor, dar pe care eu am început repede să-l detest. Ce dor mi era să mănânc nişte *kimchi* – nu-mi lipsise niciodată atât de mult. Nu există coreean care să poată rezista mai mult de câteva zile fără să guste din această varză fermentată în borcane timp de câteva săptămâni şi condimentată cu mirodenii iuţi. Străinilor le vine greu a se obişnui cu această mâncare de la care-ţi ia gura foc şi care are un gust desăvârşit. Dar pentru noi, coreenii, orezul, carnea şi legumele sunt foarte fade când nu le combini cu măcar puţin *kimchi.* Creează o dependenţă comparabilă cu a unui drog, nici mai mult, nici mai puţin. Dovadă că eu, în mijlocul deşertului, tânjeam după rădăcinile mele. Şi mă mândresc cu felul nostru de mâncare naţional. Am supravieţuit eu foametei şi în situaţii mult mai rele, dar acolo, în acea ţară a nimănui, unde nu ştiam nici măcar ce avea să se aleagă de noi, cel mai mult mă deranja că nu aveam parte de *kimchi.*

Într-o bună zi, când nu ne mai aşteptam să se

petreacă vreun miracol, au venit gardienii să ne scoată din beciul în care ne ţinuseră privaţi de libertate, ne-au dus afară şi ne-au îmbarcat pe toţi într-un vehicul militar, care ne-a transportat de-a lungul stepelor mongole, în direcţia capitalei Ulan Bator. Pe drum ne-am încrucişat cu caravane de cămile. Pentru prima oară în viaţă vedeam acele animale atât de bizare, în carne şi oase. Ne aflam tot în pustietate şi nimeni din grupul nostru nu ştia dacă aveam să supravieţuim unei călătorii atât de lungi. Spre norocul nostru, în acel peisaj monoton, am început să trecem pe lângă tot mai multe vehicule. Am devenit din nou încrezătoare şi mi s-a părut că ne îndreptam spre civilizaţie – mi-ajunsese de atâtea stepe! De câţiva ani, în China, căpătasem gustul vieţii într-un oraş mare, după traiul mizerabil de care avuseserăm parte în casa ţăranului-soţ al mamei. Mă transformasem cu adevărat într-o tânără orăşeancă.

Când am ajuns la Ulan Bator, nu mi-a venit să-mi cred ochilor: trotuare crăpate, case dărăpănate şi nici un singur zgârie-nori. Totul era cenuşiu, murdar şi parcă stătea să cadă. Un asemenea loc îngrozitor nu putea fi capitala unei ţări. După ce trăisem în China, eram uimită să văd un oraş chiar atât de ruinat. Şi totuşi, în acel oraş cu aer sovietic, era vorba să ne găsim noi salvarea.

Nu ne-au dat drumul deocamdată. Ne-au trimis la o bază militară uriaşă, unde alţi şaptezeci de nord-coreeni erau deţinuţi şi aşteptau. Cât mai avea să dureze toată povestea?

Dar iată, în fine, şi o surpriză plăcută: ni s-a dat orez cu *kimehil* Aprovizionarea cantinei se făcea prin ambasada sud-coreeană. Nu ne mai simţeam ai nimănui; s-ar fi zis că fraţii noştri din sud se îngrijeau de plecarea noastră către ei. Mai mult decât atât, eram mai în siguranţă în spatele acestor ziduri înalte, pentru că şi Coreea de Nord avea o ambasadă la Ulan Bator şi ar fi putut şi cei de-acolo să se „îngrijească” de plecarea noastră, dar către *ei*. În afara zidurilor ambasadei sud-coreene, riscam să cădem în mâinile agenţilor Nordului. Nu ştiam dacă asemenea

temeri erau întemeiate, dar, după toate încercările şi necazurile prin care trecusem, eram gata să mă aştept la orice era mai rău.

După trei zile de aşteptare, am fost chemată la un interogatoriu în faţa unui funcţionar sud-coreean. Eram nervoasă, dar o aveam pe mama chiar acolo, lângă mine. Am răspuns cu grijă la toate întrebările. Voia să ştie totul despre mine: de unde eram, cum ajunsesem acolo, dacă femeia care stătea lângă mine era, într-adevăr, mama mea. Întrebările mi s-au părut justificate: sud-coreenii erau întotdeauna vigilenţi, căutând să depisteze eventualii spioni ai Nordului, care ar fi încercat să se infiltreze în Sud. Cele două ţări erau – sunt şi acum –, tehnic vorbind, în stare de război. Şi diplomaţii sunt în egală măsură suspicioşi în privinţa cetăţenilor chinezi de etnie coreeană, care pretind că sunt dezertori, pentru a căpăta vize de acces în Coreea de Sud, atât de prosperă din punct de vedere economic.

Timp de o lună, am fost interogate iar şi iar, fiecare dintre cei care ne chestionau cerând şi mai multe amănunte faţă de cei dinainte.

În tot acest timp, i-am cunoscut foarte bine pe ceilalţi fugari şi mi-am dat seama că trecuseră şi ei prin aceleaşi suferinţe ca noi, numai că eu, mama şi Keumsun fuseserăm relativ norocoase. Ne-am împrietenit cu un bărbat care se deshidratase în asemenea hal în deşert, că-şi băuse propria urină. În timp ce el se lupta cu setea şi foamea, cele două femei care-l însoţiseră aproape tot drumul dispăruseră în imensitatea nisipurilor deşertului.

N-o să-l uit niciodată pe bărbatul acela, a cărui stare de sănătate i se deteriora văzând cu ochii. Era trecut bine de cincizeci de ani şi încercase deja de mai multe ori să fugă, dar fusese trimis înapoi în Coreea de Nord şi torturat cu sălbăticie. Slăbit la trup şi diabetic, ajunsese, până la urmă, în Mongolia, unde crezuse că avea să fie în siguranţă. Însă îl vedeam cum se usca pe picioare încetul cu încetul, măcinat de durerea din mădulare şi de suferinţa din suflet.

Într-o zi deosebit de însorită, l-am văzut la câţiva paşi de mine, cuprins de o criză. Se scutura violent şi avea spume la colţurile gurii. Ce tare m-am speriat! L-am ajutat imediat să se întindă pe jos şi am strigat după ajutor. Numai că-n locul acela nu existau medicamente. După numai jumătate de oră, murise; fusese răpus de suferinţele îndurate, care-i provocaseră ceea ce se dovedise a fi un şoc epileptic. Moralul s-a evaporat cu totul în grupul nostru de nord-coreeni. I-am implorat pe diplomaţi să-i îngroape trupul în patria noastră, Coreea, dar degeaba. Şi-n ziua de astăzi, omul acela zace singur în Mongolia – şi fusese atât de aproape de a pune piciorul pe pământul făgăduinţei, Coreea de Sud.

După o lună, interogatoriile au luat sfârşit şi cu toţii am fost mutaţi într-un lagăr de la periferia oraşului. Cel puţin era vară, aşa că n-a trebuit să suportăm gerul cumplit al iernilor mongole. În acel nou spaţiu, era mult mai confortabil – stăteam doar câte patru în cameră. Afară era stepa şi puteam să mergem să jucăm fotbal, ca să ne mai treacă plictiseala.

Am înţeles că parcurgeam ultima etapă a lungii noastre călătorii şi că nu ne mai rămânea decât să urcăm în avion şi să ne luăm zborul către noile noastre vieţi. Începuse numărătoarea inversă: în fiecare săptămână, un vehicul militar venea şi lua câte un grup de transfugi, în ordinea în care sosiseră acolo.

Şi totuşi, când să ne vină rândul şi nouă – mie şi mamei –, lucrurile s-au amânat, plecările fiind suspendate mai multe săptămâni. Drept care, ne temeam să nu se ivească vreo problemă chiar acum, la final. Ni s-a explicat că amânarea se datora unui motiv simplu: Roo Moo-Hyun, preşedintele sud-coreean, sosea în Mongolia într-o vizită oficială. Eu însă nu pricepeam de ce anume acest eveniment împiedica plecarea noastră, dar adeseori se-ntâmplă ca politica să li se pară aiurită celor neangajaţi politic. Poate că diplomaţii sud-coreeni din Mongolia erau dintr-odată prea ocupaţi ca să se mai intereseze şi de unii ca noi?

A mai trebuit s-aşteptăm încă două luni, până când ne-a venit şi nouă, pe bune, rândul să plecăm de pe aeroportul Genghis-Han, situat la vreo douăzeci de kilometri de capitala Ulan Bator. Mă săturasem de Mongolia şi de clima ei veşnic schimbătoare – deja se făcuse frig, deşi abia eram la sfârşitul verii. Traficanţii care ne duseseră până la frontiera cu Mongolia ne asiguraseră că urma s-ajungem la Seul în cel mult patruzeci de zile, şi iată că trecuseră patru luni.

Şi nici măcar nu ajunseserăm la capătul călătoriei. În loc de aeroport, fără vreo explicaţie, am fost duse la un cămin de mari dimensiuni, unde am avut de aşteptat încă două săptămâni. În fine, într-o dimineaţă, nişte funcţionari mi-au dat o cărţulie verde, care conţinea o fotografie cu mine, numele meu şi o ştampilă pe una dintre pagini. Pe-atunci, habar n-aveam ce era şi cum arăta un paşaport. Abia mai târziu am înţeles ce reprezenta obiectul pe care-l primisem în ziua aceea.

Apoi ne-au dus chiar la aeroport şi ne-au îmbarcat într-un avion uriaş. Ne-au recomandat să nu vorbim cu nimeni pe durata zborului.

Când au început motoarele să huruie, m-am lăsat pe spate şi m-am rezemat de speteaza locului meu. Nu mai zburasem niciodată cu avionul, dar, după toate prin câte trecusem până atunci, mi-am spus în sinea mea că nu putea fi chiar atât de rău. Iar când avionul s-a înălţat de la pământ, am privit pe fereastră cum se acea din ce în ce mai mic aeroportul, până când nu s-a mai văzut deloc.

Abia în acel moment, am realizat că eram în sfârşit salvate! M-a cuprins o senzaţie imensă de uşurare. Câtă vreme stătuserăm în Mongolia, mă temusem mereu că avea să ni se întâmple ceva rău. Dar acum, ne aflam în avionul acela şi ne-ndreptam spre Coreea de Sud, sub îndrumarea oficialităţilor sud-coreene. De-acum, nu ne mai putea opri nimeni. Părea de necrezut, dar ajunseserăm, în fine, la liman.

Avionul nu era plin şi totul a mers ca uns pe durata celor trei ore de zbor. Ni s-a dat să şi mâncăm de prânz.

Eram doar un grup de transfugi nord-coreeni printre ceilalţi pasageri, care probabil că habar n-aveau cine eram, de unde veneam şi prin ce experienţe trecuserăm ca să ne găsim acolo, printre ei.

Apoi, avionul a început să coboare, iar mie mi-au ţiuit urechile. Căpitanul ne-a informat că urma să ajungem în curând la Incheon, aeroportul internaţional din capitala Coreei de Sud. M-am uitat afară pe fereastră şi am văzut marea şi splendidele plaje care parcă tiveau apele albastre. Era septembrie şi soarele strălucea cu dărnicie. Mi-am spus atunci în sinea mea: „Am reuşit!”

Capitolul 14

Ultima încercare

Avionul a început să vibreze, când să atingă pământul Apoi motoarele au scos ca nişte răgete, când maşinăria uriaşă a frânat şi până s-a oprit pe loc. Un milion de gânduri mi se-nvălmăşeau în minte. Vocea scrâşnită a căpitanului ne-a urat, prin sistemul de amplificare, bun-venit în Coreea de Sud.

De-atunci, zeci de transfugi mi-au povestit despre bucuria copleşitoare pe care o simţiseră în acel moment, când roţile avionului atingeau pământul Coreei de Sud. Eu, în schimb, eram stăpânită de emoţii amestecate şi contradictorii. Pe de-o parte, mă simţeam uşurată. După ani întregi de suferinţe şi dificultăţi, eram conştientă, în sfârşit, că poliţia chineză nu mai avea cum să ne trimită vreodată înapoi în Coreea de Nord, ca să fim aruncate în temniţă. Pe de altă parte, însă, eram şi foarte îngrijorată. Nimeni din grupul nostru nu ştia la ce să se aştepte în acea ţară stranie şi străină. Cum aveam şi supravieţuim pe un tărâm cu totul nou, unde nu aveam nici măcar un singur prieten sau membru de familie?

Când avionul s-a oprit, pasagerii s-au ridicat şi s-au îndreptat în şir către ieşirea din faţă. Noi, cei din grupul transfugilor, am rămas aşezaţi, după cum fuseserăm instruiţi. Odată avionul golit, am fost conduşi către ieşirea

din spate. Ne aştepta un autobuz chiar la baza scării. După ce ne-am urcat şi uşile s-au închis în urma noastră, autobuzul a plecat şi a început să parcurgă pista de aterizare care părea să nu se mai termine. La un moment dat, a trecut printr-o poartă şi a luat-o pe altă şosea. Ajunsesem în Coreea de Sud şi nici măcar n-apucasem să văd şi eu clădirea aeroportului în interior.

Pe fereastra vehiculului, mă holbam la noua mea patrie. Mă uimea curăţenia. Pe măsură ce înaintam, se vedeau mai multe blocuri de locuinţe şi străzi. Nu mi-am dat seama imediat că ne aflam la Seul. În China, mă obişnuisem cu metropolele gigantice, precum Shanghai-ul. Însă primul şoc de ordin cultural l-am avut atunci când sosisem la Dalian, direct de la ţară. Rămăsesem surprinsă văzând străzi largi şi pietoni grăbiţi, care treceau pe lângă noi, atât de diferiţi de oamenii înfometaţi de la ţară. Ţin minte cu deosebită claritate prima noastră vizită într-un centru comercial. Într-o singură oră, văzusem bunuri de toate felurile, mai multe şi mai variate ca în toată viaţa mea. Ne petrecuserăm după-amiaza minunându-ne la vederea fiecărui magazin. Iar după câteva ore, ieşiserăm din acel bazar gigantic fără nimic altceva în mâini decât o banală sticlă de apă. Era tot ce ne puteam permite să cumpărăm. La Dalian, coşul nostru de cumpărături era mai mereu gol, drept care mama îmi spusese că visul ei era ca într-o bună zi să-şi poată permite să-l umple.

Eram, deci, în Coreea de Sud, şi autobuzul nostru s-a oprit în faţa unei clădiri înconjurate de un zid de beton, prelungit în partea de sus cu o întăritură de sârmă ghimpată. Am coborât cu toţii. Un individ în uniformă ne-a făcut percheziţie corporală, ne-a verificat documentele şi ne-a pus câteva întrebări scurte. Pe urmă, fiecare membru al grupului nostru a primit câte un pachet cu îmbrăcăminte, o periuţă de dinţi şi un tub de pastă de dinţi. Eu am ajuns într-o încăpere cu alte cinci femei. În comparaţie cu camera în care locuisem în Mongolia, totul era confortabil, curat şi primitor. Mă simţeam în siguranţă. Am stat acolo şase zile, tot aşteptând să fiu supusă testului

oral. Era ultima încercare pentru mine, cea care avea să-mi hotărască viitorul. Dac-o treceam, abia atunci aş fi îndeplinit condiţiile pentru obţinerea cetăţeniei sud-coreene. Mă simţeam încrezătoare în propriile puteri, dar eram conştientă că tot mai trebuia să fiu calmă şi concentrată.

Apoi a sosit şi ziua cu pricina. Când mi-a venit şi mie rândul, gardienii m-au despărţit de mama şi m-au băgat într-o celulă, singură. Trebuia să fiu izolată de orice comunicare cu tot restul lumii, pe durata cercetării. Ferestruica din acea încăpere nu îngăduia decât pătrunderea unei raze de lumină firave şi o privire stingheră pe străzile de afară. Ca să-mi mai treacă plictiseala, mi-am lipit faţa de geam şi m-am uitat lung la pietonii care treceau, visând să mă plimb şi eu pe dinafara ferestruicii, la fel de liberă ca ei. Mă simţeam cu adevărat prizonieră. Ca să mai omor timpul, am dormit cât am putut de mult.

Şi apoi au început interogatoriile zilnice, care păreau să nu se mai sfârşească. Se desfăşurau sub autoritatea Serviciului Naţional de Informaţii din Coreea de Sud (NIS). Ce scop aveau? Să identifice orice spion nord-coreean care ar fi încercat să se infiltreze în Coreea de Sud, de vreme ce, din punct de vedere oficial, cele două jumătăţi ale peninsulei Coreea încă se aflau în stare de război.

În fiecare zi, mă puneau să le mai spun o dată povestea mea, relatând fiecare detaliu al vieţii mele de la Eundeok şi cum evadaserăm noi trei – eu, mama şi Keumsun. A trebuit să le comunic date, adrese şi nume pe care nu mi le mai aminteam. A trebuit să fac asta în fiecare zi. Uneori, se-ntâmpla să mai amestec unele detalii cu altele. Cel care mă interoga se purta politicos, dar mă şi presa.

— Spui asta, bine, dar să ştii că mama ta ne-a oferit o variantă diferită.

Mama era supusă interogatoriului concomitent, dar nu ni se dădea voie să ne vedem.

— Mama ta este chiar mama ta biologică?

Am rămas cu gura căscată.

— Ai oferit servicii sexuale, cât erai în China, cum a făcut colega ta X?

Auzind aşa ceva, mi s-a pus un nod în gât şi n-am reuşit să mai scot o vorbă.

Înainte să fim despărţite, eu şi mama ne puseserăm de acord că nu vom vorbi despre frăţiorul meu pe jumătate chinez. Era ceva care o făcea să se simtă foarte stingherită. Şi totuşi, după numai două zile, cel care-mi punea întrebările m-a luat prin surprindere, spunându-mi că ştia tot ce era de ştiut despre fratele meu mai mic. Probabil că mama cedase la presiunile interogatoriului. Înghesuită-n corzi, am recunoscut şi eu totul.

Privind în urmă, îmi dau seama că acest amănunt nu ne-a prejudiciat câtuşi de puţin dosarul. Situaţia noastră s-ar fi dovedit mai riscantă dac-am fi fost membre ale Partidului Muncitorilor în Coreea de Nord. Într-un asemenea caz, anchetatorii ne-ar fi suspectat că eram spioane trimise de nord-coreeni să culegem informaţii despre Coreea de Sud.

Altceva-mi stătea mie pe suflet şi mă ţinea trează noaptea – Keumsun, care era tot la Shanghai. De când părăsiserăm China, nici eu, nici mama nu avuseserăm posibilitatea să comunicăm cu ea. În schimb, înainte de a pleca, îi promiseserăm că-n cel mult patruzeci de zile aveam să fim la Seul, aşa cum şi nouă ne promiseseră contrabandiştii, şi că urma s-o sunăm pe telefonul mobil de îndată ce am fi ajuns acolo, încercaserăm o dată din Mongolia, dar fără succes. Probabil că era foarte îngrijorată în privinţa noastră. Aşa că nici n-a început bine primul meu interogatoriu, că i-am implorat pe bărbaţii de pe partea cealaltă a mesei să-mi îngăduie să dau un singur telefon în China – unul, şi-atât. Dar lucrătorii Serviciului de Informaţii sud-coreean au fost de neînduplecat şi mi-au spus că nu aveam voie să iau legătura cu nimeni pe durata interogatoriului. Eram disperată şi am tot insistat să-mi dea voie s-o sun pe sora mea numai o dată, s-o anunţ că eram în viaţă, măcar atât. Dar, vai! o vreme îndelungată m-

am rugat de ei degeaba.

Până la urmă, văzându-mă chiar atât de disperată, au hotărât să-mi facă o favoare. Mi s-a dat voie să telefonez, dar convorbirea să ţină trei minute – nicio secundă în plus.

Am smuls receptorul din furcă şi am format numărul lui Keumsun. Tremuram toată, de nervoasă ce eram, cât mi-a sunat la ureche. Îmi ţineam respiraţia. În ciuda legăturii telefonice slabe, tot i-am recunoscut vocea surorii mele, imediat ce mi-a răspuns.

— Soră-mi-o, tu eşti? Eu sunt, Eunsun! Suntem în viaţă, sunt la Seul, cu mama!

Când mi-a răspuns Keumsun, am izbucnit în lacrimi, auzindu-i vocea. Erau lacrimi de bucurie, care se prelingeau pe receptorul telefonului. Ca de obicei, Keumsun a fost cea puternică. Şi-a păstrat calmul, la celălalt capăt al firului. Însă cum ofiţerii îmi ţineau socoteala timpului trecut, n-aveam de irosit nici măcar o secundă. I-am spus rapid toate informaţiile importante.

— Nu pot vorbi mult, pentru că sunt chiar acum în interogatoriu, dar te rog să nu-ţi faci griji, pentru că totul merge bine. Mama e bine şi ea. De cum ieşim de aici, te sunăm să-ţi povestim totul.

Când am pus telefonul în furcă, m-am simţit copleşită de un sentiment de uşurare. Am revenit în faţa celor care mă supuneau la întrebări. Eram în continuare închisă într-o celulă, dar nu-mi mai păsa de nimic. Tocmai scăpasem de o povară uriaşă.

Întrebările au fost reluate şi păreau că nu se mai termină. Per ansamblu, interogatoriul meu a decurs bine, cu atât mai mult cu cât aveam să aflu mai târziu că alţii, în aceeaşi situaţie ca şi mine, fuseseră supuşi testului cu detectorul de minciuni.

După o săptămână de discuţii, totul s-a oprit pentru trei zile. Erau zile de sărbătoare în toată ţara. M-am învârtit în cerc prin încăpere. După ce au trecut acele trei zile, totul s-a reluat exact ca la început. Mi se părea… inutil, interminabil, exagerat Ne-am fi riscat noi vieţile, am fi trecut prin atâtea dificultăţi, dacă eram sploane?

Mândria mea era oarecum rănită – nu-mi plăcea deloc că-mi puneau la îndoială bunele intenţii.

Şi totuşi, într-o bună zi, chinurile mele au luat sfârşit. Am fost lăsată să mă întorc în zona domiciliară şi mi-am revăzut mama. Puteam şi noi să vorbim. Mi-a trecut prin minte că trecusem testul final. Moralul nostru s-a îmbunătăţit considerabil, cu atât mai mult cu cât am fost lăsate şi afară, până la urmă, să respirăm puţin aer curat. Ni s-a oferit un picnic în vârful celei mai înalte clădiri din Coreea de Sud, aşa-numita Clădire 63, un turn înalt cu pereţii din sticlă de culoarea somonului, care sclipea în lumina soarelui. De la o asemenea înălţime, priveliştea era fenomenală: râul era undeva, jos de tot. la picioarele noastre, iar munţii, la orizont. Dar eram tot în custodia poliţiei. Ne-au dus şi la un centru comercial, să ne cumpărăm haine noi. Au plătit ei, deşi habar n-aveau de modă. Însă nu ne-a deranjat, am primit orice ne dădeau. În sfârşit, avea cineva grijă de noi, ne hrănea, ne-mbrăca – cum ar fi fost să ne comportăm ca nişte nesimţite şi să ne plângem?

După o lună de zile, ni s-a spus că urma să fim transferate la un centru special, unde trebuia să învăţăm despre viaţa din Coreea de Sud. Toţi transfugii nord-coreeni ajungeau în mod obligatoriu la centrul acela, denumit Hanawon, unde ţi se oferea un curs de zece săptămâni, de capitalism. Totuşi, cursul respectiv mi s-a părut la fel de chinuitor ca interogatoriile la care fusesem supusă. Încă o dată, m-am trezit închisă, alături de o mulţime de necioplţi şi prost-crescuţi. Toţi se certau în camerele alea. Ziua, făceam cursuri teoretice, la care ni se preda istoria Coreei, sistemul capitalist şi funcţionarea societăţii din Coreea de Sud. Erau lucruri abstracte şi foarte plicticoase. Din când în când, ni se dădea voie să părăsim incinta, pentru câte o „experienţă practică” – o vizită la oficiul poştal, de exemplu, unde ni se arăta cum să expediem un colet. Pe urmă, am fost duşi la o bancă, unde am învăţat cum să utilizăm un bancomat. Eu eram fascinată şi complet năucită, deopotrivă. Nu înţelegeam

explicaţiile care ni se dădeau – veneam dintr-o lume absolut diferită şi nu pricepeam nimic despre sistemele financiare de care ni se vorbea.

Ca să recuperez perioada îndelungată în care fusesem privată de educaţie, am optat să urmez cursuri alături de adolescenţi, şi nu cu adulţii, în fiecare miercuri şi joi. Pentru prima oară de când plecasem de la Eundeok, mă-ntorceam şi eu la şcoală. Am început să învăţ matematică, literatură, iarăşi istorie – după o pauză de nouă ani. Şi am început să-nvăţ şi o brumă de engleză.

La centrul Hanawon, tot pentru prima oară în viaţă, am scris în limba coreeană pe o tastatură de calculator. În China, trecusem o dată sau de două ori pe la un Internet-cafe, dar, cum nu ştiam prea multe în materie de calculatoare sau IT, nu-mi servise la mare lucru. Am aflat despre Coreea de Sud, spre surprinderea mea, că era una dintre cele mai avansate ţări din lume, din punct de vedere tehnologic. Dar n-a fost uşoară această reintegrare a mea în sistemul şcolar. Nu-mi aminteam să fi trebuit să depun asemenea eforturi pentru temele de şcoală. Uitasem totul. Aşa că, după ce fusesem o elevă silitoare la Eundeok, am început să mă-ndoiesc de propriile capacităţi, în compania tuturor acelor tineri, care se dovedeau mult mai iuţi la învăţătură decât mine.

Din fericire, timpul a trecut repede şi a venit, până la urmă, şi ziua în care ni s-a îngăduit să plecăm de la Hanawon. Într-o dimineaţă, ni s-a spus că urma să facem poze pentru cărţile de identitate. Cât de încântată am fost! Era un moment crucial. Aveam şi eu sentimentul, în cele din urmă, că într-adevăr eram pe punctul de a căpăta cetăţenia. Eu şi mama ne-am străduit să arătăm cât puteam de bine, cu mijloacele pe care le aveam la dispoziţie. Mai aveam puţin fard şi m-am străduit să fiu drăguţă. Era o fotografie mai mult decât importantă pentru mine. Mi-a revenit în minte şi episodul din copilărie, în care eu şi tata ne-am făcut acea poză într-un mic atelier fotografic din Eundeok. Se petrecuse cu atât de mult timp în urmă, într-o altă viaţă.

Când aparatul de fotografiat era pregătit să se declanşeze, m-am străduit să arăt cât mai bine. Dar, când am văzut rezultatul, am rămas dezamăgită – nu arătam atât de bine pe cât sperasem. În naivitatea mea, îmi închipuiam că s-ar fi găsit cineva care să retuşeze puţin acea poză. M-am lămurit, însă, repede, că existau şi lucruri mai urgente de făcut. Oricum, acea fotografie, chiar dacă nu-mi plăcea, era un jalon important în viaţa mea. Însemna că nu mai era mult până să primim acte oficiale de identitate. Mai presus de orice, însemna că nu mai era mult până să fim libere, să trăim ca nişte adevăraţi sud-coreeni. Cel puţin asta speram eu. În fiecare săptămână, câte un grup de şapte-opt transfugi nord-coreeni părăseau centrul Hanawon şi se integrau în lumea liberă. Am început să numărăm zilele până ne venea şi nouă rândul să ieşim. Nu mai era mult timp.

După aproape nouă luni de cursuri de cele mai multe ori plicticoase, a venit, în fine, şi ziua cea mare. N-o să uit data toată viaţa mea: 28 decembrie 2006. Cu o noapte înainte, ne împachetaserăm toate lucrurile în cutii de carton. În dimineaţa de 28, ne-am urcat în autobuz şi ne-am luat adio – pentru totdeauna – de la viaţa de fugare.

Alături de şapte alţi transfugi, ara călătorit în linişte către Seul şi către vieţile noastre noi. Pe drum, a trebuit să ne oprim şi să rezolvăm câteva ultime sarcini administrative, înainte să ne continuăm vieţile în Coreea de Sud. Mai întâi, ne-am oprit la centrul administrativ al districtului în care aveam să locuim de atunci înainte. Acolo mi-am primit cartea de identitate sud-coreeană. Pentru prima oară după nouă ani, nu mai eram obligată să trăiesc în ilegalitate! Imensă uşurare a fost pentru mine, chiar dacă, pe moment, nu am realizat pe deplin ce reprezenta acest lucru.

La urmă de tot, am fost duşi la o bancă, să ne deschidem conturi. Aflaserăm la Hanawon, spre marea noastră mulţumire, că guvernul îi sprijinea financiar pe transfugii nord-coreeni, ca să-i ajute să se stabilească în Coreea de Sud cu toţii am fost foarte surprinşi,

descoperind cât de ospitalieră putea fi noua noastră ţară. După ce mă luptasem din toate puterile să supravieţuiesc în mizerie încă de la vârsta de unsprezece ani, acest sprijin financiar era ceva la care nu m-aşteptasem. Mai mult ca niciodată, eram convinsă că fusese cea mai bună idee pe care am fi putut-o avea – să venim în Coreea de Sud –, lăsând în urmă statutul ilegal pe care-l aveam la Shanghai.

Eu am primit opt milioane de woni – la vremea respectivă, asta însemna şase mii cinci sute de dolari americani –, iar mama, douăzeci de milioane – ceva peste optsprezece mii de dolari. Dar chiriile de la Seul erau atât de scumpe, încât milioanele noastre au fost puse imediat la bătaie, ca să ne putem permite apartamentul care ne fusese repartizat. Până am ajuns la bancă, banii noştri îi fuseseră deja transferaţi proprietarului acelei locuinţe.

Ni s-au dat datele conturilor bancare şi numerele cârdurilor fiecăreia dintre noi. Gata – eram şi noi nişte sud-coreence „normale”. Tot ce mai aveam de Acut era să pornim în explorarea propriului apartament.

Să lăsase noaptea când autobuzul ne-a lăsat în faţa destinaţiei finale. Am coborât, lăsând în urma mea, pentru totdeauna, cele trei luni de tranziţie, care mi se păruseră atât de lungi. Până la urmă, ne puteam începe noile vieţi. Deocamdată, însă, eram epuizată după o zi atât de lungă.

În faţa noastră, se înălţa un complex uriaş de apartamente. Erau cu miile de felul ăsta în Coreea de Sud. Blocul avea cincisprezece etaje. Părea cam demodat şi era vechi de douăzeci de ani – dacă nu şi mai mult. Nu m-aşteptasem la ceva uimitor, dar totuşi, eram puţin surprinsă. Chiar şi aşa, după un an de trăit pe apucate, era de-a dreptul un lux. Iar după atâţia ani de când plecaserăm de la Eundeok, iată c-aveam un loc pe care-l puteam numi al meu. Nu aveam cuvinte să-mi descriu bucuria. Eu şi mama ne-am îndreptat vitejeşte spre acea clădire înaltă din acel oraş necunoscut, care avea să devină acasă pentru noi.

Urmând instrucţiunile primite pe parcursul călătoriei finale cu autobuzul, mai aveam un pas de făcut: să mergem

la biroul administratorului de bloc. Eram aşteptate acolo de cineva care urma să ne înmâneze cheile viitorului nostru apartament.

Am intrat amândouă, timide, în biroul respectiv de la parter. Într-adevăr, ne aştepta o femeie. Ne-a întâmpinat cu o atitudine distantă, ne-a verificat numele şi a făcut ce trebuia să facă, dar fără să ne adreseze măcar o vorbă de bun-venit.

— V-am făcut deja curăţenie. Astea sunt cheile, sunteţi repartizate în blocul 805, apartamentul 804. La etajul opt. Ca s-ajungeţi acolo, trebuie să traversaţi curtea principală.

Şi ne-a lăsat să plecăm. Fiecare dintre noi avea câte un bagaj mic şi am luat-o la pas prin curte, către blocul 805.

Am urcat cu liftul până la etajul opt. Când am ajuns în faţa uşii apartamentului nostru, eu am vârât cheia în broască şi am răsucit-o, iar uşa s-a deschis. Am intrat şi am aprins luminile. După tradiţia coreeană, ne-am descălţat când am intrat în locuinţa propriu-zisă şi ne-am îndreptat spre bucătărie. Pe partea stângă, o uşă dădea într-o cămăruţă care era, de fapt, sufrageria. Pe jos, erau câteva urme de picior mari, de noroi uscat. Tot în partea stângă, am găsit o altă cămăruţă, care avea chiar şi un balcon. Trei camere aveam cu totul, un adevărat palat pentru noi, în comparaţie cu locuinţele noastre de până atunci.

Apartamentul era gol şi murdar. Nu avea nici măcar o mobilă, iar gazele nici nu funcţionau. Peste tot praful era de-un deget. Cei care locuiseră acolo înaintea noastră lăsaseră totul într-o stare deplorabilă. Era evident că femeia de la administraţie, care ne spusese că făcuse curăţenie, ne minţise.

Aşadar, ca să ne simţim şi noi cu adevărat acasă, am început prin a face curăţenie, folosind ce aveam. În acel moment al vieţilor noastre, aproape că nu puteam spune dacă trăiam în realitate sau visam, pur şi simplu.

După un ceas de făcut curăţenie, am deschis cele patru cutii de carton din camera de zi. Ne fuseseră livrate

direct acolo în timpul zilei, înainte să ajungem. Cutiile acelea conţineau toate bunurile pe care le aveam noi pe lume – de fapt, care ne fuseseră date la centrul Hanawon. Haine, pături, o maşină de gătit orezul… erau lucruri la mâna a doua, pe care ni le donaseră, ca gest caritabil, mai ales oamenii bisericoşi – aşa ni se spusese. Ni se umpleau inimile de bucurie, văzând cum alţi oameni erau dispuşi să ne ajute să începem o viaţă nouă.

Afară, se lăsa noaptea peste Seul, iar luminile oraşului luminau cerul nopţii cu o intensitate pe care în Coreea de Nord, pur şi simplu, n-o puteai găsi nicăieri. Metropola părea să nu cunoască limite.

Eu şi mama am cercetat fiecare colţişor al apartamentului. Aşa pustiu cum era, ne făcea să ne simţim dintr-odată singure.

Pentru prima oară de când plecaserăm de la Eundeok, eram cu adevărat singure pe lume, numai noi două – n-o aveam nici măcar pe Keumsun lângă noi. Nu ne întâmpinase nimeni acolo şi nu cunoşteam pe nimeni în blocul acela, în tot oraşul acela, ba chiar în toată acea ţară care, începând cu acea seară, deveniseră casa noastră.

Pare absurd şi lipsit de gratitudine, dar, dintr-odată, după ce tăcuserăm atâta drum până în Coreea de Sud şi obţinuserăm actele de identitate pe care nici nu visaserăm să le primim, după bucuria pură a zilei în care scăpaserăm de-a binelea de viaţa pe ascuns, după ce fuseserăm primite şi găzduite în această ţară nouă pentru noi, am fost copleşită de un sentiment de imensă tristeţe. Mă simţeam ca şi cum toate greutăţile şi privaţiunile ultimilor nouă ani îmi reveniseră în minte dintr-odată, în momentul acela. Viitorul părea un teritoriu necunoscut pe care-l aveam de cucerit. Mama simţea şi ea, probabil, acelaşi lucru.

După ce am mai făcut curăţenie prin casă, am cedat în faţa oboselii şi am adormit amândouă. N-am mâncat, fiindcă nu aveam nimic de mâncare şi nici curajul sau dorinţa de a merge până în oraş să cumpărăm ceva.

Aşa c-am scos cele patru pături pe care le aveam şi le-am întins exact în mijlocul camerei. Am stins lumina. Pe

acele pături ne-am aşezat. Ne-am cuibărit una lângă cealaltă. Încălzindu-ne una pe alta, am adormit.

Capitolul 15

Noua mea viaţă

De îndată ce ne-am aranjat puţin, am început să ne gândim cum să ne organizăm noua viaţă. Ca întotdeauna, prioritatea noastră era să găsim o metodă prin care să ne întreţinem. Ajutorul financiar oferit de autorităţi ne-ar fi ajuns cel mult câteva luni într-o ţară în care costurile vieţii le depăşeau chiar şi pe cele din China, că de Coreea de Nord nici nu putea fi vorba.

Ne tăcuserăm planuri precise. Mama urma să-şi găsească o slujbă, iar eu îmi reluam şcoala. În felul ăsta, aş fi avut ocazia să recuperez cei nouă ani pierduţi, până nu era prea târziu să mai merg vreodată la şcoală. Doar nu era să ne culcăm pe lauri şi s-o facem pe turistele în Coreea de Sud.

N-a trecut mult şi mama şi-a găsit serviciu ca bonă. Era o slujbă comună în acea ţară, pentru că existau foarte puţine grădiniţe, iar mamele care voiau să-şi continue carierele n-aveau ce face decât să angajeze bone care să aibă grijă de copiii lor. Aşa că mama s-a mutat la o familie care locuia departe. Venea acasă doar o dată la fiecare două săptămâni.

Timp de un an, am locuit mai mult singură în apartamentul acela mare. Mă-nscrisesem la şcoală şi temele îmi ocupau cea mai mare parte a fiecărei zile: în Coreea de Sud, trebuia să-nveţi până târziu în noapte, dacă voiai şi (îi pasul cu colegii de clasă.

Traiul de una singură a fost o nouă provocare şi m-a ajutat în dezvoltarea caracterului. Am învăţat să fac faţă chestiunilor care se iveau în viaţa de zi cu zi şi să găsesc un echilibru în felul de a-mi petrece timpul. Mi-a fost destul de greu la început. Neavând aproape deloc timp liber, rar mi se-ntâmpla să-mi gătesc şi mâneam în oraş de cele mai multe ori, la fel ca majoritatea sud-coreenilor.

Sunt atât de multe restaurante ieftine şi ademenitoare peste tot... Dimineaţa, nu mâncam nimic la micul-dejun, ci beam doar un pahar de lapte. Adevărul este că, în primele câteva săptămâni, beam în fiecare zi mai multe pahare... până când am început să am dureri de burtă, despre care am aflat curând că mi le provoca laptele băut în exces. Nu băusem niciodată chiar atâta lapte. Ce ironie a sorţii: eu, care supravieţuisem unor vremuri de foamete cumplită, sufeream acum de consum alimentar excesiv!

După agonia şi solitudinea din primele zile, mi-am făcut repede prieteni la şcoală. Eram cu cinci ani mai mare decât colegii mei de clasă. La început, n-am vorbit cu nimeni despre vârsta sau trecutul meu, de teamă să nu fiu văzută într-o lumină proastă. Dar apoi, uşor uşor, am început să răspund la întrebările celorlalţi şi să le spun povestea mea. Ce mobilizator era să poţi trăi aşa, în libertate, la Seul. Viaţa de aici era palpitantă, amuzantă şi uneori foarte grea, dar apăsătoare, în orice caz, nu mai era. Existau nenumărate atracţii care meritau să fie vizitate. După şcoală, noii mei prieteni din clasă mă luau cu ei, să mâncăm ceva pe fugă – de obicei, *toppoki,* nişte turte mici de orez, îmbibate într-un sos roşu, picant, după care se dădeau în vânt mai cu seamă studenţii. Pe urmă, ne duceam să cântăm karaoke. În această societate care mie, cel puţin, uneori mi se părea egoistă, aveam mare nevoie de acel grup de prieteni, de sentimentul de solidaritate care mă-ncercase când mă aflasem în Coreea de Nord şi care atât de tare-mi lipsea de când ajunsesem aici.

Cu timpul, am început să mă simt din ce în ce mai în largul meu în mediul sud-coreean, probabil pentru că eram tânără şi-mi venea mult mai uşor să mă adaptez la noua viaţă, decât îi venea generaţiei mamei mele. După o vreme, am început să-i ridic în slăvi surorii mele, Keumsun, aflată încă la Shanghai, meritele vieţii în Coreea de Sud. Visul meu era sa vină şi ea să ni se alăture. Am început să vorbim în mod regulat la telefon, povestindu-ne ce mai făceam cu vieţile noastre. Keumsun era fericită în China,

dar nu datorită ţării, în primul rând, ci pentru că se îndrăgostise din nou, iar prietenul ei, de data asta un soldat chinez, se purta foarte frumos cu ea.

La un moment dat, pe la mijlocul anului 2007, mi-a dezvăluit un secret: „Sunt însărcinată, dar să nu-i spui mamei deocamdată”.

Eu mi-am ţinut gura, dar ea, după ce au mai trecut câteva luni, a trebuit să-i dea şi mamei vestea cea mare. Aştepta o fetiţă. La sfârşitul anului 2007, s-a măritat cu iubitul ei chinez, aşa că de-acum putea să-şi „oficializeze” situaţia. Căsătoria n-a fost decât în acte, n-au mai făcut cununie, nici petrecere. Dar ea o ducea foarte bine la Shanghai. Folosindu-se de acte de identitate contrafăcute, reuşise, iată, să se mărite oficial cu un soldat al Armatei Populare de Eliberare! A reuşit acest lucru prin şiretenia socrului ei, care pur şi simplu o adora. Actele – tot contrafăcute – pe care le folosise iniţial fuseseră destul de bune ca să-şi găsească o slujbă oarecare, dar nu ca să se căsătorească. Drept care, socrul ei a procedat destul de ingenios: a cumpărat actele de identitate ale unei domnişoare care decedase recent. Orice era posibil în China, dacă aveai bani… şi, *voilà,* Keumsun, măritată sub numele altcuiva, dar folosindu-se de documente autentice. M-a lăsat uimită inventivitatea omului ăluia.

Keumsun fusese norocoasă să-şi găsească o familie atât de generoasă. Părinţii soţului ei o iubeau şi o tratau ca pe o prinţesă, iar pe nepoţica lor nou-născută o răsfaţau de-a dreptul. Keumsun a fost fericită să meargă şi să locuiască la ei, în apropiere de Hangzhou, care nu era departe de Shanghai, câtă vreme soţul ei stătea la cazarmă. Nu trebuia să gătească, nici să facă treburi prin casă, mi-a spus ea la telefon. Era foarte rară o asemenea situaţie. Aflând asemenea lucruri despre viaţa ei în China, mi-am dat seama cât de greu mi-ar fi fost s-o conving să vină alături de noi la Seul.

În ianuarie 2008, eu şi mama ne aflam în Coreea de Sud de mai bine de un an. Mama pusese deoparte nişte bani, iar eu aveam vacanţa de iarnă. Aşa că ne-am hotărât:

mergeam în China s-o vedem pe sora mea mai mare şi să celebrăm naşterea fetiţei ei. Acum era posibil să facem aşa ceva, de vreme ce eram adevărate sud-coreence, nu nişte imigrante cu statut ilegal. Nu mai riscam nimic dacă mergeam în China. În secret, mergeam şi cu intenţia de a încerca să o convingem pe Keumsun să vină cu noi la Seul.

Am luat avionul până la Shanghai şi de acolo până la Hangzhou. A fost realmente o minune să ne revedem toate trei. Însă Keumsun nu dorea câtuşi de puţin să vină cu noi în Coreea de Sud, de vreme ce trăia foarte bine alături de noua ei familie. Pe deasupra avea şi o fetiţă fermecătoare, de care trebuia să se-ngrijească. Aşa că ne-am întors la Seul triste şi fără ea.

Totuşi, cu timpul şi cu fiecare convorbire telefonică pe care am avut-o cu ea, parcă am convins-o să se mai gândească. Atât de dor mi-era de ea, încât m-am folosit de orice argument care-mi trecea prin minte, ca să-ncerc s-o conving să vină lângă noi. „Într-o bună zi, acoperirea ta s-ar putea să fie descoperită, şi-atunci, dacă te prind chinezii, o să ai de suferit consecinţele. Ar fi şi-n interesul tău să vii aici şi să devii cetăţeană sud-coreeană, să câştigi nişte bani şi, pe urmă, să te-ntorci în China, fără să mai fi în pericol vreodată”, obişnuiam să-i spun.

Şi mai era ceva: Coreea de Sud era mult mai dezvoltată decât China şi, dacă veneai pregătit să munceşti din greu, puteai câştiga o mulţime de bani aici.

După câteva săptămâni, Keumsun s-a lăsat convinsă. A fost de acord să vină la noi în vizită, fie şi temporar. Ce tare m-am bucurat, când am auzit-o spunând asta!

Însă rămânea problema modului în care ar fi putut părăsi China, ca să vină până la noi. Avea, ce-i drept, o carte de identitate chineză „autentică”, dar nu avea paşaport, iar fără el nu putea pleca din ţară. Şi nu se putea duce să ceară să i se facă paşaport, pentru că atunci autorităţile şi-ar fi dat seama că folosea o carte de identitate care nu-i aparţinea. O singură soluţie avea – să plece ilegal printr-o altă ţară, aşa cum procedaserăm şi noi.

Am găsit imediat numărul de telefon al traficanţilor care ne ajutaseră pe noi în 2006. N-au părut să dea pe dinafară de entuziasm, dar învăţasem să-i respect şi să am încredere în ei, pentru că-şi ţinuseră cuvântul faţă de noi.

Ca să-i atenuăm îndoielile, i-am promis lui Keumsun tratament de VIP: putea părăsi China fără să fie nevoită să traverseze pe jos deşertul mongol. De când ajunseserăm la

Seul, aflaserăm că era foarte simplu să organizezi plecarea unui nord-coreean în Coreea de Sud, fără a mai trece prin deşert. Traficanţii ne puteau face rost de un paşaport sud-coreean fals, care i-ar fi permis fugarului să se urce într-un avion către Coreea de Sud. Şi, când avionul ateriza pe aeroportul Incheon, tot ce avea de făcut persoana respectivă era să se predea autorităţilor sud-coreene, şi de-acolo aveau ei grijă de tot. Nu mai trebuia să-şi rişte viaţa urcându-se pe gardurile „verzi” sau alergând de nebun prin deşertul Gobi. Orice era cu putinţă… atâta vreme cât erai în stare să plăteşti.

Traficanţii ne-au cerut zece milioane de woni (în jur de zece mii de dolari americani), aproximativ de trei ori mai mult decât ne costase pe mine şi pe mama trecerea prin Mongolia. Mama le-a cerut să-i facă o reducere celeilalte fiice a ei, amintindu-le că eram „cliente fidele”. S-a tocmit cu ei până când, în cele din urmă, a obţinut o reducere destul de frumuşică: nu mai trebuia să le plătim decât şapte milioane şi jumătate de woni.

În mai 2008, având paşaport fals, Keumsun a părăsit China şi a venit în Coreea de Sud. Şi-a lăsat în urmă soţul, măcar pentru o vreme, şi pe fetiţa ei, lăsând-o în grija socrilor. O dată în plus, şi soţul, şi familia lui s-au dovedit a fi oameni de o mare nobleţe sufletească şi generozitate. Au înţeles decizia ei şi s-au arătat încrezători în Keumsun. Ştiau că avea să se întoarcă, într-o bună zi, de îndată ce ar fi câştigat nişte bani şi ar fi obţinut paşaport sud-coreean. Mie mi se părea de toată lauda socrii surorii mele, iar ea, mai mult decât norocoasă de a se fi măritat cu fiul lor.

Dar, în ultima clipă, Keumsun a fost nevoită să-şi amâne voiajul. Traficantul îi promisese un bilet de avion;

însă, din motive necunoscute, itinerariul ei s-a schimbat. În cele din urmă, a fost îmbarcată pe un vas, care a traversat Fluviul Galben şi tot pe teritoriul sud-coreean a ajuns. Urmând instrucţiunile primite, s-a predat autorităţilor vamale, în calitate de fugară din Coreea de Nord.

A fost luată şi supusă la interogatorii de către cei de la Serviciului Naţional Coreean de Informaţii, la fel ca noi. După o lună, i s-a dat drumul – interogatoriul mersese bine. Când a ieşit de acolo, a reuşit să evite cele trei luni de pregătire de la centru) Hanawon, de care noi avuseserăm parte. La vremea respectivă, centrul era copleşit de numărul mare de transfugi, în 2008, peste două mii opt sute de nord-coreeni au ajuns în Coreea de Sud, cei mai mulţi după o călătorie periculoasă, la fel cum făcuserăm eu şi mama. Centrul Hanawon funcţiona deja la capacitate maximă, iar lui Keumsun, de vreme ce avea rude în Coreea de Sud, i s-a dat voie să sară peste cursurile de pregătire de acolo.

Aşa încât a venit să locuiască alături de noi. Ce bine era să fim din nou împreună! Ca de obicei, Keumsun s-a adaptat repede, păstrându-şi totodată spiritul independent. Dar inima ei era tot în China, la soţul şi restul familiei. Ţinea legătura cu ei în mod regulat. În fiecare zi, vorbea cu soţul său pe calculator. Erau de nedespărţit. Soţul părea să fie foarte îndrăgostit de Keumsun, care-i spunea uneori că era prea ocupată, ca să vorbească mai mult. Îşi ascundea tristeţea foarte bine, dar eu ştiam, în ciuda calmului ei aparent, că şi-ar fi dorit din tot sufletul să fie alături de soţ şi de familie. Într-o zi, am dat peste o sticlă goală de *soţu',* o tărie coreeană. Keumsun probabil că-şi înecase amarul în alcool – dar era mult prea discretă, ca să mai şi vorbească despre asta.

Spre norocul ei, de două ori pe an, pleca o lună să-şi viziteze familia din China, care o întâmpina cu braţele deschise. Când soţul ei avea să-şi termine serviciul militar, atunci s-ar fi întors şi ea în China. Amândoi abia aşteptau să-şi poată creşte fetiţa împreună.

Cam tot pe-atunci, mi-am schiţat şi eu viitorul în

Coreea de Sud. La vârsta de douăzeci şi cinci de ani, am luat hotărârea să urmez colegiul, după ce aş fi terminat de recuperat clasele nefăcute la vremea lor – în loc să-mi iau slujbe mărunte, ca să câştig bani. Ezitam, fiindcă tot ce studiam acolo mi se părea uneori anost, dificil şi lipsit de satisfacţii. În China, mă-nvăţasem să mă descurc de una singură, să fiu stăpână pe viaţa mea, să învăţ la locul de muncă, aşa cum fac adulţii. Iar aici, la Seul, mă trezisem înapoi la şcoală, cea mai bătrână din clasă, cu colegi poate mai puţin maturi decât mine, dar cu siguranţă mai bine şcoliţi. Mi se părea şi umilitor, când vedeam că şcolarii mai mici decât mine ştiau mai multe lucruri, drept care eu trebuia să mă spetesc să-i ajung din urmă.

Până la urmă, însă, am luat hotărârea fermă de a mă înscrie la universitate. Mi-am dat seama că, dacă voiam şi am vreodată un serviciu bun în Coreea de Sud, aveam neapărată nevoie de studii superioare. Piaţa muncii de-aici era mai mult decât competitivă, iar educaţia solidă era mai importantă ca orice.

Singura problemă: era mai uşor de spus decât de făcut. În Coreea de Sud, o mulţime de părinţi îşi pregătesc odraslele încă de la grădiniţă, pentru intrarea la cele mai bune universităţi din ţară. De multe ori, ei angajează profesori de engleză, care încep să le mediteze copiii de la vârste încă foarte fragede. Mai mult decât atât, elevii adolescenţi merg la şcoli particulare după orele de şcoală, care se numesc *hagwon* şi ale căror cursuri durează până noaptea târziu. Eu, în schimb, dacă nu avusesem nimic de-a face cu şcoala timp de nouă ani, eram într-un mare dezavantaj.

Din fericire pentru mine, Universitatea catolică Sogang, una dintre cele mai prestigioase din ţară, oferea un program special pentru studenţii din Coreea de Nord, cum eram şi eu. Spre deosebire de studenţii sud-coreeni, aici nu trebuia susţinut un examen de admitere – doar un interviu. Şi taxele de şcolarizare ne erau acoperite. O şansă incredibilă pentru mine, pe care eram hotărâtă să n-o ratez.

Să fi fost, cu toţii, vreo patruzeci de nord-coreeni la Universitatea Sogang. În lipsa unui asemenea program, ar fi fost aproape cu neputinţă, pentru nişte studenţi ca noi, să ne construim cariere solide în această ţară.

Vreau să profit aici de ocazie şi să le mulţumesc celor care au creat acest program şi mi-au oferit şi mie o asemenea şansă.

Interviul meu de admitere la Universitatea Sogang a mers bine şi am ales specializarea principală „Literatura şi civilizaţia chineză”. Trebuia să-mi pun la bătaie toate forţele, pentru a-mi acoperi punctele slabe din educaţie. Fiindcă petrecusem atâţia ani în China, cel puţin la studiile chinezeşti plecam cu un avantaj. Norocul meu, fiindcă nu eram la fel de bună şi la alte materii. Oricum ar fi fost, dădeam tot ce aveam mai bun în mine.

Familia mea – cele două rude ale mele care se speteau muncind într-un magazin universal sud-coreean, ca să mă sprijine pe mine financiar să-mi fac studiile – avea mari speranţe în ceea ce mă priveşte. Mama şi Keumsun îşi găsiseră de lucru în braseria marelui magazin Homeplus, care se găsea nu departe de apartamentul pe care-l împărţeam toate trei. Ele dormeau în camera de zi şi-mi lăsaseră mie cealaltă cameră, ca să pot învăţa la ore târzii şi să mai apuc să dorm câteva ceasuri pe noapte.

De multe ori mi s-a întâmplat să mă trezesc dimineaţa şi să nu pot să cobor din pat, ca să mă duc la cursuri, fiindcă stătusem până prea târziu să-nvăţ. Din fericire, profesorii m-au ajutat de la bun început să recuperez anii pierduţi şi m-au tot încurajat să continui. Mai ales profesoara de engleză, Noh Jae-Hoon, care venea la şcoală dis-de-dimineaţă, înainte să înceapă cursurile, ca să-mi dea mie meditaţii şi să mă-ndemne să nu mă las.

O mulţime de sud-coreeni m-au ajutat enorm în ultimii ani şi le mulţumesc din străfundurile sufletului meu.

Alţii sunt indiferenţi, iar alţii păstrează o anumită distanţă faţă de mine. Se feresc de cei de la nord – fiindcă ei sunt „duşmanii”. Nu trebuie uitat că, oficial vorbind, cele două Corei sunt şi acum, din punct de vedere tehnic,

în război, cum au fost din 1950 până azi. Unii sud-coreeni sunt nemulţumiţi că noi, transfugii, beneficiem de sistemul de la ei din ţară, graţie ajutorului guvernamental. Şi totuşi, am şi eu acum paşaport sud-coreean, care-mi dă dreptul de a vota. Sunt în egală măsură cetăţeană a Coreei de Sud, cum este oricine altcineva din această ţară. Dar unii, tineri şi bătrâni deopotrivă, nu mă privesc drept o egală a lor. Mă tratează la fel cum îl tratează pe toţi imigranţii din Asia de Sud-Est, din Filipine, din Cambodgia – „sărăcimea", pe care o dispreţuiesc.

Uneori, în timpul discuţiilor mele cu ceilalţi studenţi de la universitate, unii se declarau împotriva reunificării celor două Corei, pentru că nu voiau ca banii plătiţi de ei ca impozite să fie folosiţi pentru a-i întreţine pe „sărăntocii" de nord-coreeni.

Mă simţeam destul de afectată, când ţi auzeam spunând asemenea lucruri. Mă şoca şi ce scriau ziarele, pentru că de multe ori se refereau la regimul totalitar fondat de Kim 11-Sung şi la populaţia Coreei de Nord ca şi cum ar fi totuna, deşi nord-coreenii sunt primele victime ale regimului. Coreea de Sud n-a fost dintotdeauna „Tărâmul Făgăduit" al Edenului, dar ne-a primit şi-i suntem recunoscători pentru ocazia oferită. Atâta doar, că uneori ni se face dor de ţara noastră şi cădem pradă nostalgiei. Nu suntem nerecunoscători, dar cred că e normal să-ţi reaminteşti, măcar din când în când, momentele mai fericite ale copilăriei.

În acei primi ani petrecuţi în Coreea de Sud, ori de câte ori ne simţeam triste sau însingurate, eu, mama şi Keumsun ne aşezam în cerc în apartament, seara, şi stingeam luminile. Pe întuneric, ne spuneam poveşti despre trecut şi cântam cântece nord-coreene, până când trecea noaptea. Nicio grijă, nu făceam apologia regimului condus de Kim Jong-Il.

Aveam o mulţime de prieteni nord-coreeni, care erau fugari, ca şi mine. Printre ei se număra şi iubitul meu, care scăpase dintr-un lagăr de muncă – unul dintre multele şi rău-famatele din universul concentraţionar al regimului lui

Kim fong-Il. Când l-am cunoscut, era jurnalist practicant la *Donga-Ilbo* din Seul, unul dintre cele mai mari cotidiane sud-coreene. A venit să-mi ia interviu pentru un articol pe care-l scria, despre foştii refugiaţi nord-coreeni, acum studenţi în Coreea de Sud. Iată cum s-au îndrăgostit doi nord-coreeni, de partea liberă a Cortinei de Fier.

Iubitul meu dispreţuia profund regimul stalinist al Coreei de Nord. Avându-l alături, am început şi eu să-mi dezvolt propriile vederi politice şi mi-am dat seama de amploarea ororilor comise de sistemul dictatorial. În opinia lui, nu eram destul de critică la adresa regimului. I se angajase într-o bătălie politică şi voia să vadă regimul prăbuşindu-se, în timp ce majoritatea transfugilor din Coreea de Sud stau în cochiliile lor şi preferă să se concentreze pe propriile eforturi de a se integra în societatea sud-coreeană. Înţelegeam implicarea iubitului meu, dar eu aveam o motivaţie oarecum diferită. Mai degrabă decât să văd regimul răsturnat de la putere, îmi doream să-i ofer jumătăţii de nord a poporului meu, cea uitată de lumea întreagă, o voce prin care să se exprime.

Ca să-mi păstrez vie această motivaţie, m-am înscris într-un club de drumeţii pentru nord-coreeni. Din când în când, la sfârşit de săptămână, urcam pe munţii înalţi care înconjoară Seulul. Ne ajutam unii pe alţii şi ne şi distram de minune. Pe urmă, am început să merg la slujbele de la o biserică protestantă, condusă de un pastor de origine tot nord-coreeană. Chiar dacă nu eram o persoană religioasă, cel puţin acum aveam sentimentul că făceam şi eu parte dintr-o mare familie.

Uneori, elementul familia) pare să lipsească în această nouă ţară a mea, a cărei economie merge cu motoarele turate la maximum, dar fiecare îşi urmează propriul drum, şi bărbaţii, şi femeile, fără să-i bage întotdeauna în seamă pe cei din jurul lor. Cu atât mai mult am această senzaţie cu cât, deşi mă consider integrată pe deplin în societatea sud-coreeană, încă există lucruri care mă diferenţiază de alţi sud-coreeni şi mă fac să mă simt mai apropiată de compatrioţii mei originari din Coreea de

Nord Imigranţii par să aibă întotdeauna un fel de nostalgie, deşi asta nu ne diminuează cu nimic sentimentul de gratitudine faţă de ţara care ne-a primit.

Astăzi, am douăzeci şi cinci de ani şi mi-am făcut planuri de viitor. Aici pot să visez la lucruri despre care, în fosta mea viaţă, nici nu ştiam că există. Am avut posibilitatea să-ncep să învăţ despre lume. Anul trecut, am fost chiar şi-n Rusia! Am călătorit în Siberia, graţie unui premiu pe care l-am câştigat, alături de prietenii mei din echipa de dezbateri – un club a cărui membră sunt. Am terminat un concurs pe locul întâi şi premiul era o excursie de o săptămână în Siberia.

Aşa de tare m-am entuziasmat la gândul de a zbura iarăşi cu avionul! Era pentru prima oară în viaţă când făceam o călătorie de plăcere. Şi ce mândri eram cu toţii că reuşiserăm să câştigăm concursul! Cum aş fi putut eu să mă gândesc măcar la o asemenea posibilitate cu numai câţiva ani mai înainte, când trăiam în sărăcia lucie de la Chongjin?

Acolo, în Rusia, eu şi colegii mei de grupă am avut parte de o surpriză uriaşă. Într-o zi, aflându-ne în centrul Vladivostok-ului, am dat peste nişte muncitori pe un şantier de construcţii. Ghidul ne-a spus că erau nord-coreeni, trimişi de regimul lui Kim Jong-Il să muncească în străinătate şi să aducă în ţară valută străină. Mi-au sclipit ochii de curiozitate. Acelaşi ghid ne-a explicat că numai bărbaţii erau trimişi la muncă, nevestele lor şi copiii rămâneau în urmă, pe post de garanţii, pentru că regimul voia să fie sigur că nu fugeau şi muncitorii aceştia, cum evadaserăm noi, din „raiul comunist” întemeiat de Kim Il-Sung.

Văzându-i pe acei bieţi oameni, parcă mi s-a rupt inima. Bineînţeles că m-am simţit atrasă de ei. Ardeam de dorinţa de-a sta de vorbă cu ei. Însă cu siguranţă n-ar fi fost o idee bună. Dacă erau şi cadre ale poliţiei nord-coreene prin preajmă? Prin minte mi-au trecut imagini vechi, cu felul în care fuseserăm interogate noi trei – eu, mama şi Keumsun –, la graniţă, după ce ne arestaseră în

China. Riscul era enorm. Am plecat foarte nefericită de lângă acei bieţi compatrioţi de-ai mei, fără să schimb o vorbă cu vreunul dintre ei.

La Seul, mi-am început o viaţă numai a mea. Acum şi aici, mă simt în largul meu. Locul meu preferat în care îmi petrec timpul este o cafenea din apropiere de apartamentul în care stau. Merg şi stau ore în şir acolo, cu laptopul meu alb, învăţând sau visând cu ochii deschişi. Mă simt în elementul meu la „Doctorul Robin”. Îmi plac mediile liniştite şi detest zgomotele puternice.

Viaţa în Coreea de Sud mi-a mai oferit ceva: de când sunt aici, am senzaţia că dacă aş crede în ceva, pot să şi realizez acel ceva. Este o speranţă care nu mă costă nimic. Primul meu obiectiv este să-mi iau diploma universitară, după care să fac un masterat, deşi nu ştiu încă în ce domeniu. Dar, înainte de asta, mă gândesc să-mi iau un an sabatic, în care să reflectez, să-mi perfecţionez limba engleză şi, eventual, să călătoresc şi să descopăr lumea. De asemenea, încerc să obţin şi o bursă, ca să merg să studiez în Statele Unite ale Americii. Pentru mine, ar fi o incredibilă ocazie, aşa că-mi ţin degetele încrucişate.

Pentru ceva mai târziu în viaţă, îmi doresc o carieră prin care să le pot reda speranţa şi altora. Mă văd psiholog de copii. Când eram în China, vedeam atâţia copii fără mame, atâţia băieţi şi fete abandonaţi şi lăsaţi să se descurce cum or şti, încât am început să realizez, încă de-atunci, cât de importantă e copilăria în formarea unei personalităţi. Asta, poate, şi fiindcă mie copilăria mi-a fost furată. Sau, poate, pentru că mă mai gândesc şi-acum la fratele meu mai mic, a cărui soartă nu încetează a mă îngrijora.

El are acum unsprezece ani şi vara trecută ne-am dus toate trei – eu, mama şi Keumsun înapoi în China, în perioada concediilor, ca să-l revedem. Aşa cum spuneam, cu paşapoartele noastre sud-coreene, nu mai aveam a ne teme de nimic.

Ne-am aranjat călătoria vara trecută, prin telefon, cu tatăl frăţiorului meu, ţăranul chinez, şi ne-am dat întâlnire

la Yangzi, un oraş din partea de nord a Chinei, unde se află o comunitate coreeană puternică. Planul era să-i ducem pe tată şi fiu într-o călătorie turistică prin China şi să plătim noi pentru tot.

După ce ne-am petrecut o noapte pe un vapor care traversa Marea Galbenă şi după o călătorie interminabilă cu trenul, ne-am apropiat pe jos de locul în care urma să ne întâlnim, în faţa intrării unui centru comercial enorm. Mie-mi bătea inima de parc-ar fi vrut să-mi sară din piept Mai aveam puţin şi-mi revedeam frăţiorul! Când îl părăsisem avea opt ani. Oare m-ar mai fi recunoscut acum? Plutea şi un fel de tensiune în aer, mai ales pentru mama. Era prima oară, de când plecaserăm la Shanghai, că aveam să-l revedem şi pe ţăranul chinez, omul care ne obligase să trecem prin atâtea suferinţe.

Pe trotuarul acela din mijlocul oraşului Yangzi, mulţimea viermuia în jurul nostru şi mă-ntrebam dacă eu însămi i-aş fi recunoscut pe cei doi. Probabil că se schimbaseră destul de mult. De fapt, însă, nu ne-a fost câtuşi de puţin greu să-i dibuim – stăteau proţăpiţi în faţa intrării, un bărbat şi un băieţel, pe care-i distingeai uşor în mijlocul atâtor oameni de afaceri: arătau ca nişte vagabonzi, cu haine murdare şi ponosite. Mi-a părut rău de ei şi m-a cuprins imediat un sentiment de milă. Privirile ni s-au întâlnit, ne-am recunoscut fără probleme şi ne-am croit drum prin mulţime unii către alţii. Reîntâlnirea s-a desfăşurat bine, zic eu. Ţăranul chinez ne-a zâmbit şi a părut cu adevărat bucuros că ne revedea – absolut surprinzător din partea unuia ca el. Mai îmbătrânise puţin, încărunţise şi avea pielea parcă mai arsă de soare ca niciodată.

Frăţiorul meu practic nu m-a băgat în seamă şi a reacţionat ca un preadolescent nepoliticos şi prost-crescut. Nu mi-a trebuit mult ca să mă recunosc şocată de lipsa lui de maniere şi educaţie. La restaurant, s-a purtat ca un copil răsfăţat şi necioplit, mânat exclusiv de toane. Am încercat să stau de vorbă cu el, dar nimic altceva nu părea să-l intereseze decât să se joace cu iPhone-ul meu. Atunci,

pe loc, am hotărât să mă duc să-i cumpăr nişte haine noi, ca să arate şi el mai prezentabil. De ceva timp, mama îi trimitea lunar ţăranului chinez câte o sută de mii de woni (în jur de o sută de dolari americani), ca să-l ajute să-i crească băiatul. În Coreea de Sud, banii aceştia erau puţini, dar pentru o zonă rurală a Chinei, suma nu era deloc neglijabilă. După toate aparenţele, însă, ţăranul chinez păstra banii pentru el însuşi. Uneori, îi mai trimiteam şi haine frăţiorului nostru. Când l-am întrebat pe ţăranul chinez, fără înconjur, ce făcuse cu hainele respective, el mi-a răspuns fără să clipească: le vânduse pe toate. Aşa demoralizată m-am simţit!

Apoi, ne-am continuat călătoria la Shanghai, ca turişti. Noi am fi vrut să le facem o bucurie frăţiorului meu şi ţăranului chinez, dar, cu cât stăteam împreună cu ei mai mult, cu atât mai furioasă mă simţeam. Toate cheltuielile acelei călătorii le suporta mama, din banii pe care toate trei munciserăm pe brânci să-i adunăm, iar fratele meu şi ţărănoiul de taică-său parc-ar fi fost nişte coate-goale. Ne-am dus la un parc de distracţii de la Shanghai, am văzut chiar şi un film 3D – biletele au costat o avere! şi, totuşi, fratele meu cerea tot ce vedea. Iar tatii sau nu avea nimic de obiectat.

Mi-am spus, în sinea mea, că nu-l puteam lăsa pe acel copil să trăiască în asemenea condiţii, în ghearele barbarului de ţăran chinez. Voiam cu orice preţ să-l ducem cu noi în Coreea de Sud.

În toiul excursiei, între mine şi mama s-a iscat o ceartă pe acest subiect. Nu era de acord cu părerea mea şi credea că nu trebuia să-mpingem lucrurile prea departe. Mai presus de orice, însă, nu se simţea în largul ei în prezenţa propriului fiu, pe care fusese iniţial forţată să-l conceapă, deşi ea nu voia. Oricum, nu vorbea bine în chinezeşte, aşa că-i venea şi greu să comunice cu băiatul, ceea ce complica şi mai mult relaţia dintre mamă şi fiu.

În plus, mama gândea pragmatic – ştia cât de greu ar fi fost să-l ducem pe Chang Qian în Coreea de Sud. La început, când îi dăduserăm prima dată telefon, după ce

ajunseserăm la Seul, ţăranul chinez ne spusese că nu avea nimic împotrivă să-şi lase fiul să vină alături de noi. Acum, în schimb, era ceva mai ezitant. „Într-o zi” ne tot spunea, fără să intre în alte amănunte.

Se temea probabil să nu-şi piardă unicul fiu. Şi, cu siguranţă, se temea că n-ar mai fi primit bani de la noi, sud-coreencele, din ziua în care băiatul ar fi venit să locuiască alături de noi.

Mama ştia, de asemenea, c-ar fi fost o povară financiară enormă, dacă băiatul venea la noi. Fiind cetăţean chinez, frăţiorul meu n-ar fi fost recunoscut ca transfug nord-coreean de către autorităţile sud-coreene. După ce c-ar fi trebuit să plătească mult vreunui traficant de persoane pentru a-l aduce în Coreea de Sud, mama n-ar fi avut ce face decât să-l înfieze, fiindcă altfel n-ar fi putut rămâne în ţară legal. Şi, bineînţeles, el n-ar fi beneficiat de ajutorul financiar al guvernului sud-coreean, rezervat numai celor care aveau statut de transfugi din Coreea de Nord.

Şi mai era ceva: unui ţărănuş chinez, care nu vorbea o boabă de coreeană, i-ar fi venit incredibil de greu să se adapteze într-o societate foarte competitivă, în primul rând la nivel şcolar, a insistat mama. Chiar şi aşa, eu nu mi-am pierdut speranţa. I-am spus că trebuia neapărat să-l luăm cu noi – pentru a-i asigura un viitor, dacă nu din alte motive. Nici n-a vrut s-audă, însă eu eram gata să-mi sacrific timpul şi energia pentru a-mi ajuta fratele să recupereze şi să ţină pasul cu şcoala, şi pentru a-l învăţa bunele maniere. Copilul ăsta mi-a fost întotdeauna foarte drag – şi-mi este şi acum.

Pe parcursul excursiei, am încercat să stau de vorbă cu el. Trebuia să găsesc o metodă prin care să-l conving să vrea el, în primul rând, să vină cu noi în Coreea de Sud. Altfel, taică-său era în stare să ne acuze de „răpire internaţională” şi putea foarte bine să ne dea pe mâna justiţiei.

Dar nu mi-a fost uşor deloc să găsesc un moment potrivit în care să discutăm această problemă, numai eu şi

băiatul, pentru că tatăl ne privea cu suspiciune. Era mai mult decât conştient de ce intenţii aveam şi nu-şi lăsa fiul de unul singur nici măcar o clipă. Nu-i dădea voie să împartă camera cu noi şi, în rarele momente în care sentâmpla să rămân faţă-n faţă cu fratele meu mai mic, el imediat se îmbufna şi schimba subiectul conversaţiei. Aveam senzaţia că-i spusese taică-său deja să nu discute pe această temă cu vreuna dintre noi. Drept care, tot ce făcea fratele meu era să-mi ceară mereu alte şi alte cadouri, să-i cumpăr cutare sau cutare lucru, şi părea că nu se mai opreşte.

La sfârşitul acelei vacanţe, misiunea mea se dovedise un eşec. M-am întors în Coreea de Sud cu o greutate pe suflet. Când aveam să-l revăd pe frăţiorul meu? Şi dacă ne vom mai întâlni, el s-ar fi comportat şi mai rău decât acum? Dar am refuzat să renunţ aşa uşor. Poate că avea să se maturizeze, pe măsură ce creştea. Poate că avea să se îndepărteze măcar puţin de grobianul de taică-său.

O dată pe lună, îi telefonez şi-acum de la Seul Pentru o asemenea convorbire telefonică la distanţă, el are de mers până la oficiul poştal dintr-un sat destul de aproape de „ferma” ţăranului chinez. Încerc să menţin vie relaţia, încerc să gândesc în continuare pozitiv şi sunt hotărâtă să-l ajut să-şi facă un viitor, indiferent ce presupune asta. Mi-am stabilit acest obiectiv.

Capitolul 16

Vise de realizat într-o zi de luni, pe 19 decembrie 2011, la ora şapte şi nouă minute seara, cam în timp de terminam de scris la cartea de faţă, am primit un mesaj de la un prieten, refugiat nord-coreean ca şi mine. Mesajul era scurt: „A murit Kim Jong-11!”

În acel moment, am crezut că era, pur şi simplu, o glumă proastă. Asemenea zvonuri circulau frecvent prin mediile noastre. Dar prietenul respectiv mi-a confirmat. Crainica de la ştirile nord-coreene, cu lacrimile revărsându-i-se pe obraji, tocmai anunţase decesul

„Iubitului Conducător”. Deci era adevărat. Aceeaşi femeie anunţase, în 1994, şi moartea lui Kim ll-Sung. Imediat l-am sunat pe iubitul meu, care fusese trimis într-un lagăr de muncă şi avusese atât de mult de suferit de pe urma dictatorului recent răposat. Pe urmă, am sunat-o pe mama şi m-am dus repede să-i împărtăşesc vestea cea mare şi lui Keumsun. Dictatorul sinistru, care provocase atâta suferinţă unei ţări întregi, murise. „Ce mult mă bucur s-aud!”, mi-a spus iubitul mea Eu, în schimb, nu mă bucuram deloc, nici nu mă simţeam răzbunată. Singura întrebare care-mi venea în minte era: măcar acum or să se reunifice, în sfârşit, cele două Corei?

Dar mi-am dat seama rapid că nici vorbă nu era să se-ntâmple ceva de felul ăsta prea curând. Moartea lui Kim Jong-11 nu însemna câtuşi de puţin sfârşitul regimului Kim din Coreea de Nord. Al treilea fiu al dictatorului, Kim Jong-un, se pregătea deja să preia puterea şi era gata de orice pentru a prelungi dictatura cu a treia generaţie. Coreea de Nord este singura ţară comunistă, în care frâiele puterii au trecut din generaţie în generaţie, pe linie ereditară.

Noul dictator, Kim Jong-un, era doar cu trei sau patru ani mai mare decât mine şi avea să decidă viitorul patriei mele. Când l-am văzut pentru prima dată, mutra lui grăsună mi s-a părut aşa de antipatică, încât m-a făcut să mă simt oarecum îngreţoşată. Totuşi, faptul că era foarte tânăr mi-a insuflat o rază de speranţă. Poate că unul ca el avea să schimbe sistemul? Unde mai pui că fusese şcolit în străinătate, în Elveţia? Ştia cum stăteau lucrurile în restul lumii. Poate că-n felul ăsta exista posibilitatea să se-ndrepte în direcţia cea bună? O mulţime de specialişti de frunte îşi exprimau îndoielile, dar eu nu-mi pierdeam speranţa.

În tot cazul, nu există scuză pentru el, nici loc de greşeală. Pentru că nord-coreenii sunt din ce în ce mai sătui de regimul opresiv. Tot mai mulţi dintre ei ştiu de-acum că există şi viaţă mai bună prin alte părţi şi că viaţa din Coreea de Nord nici nu se apropie măcar de „raiul comunist” care le-a fost promis.

Pe 15 aprilie 2012, regimul nord-coreean se pregătea să celebreze cu mare fast centenarul naşterii lui Kim Il-Sung, „Preşedintele Etern” al Coreei de Nord. Propaganda oficială promisese întregii populaţii că avea să ajungă în sfârşit o naţiune „bogată şi puternică”. Citind asemenea titluri în ziar, nu mi-am putut reţine un zâmbet, oscilând o vreme între amărăciune şi mânie. Când eram copil şi Kim Il-Sung încă trăia, ne promisese „orez şi supă de vită” în fiecare zi, pentru toţi. Iată că trecuseră de-atunci douăzeci de ani şi-acest obiectiv simplu tot nu fusese îndeplinit. Şi da, sunt în postura de a emite judecăţi în sensul ăsta, pentru că tatăl şi bunicii mei au murit de foame. Aşa că promisiunea cu naţiunea „bogată şi puternică” s-a dovedit a fi o minciună sfruntată, în ciuda festivităţilor extravagante pe care le pusese la cale regimul.

În realitate, Kim Jong-un şi toată familia lui nu vor nimic altceva decât să stea la putere cât mai mult cu putinţă. Nu le pasă de cei peste douăzeci şi două de milioane de nord-coreeni care trăiesc în mizerie.

Chiar şi aşa, cred că regimul nu va rezista la nesfârşit. Oficial, sigur că nimeni nu poate face asemenea predicţii cu o siguranţă absolută, dar informaţiile obţinute prin intermediul traficanţilor ilegali, care acţionează de-a lungul frontierei cu China, spun că populaţia nord-coreeană pare să nu mai aibă prea mare încredere în regimul Kim. Ori de câte ori stau de vorbă cu alţi şi alţi transfugi veniţi dinspre Nord, poveştile lor arată că dezamăgirea generală a populaţiei creşte şi devine tot mai puternică. Mă gândesc, în sinea mea: ce-ar fi să se trezească, într-o bună zi, Kim Jong-un faţă-n faţă cu o revoluţie asemănătoare cu cele de-acum ceva timp, ale Primăverii Arabe?

Iar dacă se-ntâmplă vreodată aşa ceva, o să pot şi eu, în fine, să mă duc înapoi acolo, să revăd oraşul Eundeok, de unde am plecat. Să revăd casa în care am copilărit şi, mai presus de orice, sper să-mi revăd foştii colegi de şcoală. Uneori, la Seul, visez cu ochii deschişi la reuniuni de felul ăsta. Ce dor mi-e de prietenii mei de-acolo! În

Coreea de Sud, toată lumea-şi revede în mod regulat colegii din şcoala primară; se formează un cerc social, care este mereu alături de tine şi care-ţi poate sări oricând în ajutor, dacă-ţi merge mai greu. Ori de câte ori îmi văd prietenii sud-coreeni că pleacă să-şi reîntâlnească foştii colegi din copilărie, în sinea mea îi invidiez. În asemenea momente, îmi dau seama că regimul din Coreea de Nord m-a privat de o copilărie normală.

Dar n-am de gând să stau deoparte şi să-mi petrec zilele dând cu mopul prin apartament. Aici, în Coreea de Sud, am un viitor şi vreau să le pot insufla speranţă altora. Multora dintre prietenii mei nord-coreeni le vine greu să se adapteze acestei societăţi competitive. Sunt deprimaţi, pentru că ei fac tot posibilul, dar nu reuşesc să se integreze. Se simt inferiori în comparaţie cu localnicii născuţi sud-coreeni. Încearcă din răsputeri să-i imite, dar sud-coreenii îi privesc de multe ori cu dispreţ. Alţi refugiaţi ajung adesea resentimentari şi cad în depresie, iată de ce mi-am stabilit asemenea ţeluri – ca să reuşesc, într-o bună zi, să le reamintesc altora ca mine că există şi pentru ei speranţă. Vreau să le arăt compatrioţilor mei, care s-au stabilit în această ţară, la fel ca mine, că pot fi şi ei fericiţi, că nu este imposibil să reuşească. Ştiu că visurile mele sunt ambiţioase, dar eu le tratez cu sinceritate şi cred că mi le pot îndeplini. Optimismul e o trăsătură care mi-a fost adânc inoculată. O am de la mama şi sunt convinsă că ne-a ajutat pe amândouă să supravieţuim tuturor dificultăţilor prin care am trecut, purtându-ne pe lungul drum al libertăţii către vieţile noastre cele noi din Coreea de Sud.

Epilog

Septembrie 2014. În iulie 2012, mă uitam lung pe hubloul avionului care s-a oprit pe pistă. Chiar dacă afară era deja noapte, abia aşteptam să explorez această nouă ţară, pe care n-o mai văzusem decât în imaginaţia mea. Deşi era întuneric, tot am putut distinge câmpurile vălurite, stropite ici şi colo cu câteva căsuţe. În faţa mea, se afla micul aeroport din Springfield, statul Missouri. Aşa, deci, arătau Statele Unite ale Americii? Recunosc, mai

curând eram dezamăgită. Eu mă gândisem la zgârie-nori înalţi. Când colo, parc-aş fi avut înaintea ochilor un oraş-fantomă.

Lunga mea călătorie până acolo începuse la Seul. Din capitala Coreei de Sud, mă îmbarcasem într-un zbor interminabil până la Chicago, statul Illinois, de unde făcusem transferul către un alt zbor, de data asta spre destinaţia mea finală, Springfield. Într-un târziu – foarte târziu ajunsesem în Vestul Mijlociu american. Alţi doi studenţi, care călătoriseră în acelaşi avion cu mine, s-au pus pe aşteptat în faţa aeroportului, alături de mine. Erau din Belarus amândoi. Reprezentanţii şcolii au venit să ne ia de-acolo şi ne-am urcat cu toţii într-o maşină. Era o noapte neagră ca smoala. Şi eu, şi ceilalţi doi studenţi abia ne mai puteam ţine ochii deschişi, în timp ce maşina străbătea câmpurile.

Mie-mi chiorăiau maţele de foame. După cam o jumătate de oră de drum, am oprit la un restaurant *fast-food,* la marginea şoselei, de unde am luat un hamburger. A trebuit să-mi plătesc singură gustarea, ceea ce m-a surprins. În Coreea, de obicei, oaspeţii nu sunt lăsaţi să plătească – gazdele se ocupă de tot. Aşa e tradiţia la noi. Când am terminat de mâncat, ne-am continuat drumul şi nu ne-am mai oprit până n-am ajuns în campusul universitar, care era noua noastră destinaţie finală. Mi-am găsit camera de cămin şi am adormit imediat, epuizată după aşa o călătorie lungă.

Dimineaţa, iarăşi îmi dădea stomacul de veste. Am decis că era momentul să părăsesc siguranţa căminului şi să caut ceva de mâncare, apoi să vizitez noile împrejurimi. Totuşi, când am ieşit, am rămas peste măsură de surprinsă, văzând cât de mic era oraşul – atât de mic, de parc-aş fi fost în mijlocul unui câmp. Am luat-o pe străzi şi n-am găsit nici măcar un magazin. Ce diferit era de Seul, unde magazinele mici, dar cu de toate, se găsesc la fiecare colţ de stradă. În schimb, aici, ori de câte ori mă-ncrucişam cu alţi trecători, mă salutau spontan, zâmbindu-mi larg şi spunându-mi: „Bună!” Asemenea gesturi

prietenoase m-au făcut să zâmbesc în sinea mea. Ce simpatici erau oamenii de-aicil Mă aflam, să vezi şi să nu crezi, în America!

Sosirea mea în SUA era totuna cu împlinirea unui vis care mi se conturase în minte cu mai multe luni în urmă, la Seul. La sugestia unei prietene de acolo, dădusem peste o reclamă de pe Internet, postată de Ambasada americană, prin care li se ofereau burse studenţilor care voiau să meargă şi să studieze în America. În Coreea de Sud, orice student visează să plece în străinătate la studii, în special în Statele Unite ale Americii. Este ţara pe care coreenii aspiră cel mai mult s-o viziteze, pentru că este ţara cea mai puternică din lume. Şi eu îmi doream dintotdeauna să călătoresc în America, să experimentez pe propria piele stilul de viaţă american şi să-mi lărgesc orizonturile. Chiar şi când eram în Coreea de Nord, America mi se părea fascinantă. În copilărie, când eram elevă, învăţasem că SUA erau duşmanul nostru. Că americanii aveau părul blond, nasurile mari şi ochii verzi – cel puţin, aşa ni se spunea. Pentru noi, stereotipul „alb” li se aplică numai şi numai americanilor – habar n-aveam că mai existau şi europenii. Această fascinaţie creată de lumea din afară există şi azi în Coreea de Nord: unii nord-coreeni urmăresc în secret programele de televiziune americane. Deşi e foarte periculos, faptul de a vedea cum este în restul lumii le îngăduie să viseze. Ba chiar, unii oameni care fug din Coreea de Nord, călătorind către Thailanda sau Laos, cu trecere prin China, solicită azil Statelor Unite ale Americii, mai degrabă decât Coreei de Sud. În ceea ce mă priveşte, când am depus cerere pentru acea bursă, îmi doream şi să văd America, şi să apelez la conştiinţa internaţională în privinţa violărilor neîntrerupte ale drepturilor omului, care se desfăşoară în Coreea de Nord.

Asta-i şi explicaţia pe care am dat-o cu ocazia interviului susţinut la Ambasada americană. Am căutat să fiu cât mai onestă când am depus cererea de bursă, accentuând valorile în care cred. Nu voiam să merg în SUA ca să fac bani ori să-mi găsesc o slujbă, ci ca să am o

experienţă. Le-am spus povestea mea şi celor de la Consulat, cum îmi părăsisem ţara din cauza foametei. Acum, le-am explicat, îmi era „foame” cu totul altfel: voiam să văd cum era şi-n restul lumii, să-nvăţ cum era să trăiesc alături de alţii. Mi s-au pus o mulţime de întrebări, ceea ce m-a încurajat, de fapt, şi am plecat de la întâlnire cu speranţe mari. Dar tot n-am pomenit nimănui de acel interviu, pentru eventualitatea că n-aş fi fost acceptat! În acel moment, pentru mine încă era un vis îndepărtat să studiez în străinătate.

Una dintre cerinţe era să fi obţinut atestatul TOEFL, un test de limbă engleză ca limbă străină – iar eu abia o vorbeam. Aşa că frica s-a transformat în realitate: am obţinut un punctaj sinistru la examenul respectiv. Ca să devii eligibil pentru acea bursă, trebuia să ai minimum 61 de puncte, iar eu nu aveam decât 45. M-am simţit descurajată. Spre norocul meu, Ambasada mi-a mai acordat o şansă, poate pentru că interviul meu decursese atât de bine. Mi-am regăsit curajul şi m-am pus serios pe învăţat, ca să-mi îmbunătăţesc punctajul.

În fine, cu o lună înaintea datei de plecare, am fost informată că obţinusem bursa. Numai trei transfugi nord-coreeni fuseseră selectaţi, iar eu mă număram printre ei. Ce fericită puteam fi! Mama era şi ea mândră peste măsură şi nu se putea abţine să le spună tuturor cunoscuţilor ei: „Fata mea va pleca în America!”

Aşa, deci – iată cum am luat eu drumul statului american Missouri, în iulie 2012, unde era vorba să stau timp de un an. Aveam de gând să-nvăţ engleza mai bine şi să studiez psihologia, domeniu care mă pasionează foarte tare. Adevărul este că nu era pentru prima oară când puneam piciorul în lumea occidentală. Cu câteva luni în urmă, avusesem ocazia să vizitez un oraş celebru – Parisul! Am petrecut o săptămână acolo, ca să le prezint jurnaliştilor, şi publicului francez în general, ediţia franceză a cărţii pe care tocmai o ţineţi şi dumneavoastră în mâini. Am stat într-un hotel mic şi foarte vechi din apropiere de Champs-Élysées, cel mai cunoscut bulevard

din lume. Am avut un program plin de interviuri. Jurnaliştii francezi mi-au pus o mulţime de întrebări. Nu mai avuseseră niciodată de-a face cu o nord-coreeancă autentică, aşa că erau fascinaţi şi s-au purtat foarte frumos cu mine. Am fost invitată şi la emisiunile de televiziune matinale. Am dat interviuri în cafenele şi m-am lăsat fotografiată pe malul Senei. Asta se-ntâmpla spre sfârşitul iernii când bătea o briză rece de-a lungul fluviului, dar eu am rămas neclintită în faţa camerelor, ca să-mi prezint cartea şi să ofer mărturii despre situaţia drepturilor omului din Coreea de Nord – aceasta-mi era misiunea şi acesta era scopul cărţii.

Era foarte ciudat să mă aflu în acel oraş istoric, unde stilul de viaţă este atât de urban şi de sofisticat, şi să vorbesc despre foamete. Am încercat să-nvăţ cât puteam de mult din acea experienţă. Şi, bineînţeles, mai era şi bucătăria franceză, pe care mi dorisem mereu s-o încerc. La restaurantele în care intram, încercam câte un fel nou de mâncare. În prima seară, am gustat *foie gras*, o specialitate franceză celebră. Totul mă făcea curioasă – am încercat chiar şi muşchi de miel şi, bineînţeles, brânzeturi franţuzeşti. Când cineva mi-a oferit brânză albastră, mai întâi am acceptat, politicoasă, dar apoi m-am strâmbat când am văzut-o. Era mucegăită şi mirosea foarte tare. Am pus puţin pe vârful limbii şi… am rămas şi eu surprinsă de cât de tare mi-a plăcut! Aşa c-am gustat încă de două ori. Dacă stai şi te gândeşti, brânza, pentru francezi, este cam la fel cum e *kimchi* pentru coreeni. Iar deserturile franţuzeşti – ce delicioase erau! Am făcut-o puţin şi pe turista şi m-am fotografiat în faţa Turnului Eiffel. Îmi place foarte mult acea poză. Când am ajuns înapoi la Seul, am pus-o fundal pe ecranul telefonului mobil, ca suvenir din acea săptămână atât de specială pentru mine.

Acolo, în Missouri, atmosfera era foarte diferită, dar, pe măsură ce zilele treceau, mă simţeam din ce în ce mai fermecată de Vestul Mijlociu şi de oamenii locurilor. Auzisem de multe ori că dacă vrei s-ajungi cu-adevărat să cunoşti America, trebuie să mergi la ţară – aşa mi se părea

şi mie. Oamenii de-acolo erau foarte politicoşi. Îţi deschideau uşa şi te lăsau să intri prima, ceea ce în Coreea nu se-ntâmplă niciodată. Atitudinea prietenoasă este un aspect al culturii occidentale, pe care-l apreciez cu asupra de măsură. Sigur că erau şi oameni mai puţin amabili: de două ori m-am trezit insultată în termeni rasişti de şoferi care au trecut pe lângă mine. Dar aceştia constituiau excepţia. Mi-am făcut acolo prieteni de prin toată lumea. Societatea americană, din câte am descoperit, e „cosmopolită" şi „amestecată". Nu există american „tipic". Una dintre prietenele mele avea maşină şi mergeam de multe ori împreună la cumpărături, la magazinul Wal-Mart învecinat. Era principala distracţie pentru timpul liber. Îmi plăcea foarte mult să merg acolo şi să văd câte lucruri aveau, inclusiv produse alimentare. Supravieţuisem foametei din copilărie, la urma urmei, şi era perfect normal să mă simt atrasă de tot ce ţinea de mâncare acum. Preţurile erau mult mai accesibile decât în Coreea de Sud, şi de multe ori cumpăram provizii suficiente, cât să organizăm câte o mică petrecere la cămin, la care invitam şi vecinii de camere. Am descoperit bucătăriile multor naţiuni ale lumii, printre care, de exemplu, mâncarea thailandeză şi cea arabă. Prietenii mei saudiţi mi-au făcut cunoştinţă cu specialitatea lor, *kapsa,* cu orez şi pui. Mi-a plăcut la nebunie! Cât am stat în America, m-am şi îngrăşat oarecum, la cât de mult am mâncat.

Totul mi se părea foarte nou. La început, am stat în cameră cu o colegă chinezoaică. Pentru prima oară împărţeam camera cu cineva care nu-mi era rudă. Nu mi-a fost uşor – fata sforăia, dar, cu timpul, m-am obişnuit şi cu asta.

Sigur că m-am şi plimbat pe acolo. Voiam să explorez o ţară atât de mare, chiar dacă era foarte scump pentru mine. Voiam să merg la New York, un oraş pe care visasem dintotdeauna să-l văd cu ochii mei. De multe ori îmi închipuisem cum ar fi fost să beau o cafea într-o cafenea newyorkeză. În imaginaţia mea, era un oraş atât de internaţional, de şic, de luxos. Adevărul este c-am rămas

oarecum dezamăgită când am ajuns acolo, într-un târziu. Era plin de turişti. Clădirile erau atât de înghesuite unele într-altele, încât uneori mi se părea că nu pot să respir, de parcă m-ar fi sugrumat cineva. Dincolo de orice, însă, chiar este buricul pământului, ca metropolă – aşa mi s-a părut şi m-am bucurat că avusesem ocazia să-l văd şi eu. Dar Chicago îmi place mai mult, fiindcă este mai puţin aglomerat – un oraş rafinat.

În privinţa studiilor mele, lucrurile erau mult mai dificile. Trebuie să trag din greu! Timp de aproape trei luni, am făcut câte patru ore de limbă engleză în fiecare zi, ca să ajung la nivelul celorlalţi. Apoi am început cursurile de psihologie „adevărate", ceea ce a însemnat, pentru mine, trecerea la o provocare de alt nivel, fiindcă totul era predat în limba engleză. Făceam tot posibilul să fiu atentă, dar nu reuşeam, de multe ori, să înţeleg decât aproximativ jumătate din ce spunea profesorul. Şi-n fiecare săptămână, trebuia să scriu câte un eseu, ceea ce chiar că era foarte greu pentru mine. Mă dădeam peste cap, dar n-am reuşit să obţin mai mult de nota 6 la seminar. Nu era de natură să mă-ncurajeze, dar nici nu m-am lăsat păgubaşă. Recunosc sincer că faptul de a fi luat parte la cursurile dintr-o clasă americană era o experienţă grozavă. Auzisem că studenţii americani sunt mult mai activi în clasă decât cei din Coreea, dar diferenţa nu mi s-a părut chiar aşa dramatică. În tot cazul, cel mai mult aveau de lucru studenţii străini. Dar trebuie spus şi că majoritatea studenţilor americani aveau slujbe cu jumătăţi de normă, ca să-şi poată plăti studiile. Asta era ceva ce mi s-a părut demn de tot respectul, iar studenţii sud-coreeni, care se plâng aşa frecvent, ar putea să înveţe din experienţa colegilor lor americani.

La unul dintre seminarele mele, fiecare student avea de prezentat în faţa clasei propria-i ţară de origine. Drept care eu, bineînţeles, am vorbit despre Coreea de Nord. Mi-am dat seama că nimeni dintre cei de faţă nu ştiau mare lucru despre ţara mea, dar curiozitate exista, în timp, le-am povestit încercările prin care trecusem şi le-am

împărtăşit povestea vieţii mele. Rezultatul a fost că mulţi dintre colegii mei de grupă şi-au exprimat respectul faţă de mine, pentru că depăşisem toate acele experienţe pe care le trăisem. Erau convinşi că făcusem un lucru extraordinar. Mai cu seamă colega mea de cameră americancă era de-a dreptul fascinată de povestea mea. Ştia că publicasem o carte care, din păcate, în momentul acela nu exista decât în variantă franceză. Asta o Acea să se simtă frustrată, şi pe mine la fel. Dar acum există şi-n limba engleză şi, iată, şi-n alte limbi, în mâinile dumneavoastră!

Din păcate, nu toată lumea este la fel de înţelegătoare faţă de nord-coreeni. De multe ori, studenţii sud-coreeni se ţin departe de mine, după ce află care-mi sunt originile. Asta-i realitatea, însă, şi e tristă, dar în Coreea de Sud, trebuie subliniat, Nordul este şi acum „duşmanul”. Plus că mai e şi teama de spionii nord-coreeni.

În ceea ce mă priveşte, mă consider coreeană mai presus de toate. Ori de câte ori cineva mă-ntreabă de unde sunt, răspund că „sunt din Coreea”; dacă mă-ntreabă: „De Nord sau de Sud?”, i-o întorc „Din amândouă!” Cred că e cel mai bun răspuns posibil. Vreau şi ajut omenirea şi-nţeleagă situaţia din Peninsula Coreea, pentru ca suferinţele poporului meu să nu fie uitate. De aceea m-am şi apucat de scris această carte. Şi, ca s-ajut lumea să deschidă ochii în această problemă, este esenţial pentru mine să fiu capabilă să vorbesc englezeşte.

Graţie şederii mele în Statele Unite ale Americii, mi-am îmbunătăţit radical cunoaşterea limbii engleze, chiar dacă sunt încă departe de a o vorbi la perfecţie. M-am întors la Seul în mai 2013 şi am avut rapid ocazia să-mi testez cunoştinţele de limbă engleză. Peste vară, am fost invitată la Londra, să vorbesc în cadrul celui mai mare talk-show scandinav[8], după apariţia cărţii de faţă şi în limba norvegiană. Eram stăpânită de nervozitate. Urma să

8 Este vorba despre „Skavlan”, talk-show găzduit de jurnalistul norvegian Fredrik Skavlan. Emisiunea este Înregistrată tn Stockholm şi in Londra, apoi este difuzată in Norvegia şi Suedia (n. red).

apar alături de câteva vedete mari de televiziune, iar gazda emisiunii voia să mă pună să vorbesc în engleză. Producătorul mi-a pus la încercare cunoştinţele de engleză la telefon. Am ezitat, la cât de stresată eram. De obicei, prefer să vorbesc printr-un interpret. Dar mi se oferea o şansă extraordinară de a-mi spune povestea în faţa unui mare public. În ultimă instanţă, am acceptat invitaţia şi, cu toate ezitările mele, când a sosit ziua cea mare, mi-am luat zborul către Londra.

Când am aterizat, producătorii norvegieni m-au întâmpinat cu mare căldură. În platoul emisiunii, toată lumea s-a întrecut să-mi dea asigurări. Tensiunea din jurul meu era palpabilă. Mai întâi, a fost linişte, apoi spectacolul s-a dezlănţuit. Mai multe vedete rock din Scandinavia şi-au amintit cum porniseră de jos şi atinseseră succesul. Pe urmă, a venit şi momentul-cheie al serii: a luat cuvântul un bărbat solid, cu ochi verzi. Mi s-a spus că era un cântăreţ englez, celebru în lumea întreagă, al cărui nume de scenă era Sting.

Eu nu auzisem de el – poate că eram prea tânără şi, apoi, în Coreea de Nord, genul de muzică interpretată de el era interzisă. Când gazda emisiunii m-a întrebat dacă ştiam cine era Sting, am recunoscut că îi căutasem biografia pe Googie înainte sânccapă emisiunea, ca să nu mă fac de râs în faţa camerei de filmat. Publicul a râs. Eu, însă, eram concentrată pe ce aveam de făcut, să-mi spun povestea despre viaţa pe care o începusem la Eundeok, locul din care eram. La început, eram agitată pentru că trebuia să vorbesc şi engleza îmi ieşea din gât cu hopuri. Dar, după ce m-am înfierbântat puţin, am uitat de emoţii şi mi-am spus povestea pentru prima oară într-o limbă străină. În platou, se lăsase o tăcere intensă – toţi ascultau cu mare atenţie. Mi s-a pus un nod în gât, când am relatat moartea tatălui meu şi i-am descris mormântul, pe care de-atunci nu l-am mai putut revedea. Nu mi-am putut reţine lacrimile să se rostogolească pe obraji. Când am terminat de vorbit, publicul a izbucnit în aplauze. Sting a venit să stea de vorbă cu mine mai târziu. Mi-a mulţumit şi ne-am

fotografiat împreună. Am rămas profund emoţionată, văzând cât de impresionaţi erau şi el, şi restul celor de faţă. După câteva săptămâni, am aflat despre cartea mea că devenise un bestseller în Norvegia.

După ce m-am întors de la Londra la Seul, am absolvit şi eu, în fine, cursurile Universităţii Sogang. Însă partea cu adevărat dificilă abia începea. Trebuia să-mi găsesc o slujbă care să-mi placă şi-n felul ăsta s-o mai scutesc de eforturi pe mama, care nu se pensionase, deşi ajunsese la o vârstă. Scopul meu suprem, cum spuneam, este să devin psiholog de copii. Ca să mi-l ating, visez să mă-ntorc în Statele Unite ale Americii şi să-mi iau acolo un masterat. Mai întâi, însă, trebuie să stăpânesc şi mai bine limba engleză şi să obţin o nouă bursă. Iată care sunt planurile mele pentru următorii câţiva ani.

Am pornit la scrierea cărţii de faţă cu sentimentul că aceasta-i misiunea mea şi este dragă inimii mele – să depun mărturie, cu autoritatea faptului trăit, despre situaţia din Coreea de Nord şi să ajut, atât cât pot, la alinarea poverii de pe umerii poporului meu, care este oprimat de o dictatură totalitară. Acesta-i motivul pentru care deocamdată lucrez în cadrul unei organizaţii non-guvernamentale cu sediul la Seul, Alianţa Cetăţenilor pentru Drepturile Omului în Coreea de Nord (NKHR), care se străduieşte să-i mobilizeze pe conducătorii din lumea întreagă să întreprindă ceva în legătură cu soarta Peninsulei Coreea – partea de la nord faţă de paralela de 38° – şi să-i ajute pe transfugii din Coreea de Nord, care se refugiază în capitala sud-coreeană. În numele acestei organizaţii non-guvernamentale, am călătorit la Jakarta, să-l întâlnesc pe Marzuki Darusman, Raportorul pentru Drepturile Omului al Organizaţiei Naţiunilor Unite. Diplomatul acesta Indonezian era responsabil de pregătirea unui raport despre crimele comise de regimul lui Kim Jong-un Aceste eforturi internaţionale s-au lovit de inflexibilitatea junelui dictator, care nu îngăduie ca inspectorii Naţiunilor Unite să-i treacă lui graniţa. Chiar şi aşa, sunt convinsă că toate aceste eforturi îşi vor atinge

scopul într-o bună zi şi că dinastia Kim va fi spulberată. Iar când acest lucru se va întâmpla, vor fi spulberate şi ultimele vestigii cumplite ale Războiului Rece.

Acum, scriind ultimele rânduri ale cărţii, o amintire îngropată adânc în memorie îmi revine în minte. Când eram copil şi locuiam la Eundeok, la primul etaj al blocului nostru stătea o tânără mămică. Pe măsură ce foametea devenea din ce în ce mai aprigă, îi era tot mai greu să găsească de mâncare pentru bebeluşul ei. Până la urmă, nici apă suficientă nu mai avea să-i dea de băut. Aşa că, într-o bună zi, înfometat cum era, copilaşul a murit.

Se putea foarte bine ca acel copil să fi fost eu.

Este o amintire care mă ajută să realizez cât de norocoasă am fost eu, dincolo de tot şi toate, şi-mi dă forţă să-mi urmez visurile în continuare.

Printre ambiţiile mele de viitor, se numără şi una pe care nu voi reuşi niciodată să o realizez de una singură. Este vorba de visul meu de a-mi vedea poporul din Coreea de Nord eliberat de o dictatură care l-a forţat, decenii întregi, să trăiască în frică, mizerie şi izolare de restul lumii. Pentru ca visul acesta să devină realitate, lumea întreagă trebuie să deschidă larg ochii la ororile care se petrec şi în acest moment în Coreea de Nord. Dinastia Kim a reuşit să izoleze atât de bine ţara mea, încât restului lumii îi vine foarte uşor să şi uite că existăm. Dacă volumul meu de amintiri poate juca fie şi un rol mărunt în deşteptarea conştiinţei globale despre suferinţa noastră şi despre tragediile care se petrec din cauza şi cu vinovăţia regimului, atunci tot ce-am îndurat eu nu va fi fost în zadar.

Mulţumiri

Le mulţumesc din suflet lui Soojin Park, Eunji Park şi Jiwon Lim, care m-au ajutat să-mi transpun gândurile şi s-au dăruit cu asupra de măsură acestui proiect.

Cuprins

Cuvânt-înainte de Alina Pavelescu 5

Testament la unsprezece ani 11
Capitolul 1 – *Scrisul ca mărturie* 17
Capitolul 2 – *Am fost o elevă bună* 23
Capitolul 3 – *În ţara lui Kim* 33
Capitolul 4 – *„O să murim toate”* 41
Capitolul 5 – *Fuga* 49
Capitolul 6 – *Eşti* kotjebi! *Ruşine!* 56
Capitolul 7 – *Exilul* 68
Capitolul 8 – *Am fost vândute* 79
Capitolul 9 – *Frăţiorul meu* 92
Capitolul 10 – *Reîntoarcerea în infern* 102
Capitolul 11 – *Pe fugă* 110
Capitolul 12 – *Visând la Coreea de Sud* 126
Capitolul 13 – *Drumul prin deşert* 133
Capitolul 14 – *Ultima încercare* 153
Capitolul 15 – *Noua mea viaţă* 166
Capitolul 16 – *Vise de realizat* 185
Epilog 189
Mulţumiri 201
Cuprins 203
Corint
ISTORIE

Abandonaţii		
Deslneteuncrtneriamerfcailn RuaiafiJStaln	**Tim Tzexiliadis**	**3 9, 90**
Adolf Hitler viaţă în imagini	**Maria Martínez Rubio**	**3 J9, 90**
Antonii şi CJeopatra. Adevărul	**Diana Presto dnn**	**3 7, SE**

spatele cete mai frumoase poveşti de dragoste cfn lunea antică			
Atlas istoric Duby		**4**	**4, 90**
Toată istoria lumi în 300 de hărţi			
Ardă Teroarea şi prăbuşirea Imperiului Roman	**Hunul, bartiară Crinstopher Kelly**	**3**	**4.90**
Balcan ii. O istorie despre diversitate şi armonie	**Andrew Baruch Wachtel**	**2**	**7, 50**
Călăul lui Hitler. Viaţa lui Heydrich	**Robert Gerwarth**	**3**	**9.90**
CIA şi asasinarea celor doi Kennedy	**Patrick Noian**	**3**	**4.90**
Conversaţii cu Stalin	**Milevan Djilas**	**1**	**9, 90**
Copilărie regală (album)	**Filip-Lucian (orga Arhivele**	**3**	**9, 90**

	Naţionale ale României		
Cu Hitler până la sfârşit. Memoriile ordonanţei lui Hitler	H. Hitlinge	2	9, 99
De la SSL la SIE	Fiorian Banu	3	9, 90
Destin în vântului Jurnal	Evgheni Ghinzburg	3	4.90
Dezastrul de la Cernobil	Svetlana Aleksievici	3	3, 62
Dragoste şi revoluţie	Florin Ţurcanu Enis Tulea	2	7, 50
Drumul Kolima. Călătorie pe urmele Gulagului	Nicolas Werth	2	4, 90
Duduia Scrisori din exil ale Elenei	Diana Mandache	3	4, 90

Lupescu			
Ecaterina cea Mare	**Henri Troyat**	**4, 90**	**3**
Agentă nazistă Bucureşti	**Edit von Coler Jacques Picard**	**1 0,00**	**1**
Ultimele zile» Romanovilor	**Ekaterinburg a» Helen Rappaport**	**4, 90**	**3**
Povestea unui supravieţuitor infernul	**Eliminarea dinithy Panh.**	**4.90**	**2**
khmerilor roşii	**Christophe Bataille**		
Evadare din lagărul Incredibila odisee a unuiom	**14 Blaine Harden**	**7, 50**	**2**
din Coreea de Nord până în lumea liberă			
Evita. Viaţa secretă	**Nicholas a Fraser.**	**9, 90**	**2**

Evei Per în	**Marysa Navarro**		
Grace de Monaco Povestea unei prinţese	**Jean des Cars**	**2 4, 90**	
Harem Lumea din spatele vălului	**Alev Lytle Croutier**	**3 4.90**	
Hitler aşa cum l-am cunoscut	**Heinrich Hoftmann**	**2 4, 90**	
Hollywood laaul pneman	**P 7, 50**	**3**	
	Fischer	**8**	
ISIS Armata jihadului	**Michael Weiss, Hassan Hassan**	**2 9, 90**	
ISIS. Califatul terorii	**Loretta Napoleoni**	**2 4, 90**	
ISIS Jocul morţii	**Mark Bourrie**	**2 9.90**	
ISIS-	**L**	**2**	

	oretta		
Negustorii de oameni	Napoleom	9, 90	
Islamism. Planulsecret deBeck creare a califatului	Glennnenn	9.90	2
Islamiştii. Cum văd ei pe noi	Ahmednenne Nivat	4, 90	2
Ivan cel Groaznic	Henri Troyat	4, 90	2

În buncăr cu Hitler. Ultimele zte ale celui de-al Treilea Reich în căutarea victimelor comunismului în inima mării

În slujba Kremlinului. Spioni care au schimbat cursul istoriei întâi l-au omorât pe tata. Povestea unei fetiţe din Cambodgia întoarcerea acasă. Povestea adevărată a unui drum anevoios spre libertate Jacqueline Bouvier Kennedy Onassis Jurnalul de la Guantânamo

Jurnalul marii ducese Olga Romanova.

Martor regal ai Revoluţiei Ruse Kamikaze. Povestea unui pilot japonez din Escadrilele Sinucigaşe

Regina Deşertului. O femeie în Arabia	Gertrud Bell, Georgina Howeli	4, 90	3
Regina Elizabeta	Andrew	4, 90	3

II-a	**Marr**		
Regina Victoria	**M atthew Dennis on**	**4, 90**	**2**
Retragerea lui Napoleon (fin Rusia.	**L ouis Josepri Vionne t**	**9, 90**	**2**
Memoriile maiorului Vionnet			
Rudolf de Habsburg	**C hristin e Mondo n**	**4, 90**	**2**
Rusia explodează.	**Iu ri**	**4, 90**	**3**
Hanul secret pentru resuscitarea KGB-ului	**Felştiń ski, Aleksa andr Utvâne nko**		
Saga dinastiei Romanov	**Je an des Cars**	**4, 90**	**3**
Saga reginelor	**Je an des care**	**4, 90**	**3**
Secret ele morţii lui Mussolini. Adevărul despre controversata	**L uciano Gariba ldi**	**9, 90**	**2**

execuţie!

Singur în Damasc. Viaţa şi moartea spionului israelian	**S amuelă egev**	**3 4, 90**
BIC – chen Siria. De ce s-a înşelai Occidentul	**Tr ăderic Pichon**	**2 4, 90**
Statul în secolul XXI. Modelul chinez	**D anâom ozei**	**3 4, 90**
Şei în Gulag. Amintirile unui sovietic	**Fe odor Modul ofiţerski. Debora h Kaple**	**2 9, 90**
Sfârşit ul, Rezistenţa sfidătoare şi înfrângerea	**Ia n Kereha w**	**3 9, 90**
Germaniei lui Hitler. 1944 – 1945		
Sissi, împărăteasa Austriei	**Je an des care**	**3 3, 62**
Sissi. Biografia împărătesei Elizabeta de	**A ngeles Caso**	**3 8, 44**

Austro-Ungaria			
Spionul lui Stalin.	**Robert Richard Whymant**		**3 9, 90**
Sorge şi reţeaua de spioni din Tokio			
Stalingrad. Cum a triumfat Armata Roşie	**Michael K. Jorwsky**		**2 9, 90**
Stalingradul de pe Yangtze – Bătălia pentru Shanghai – 1937	**Peter Harmsen**		**3 7, 50**
Stalinismul de fiecare zi. Viaţa cotidiană în Rusia sovietică a anilor 1930	**Sheila Fitzpatrick**		**3 4, 90**
Suleyman Magnificul şi sultana Hurrem	**Et han Afyoncu**		**2 4, 90**
Sultana Kösem	**Asteke**		**2 9, 90**
Supravieţuitorii. Monarhia la începutul	**Peter Conrad**		**3 9, 90**

secolului XXI		
Trmur Lenk	**Arnaud Blin**	**27,50**
Turda lui Erdo-an	**Ahmet Insei**	**27,50**
Turda şi fantomaarmeană	**la March and şi Guillaume Pemer**	**24,90**
URSS în Afghanistan (1979 –1989)	**Rodric Braithwaite**	**39,90**

În curând:

Noii împăraţi de Kerry Brovm istoria terorismului de Randall D. Law

Pentru comenzi şi informaţii, contactaţi:

GRUPUL EDITORIAL CORINT
Departamentul de Vânzări
Str. Mihai Eminescu nr. 54A, sector 1, Bucureşti, cod poştal 010517
Tel. /Fax: 021.319.47.97; 021.319.48.20
Depozit
Calea Plevnei nr. 145, sector 6, Bucureşti, cod poştal 060012
Tel.: 021.310.15.30
E-mail: vânzărieditura corint.ro
Magazin virtual: www.editura corint.ro

Format: 16/54 x84;
Coli tipo: 13
Tiparul executat la:
EVER. EST: riPOGKAFIA